

UKLASSIFICERET

FORSVARSAKADEMIET  
FAKULTET FOR HØJERE MILITÆR UDDANNELSE  
VUT-II/L, STK 2001/2002

APRIL 2002



## ESDP - En europæisk militær kapacitet ?

Kaptajn T.O. Haarup  
Örlogskapten A. Olovsson  
Kaptajn K. Simonsen

UKLASSIFICERET

FORSVARSAKADEMIET  
FAKULTET FOR HØJERE MILITÆR UDDANNELSE  
VUT-II/L, STK 2001/2002  
Kaptajn T.O. Haarup  
Örlogskapten A. Olovsson  
Kaptajn K. Simonsen

APRIL 2002

## **ESDP - En europæisk militær kapacitet ?**

På baggrund af en redegørelse for udvalgte fredspåtvigende missioner set i lyset af Petersberg-opgaverne samt en redegørelse for EU's C<sup>2</sup>I, uddannelsesforløb, styrkesammensætning og strategiske løftekapacitet, analyseres EU's militære kapacitet samt de krav, som fredspåtvigende missioner må forventes at stille til indsættelse af en EU-styrke. Efterfølgende gennemføres en sammenstilling af kapacitet og krav m.h.p. at påvise eventuelle mangler og svagheder herved.

Dette med formål at be- eller afkræfte specialets tese:

*EU kan ved udgangen af 2003 ikke gennemføre autonome fredspåtvigende missioner af korpsværdi i rammen af ESDP.*

## UKLASSIFICERET

### RESUMÉ

Nærværende speciale tager sit udgangspunkt i tesen "EU kan ved udgangen af 2003 ikke gennemføre autonome fredspåtvigende missioner af korpsværdi i rammen af ESDP" og er en sammenfattende analyse af de krav, som gennemførelse af en fredspåtvigende mission stiller og den militære kapacitet, som EU forventes at kunne råde over ved udgangen af 2003.

Grundlaget for EU's indsættelse af militære styrker er opstået med stadfæstelsen af de såkaldte Petersberg-opgaver i Amsterdam-traktaten, som senere er blevet bekræftet på topmødet i Helsinki i december 1999. EU har dermed fastslået, at opgaverne, der omfatter alt fra humanitære missioner og fredsbevarelse til indsættelse af kampstyrker i krisestyring, herunder fredsskabelse, skal danne grundlag for ESDP.

EU har derfor opstillet et "Headline Goal", et styrkemål, der fastslår, at EU i 2003 indenfor 60 dage skal kunne deployere op til 15 brigader i en korpsstruktur, svarende til 50-60.000 mand, i mindst et år. Styrken skal i øvrigt støttes af en passende fly- og flådestyrke. Dette styrkemål er arbitrært fastsat og baserer sig ikke på formulerede scenarier eller specifikke opgaver, og det er således uklart, hvad der præcist kan kræves af og opnås med denne styrke.

En efterfølgende analyse af "Headline Goal" samt fredspåtvigende missioner generelt og specifikke erfaringer fra NATO's indsættelse i Kosovo, operation Allied Force, og FN-koalitionens gennemførelse af Kuwait-krigen, operation Desert Storm, resulterer i opstillingen af 13 kvalitative og kvantitative krav, der skal opfyldes af en autonom EU-styrke. Kravene er kategoriserede indenfor C<sup>2</sup>I, uddannelse, styrkesammensætning og deployering.

På baggrund af det opstillede styrkemål har EU etableret en permanent militær-strategisk kommandostruktur, primært bestående af et Permanent Security Council, EU Military Committee og EU Military Staff, ligesom man har fastsat et uddannelsesforløb, der omfatter øvelser med det militær-strategisk niveau inden udgangen af 2003. Øvrige niveauer skal øves i perioden 2004-2007.

Samtidig har EU-landene tilmeldt hovedkvarterer og styrker til ESDP i efteråret 2000 og 2001. I alt er der tilmeldt flere hovedkvarterer på såvel militær-strategisk, operativt og taktisk niveau, mens der er tilmeldt mere end 100.000 landstyrker, 400 fly og 100 flådefartøjer, hvoraf kun en mindre del er afsat til strategisk deployering, primært seks RO/RO-skibe og fire C17 widebody-fly, der alle er britiske.

Analysen af ovennævnte kapaciteter peger på, at der med tilmeldingen er tale om en generelt velafbalanceret styrke med den klare svaghed, at samvirkeuddannelse stort set ikke gennemføres, at der rådes over meget få efterretningsindhentningskapaciteter og endelig mangler der en afklaring af de tilmeldte hovedkvarterers rolle i den ikke-permanente kommandostruktur.

Til slut fastslås det i analysen, at EU med egne midler kun har mulighed for at deployere i tilknytning til det europæiske fastland, idet deployering udenfor dette område vil kræve civile ressourcer. Disse ressourcer vurderes dog for nærværende at være til stede på markedet.

Den sammenfattende analyse af krav og kapaciteter viser, at C<sup>2</sup>I-strukturen er til stede, men at der er alt for få efterretningsindhentningskapaciteter til rådighed, at uddannelsesniveaet og samvirket er for ringe, at styrkerne generelt er til stede, men mangler specialkapaciteter, og endelig bekræftes problemerne omkring deployering udenfor Europa. Det vurderes i den forbindelse som en væsentlig mangel, at der hverken eksisterer en formel aftale om rådighed over NATO-ressourcer, ligesom der heller ikke er truffet beredskabsaftaler på deployeringsområdet.

## UKLASSIFICERET

Alt i alt peger analysen på en stor afhængighed af NATO på C<sup>2</sup>I- og uddannelsesområdet, et større risikomoment i kraft af manglen på specialkapaciteter samt en tidsmæssig afhængighed af at få civil løftekapacitet frigjort. Der er således tale om forhold, der alle arbejder imod EU's ønske om autonomi og uafhængighed.

Det konkluderes derfor afslutningsvis i specialet, at EU, med manglende uddannelse af såvel kommando- som styrkestrukturen og uden rådighed over den nødvendige løftekapacitet eller aftaler herom, vil være bundet op på NATO's C<sup>2</sup>I- og uddannelsesstruktur og det umiddelbare udbud af løftekapacitet på det civile marked.

Dermed vil en EU-indsættelse ikke længere være autonom, og specialets konklusion er derfor, at tesen holder: EU kan ved udgangen af 2003 ikke gennemføre autonome fredspåtvindende missioner af korpsværdi i rammen af ESDP.

Specialet afslutter med at pege på, at flere af problemerne er under løsning. Der arbejdes således på en formaliseret aftale med NATO, ligesom kapaciteterne udvikles løbende. Men da væsentlige investeringer, såsom anskaffelse af 186 Airbus A400M, først kommer til udtryk i perioden 2007-2010, og EU's øvelsesprogram først afsluttes i 2007, ses EU tidligst autonom og klar fra dette tidspunkt.

**UKLASSIFICERET**  
**INDHOLDSFORTEGNELSE**

<b>Titelblad.....</b>	<b>1</b>
<b>Resumé.....</b>	<b>2</b>
<b>1. KAPITEL: INDLEDNING.....</b>	<b>6</b>
1.1. INDLEDNING.....	6
1.2. BAGGRUND.....	6
1.3. HISTORIK.....	7
1.4. EMNEDISKUSSION.....	8
1.5. OPGAVERNS RELEVANS.....	10
1.6. IDENTIFIKATION AF PROBLEMFELT OG OPSTILLING AF TESE.....	11
1.7. TEORI.....	14
1.8. DEFINITIONER.....	16
1.9. STRUKTUR.....	16
1.10. KILDER.....	17
1.11. FORUDSÆTNINGER OG AFGRÆNSNINGER.....	17
1.12. FORMALIA.....	18
<b>2. KAPITEL: DOKTRIN, ERFARINGER OG KRAV.....</b>	<b>19</b>
2.1. INDLEDNING.....	19
2.2. OPGAVER OG MISSIONER.....	19
2.3. ERFARINGER FRA RELEVANTE MISSIONER.....	23
2.4. ANALYSE.....	35
2.5. SAMMENFATNING.....	45
<b>3. KAPITEL: ORGANISATION, TEKNOLOGI OCH KAPACITET.....</b>	<b>49</b>
3.1. INLEDNING.....	49
3.2. C <sup>2</sup> I.....	49
3.3. UTBILDNING.....	54
3.4. STYRKOR.....	57
3.5. DEPLOYERING.....	61
3.6. ANALYS.....	65
3.7. SAMMANFATTANDA ANALYS.....	77
<b>4. KAPITEL: ANALYSE AF SAMMENHÆNG.....</b>	<b>80</b>
4.1. INDLEDNING.....	80
4.2. ANALYSE AF SAMMENHÆNGEN INDENFOR C <sup>2</sup> I.....	80
4.3. ANALYSE AF SAMMENHÆNGEN INDENFOR UDDANNELSE.....	81
4.4. ANALYSE AF SAMMENHÆNGEN INDENFOR STYRKESAMMENSÆTNING.....	82
4.5. ANALYSE AF SAMMENHÆNGEN INDENFOR DEPLOYERING.....	85
4.6. SAMMENFATNING.....	87

## UKLASSIFICERET

<b>5. KAPITEL: KONKLUSION</b> .....	<b>88</b>
5.1. INDLEDNING.....	88
5.2. ANALYSRESULTAT.....	88
5.3. RESULTAT I FÖRHALLANDE TILL TES.....	89
5.4. UTVECKLING.....	90
5.5. FÖRSLAG TIL VIDARE FORSKNING.....	90

Tillæg A	BIBLIOGRAFI.
Tillæg B	ORDLISTE.
Tillæg C	ANALYSEMODEL.

Bilag 1	ESDP – KRONOLOGISK UTVECKLING.
Bilag 2	EU:S STRUKTUR.
Bilag 3	KATALOGER OCH BRISTER.
Bilag 4	EU-LÄNDERNAS BIDRAG TILL STYRKORNA.
Bilag 5	BIDRAG FRÅN LÄNDER UTANFÖR EU.
Bilag 6	KRAV UDLEDT I KAPITEL 2.

# UKLASSIFICERET

## 1. KAPITEL

### INDLEDNING

#### 1.1. INDLEDNING

Nærværende kapitel fastsætter rammerne for specialets indhold og udformning. Indledningsvis gennemføres en diskussion af opgaveteksten m.h.p. at udlede specialets hovedspørgsmål. Denne diskussion efterfølges af en analyse af hovedspørgsmålet, som har til formål at opstille delspørgsmål og udvikle problemformuleringen. Afslutningsvis behandles teori, metode og struktur samt forudsætninger og afgrænsninger. Kapitlet understøttes af tillæg C, Analysemodel.

#### 1.2. HISTORIK

Dette speciale omhandler EU's militære dimension set ud fra et operativt perspektiv.<sup>1</sup> Området har i de seneste år udviklet sig meget hurtigt, og det som før var en ide eller vision er i dag en realitet.

For at kunne trænge ned i EU's militære dimension, kræves først en forståelse for emnets sammenhæng. Denne sammenhæng kan spores tilbage til unionens rødder i tiden efter 2. Verdenskrig, hvor de europæiske lande var krigstrætte og begyndte en stræben efter en sikker fred, økonomisk velstand og et etableret samarbejde. Den 9. maj 1950 præsenterede Frankrigs udenrigsminister Robert Schuman ideen om den Europæiske Kul- og Ståunion. Formålet med unionen var at skabe en fælles kontrol med den krigsvigtige industri. På denne måde skulle en fremtidig intereuropæisk kaprustning undgås.<sup>2</sup>

Siden 1950'erne er den europæiske integration blevet udviklet yderligere i såvel dybden som bredden. I dag består EU af 15 lande, og et stort antal nationer venter på at blive optaget. Viljen til at fordybe sig i en fredelig integration har været og er fortsat så stærk, at medlemslandene har overladt en del af deres suverænitet til de fælles institutioner. Et vist niveau af europæisk overstatslighed findes således indbygget i unionen.<sup>3</sup>

EU har i dag udviklet sig til en betydelig global aktør. Unionen har en stor økonomisk tyngde, men den sikkerhedspolitiske rolle har indtil nu været meget begrænset. Denne ubalance er EU dog blevet opmærksom på, og EU's anden søjle – den mellemstatslige fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, FUSP – står derfor foran en voldsom udvikling.

EU's højtstående repræsentant for FUSP, spanieren Javier Solana, tydeliggør og eksemplificerer i en tale fra januar 2002 årsagen til, at EU er nødt til at udvikle FUSP. Han sigter ikke mindst på ESDP<sup>4</sup>. Dr. Solana mener, at det kræves af Europa, at der rådes over en kapacitet på området: "Our citizens wish that Europe plays fully its role of global world player. And an increasing number of actors and partners outside our borders encourage us to do so..." Solana fremhæver efterfølgende de områder, som dette ønske omfatter. Det drejer sig om krigsstyring, tilstedeværelse og engagement i kriser, som også forekommer langt væk fra det europæiske fastland, men han understreger samtidig behovet for og betydning af et multinationalt engagement. Den højtstående repræsentant peger derefter på, at disse diffuse forventninger må imødekommes med passende instrumenter, ressourcer og politisk beslutsomhed.

<sup>1</sup> Med operativt perspektiv menes der, at specialets tyngde ligger på militære spørgsmål set ud fra et militært perspektiv fremfor et sikkerhedspolitisk eller strategisk perspektiv.

<sup>2</sup> Sveriges riksdags faktablad 1 om EU: EU:s tillkomst och utveckling.

<sup>3</sup> Ibid.

<sup>4</sup> European Security and Defence Policy.

## UKLASSIFICERET

For at give et billede af hvor vidtstrakt den europæiske interessesfære er, peger Solana efterfølgende på et udvalg af uroområder og konflikter:

- Afghanistan: Både unionen som sådan og europæiske soldater bidrager til at stabilisere situationen i landet.
- Afrika: Kontinentet ligger på tærsklen til Europa. Vor sikkerhed beror derfor på en øget grad af fred, stabilitet og udvikling i Afrika.
- Balkan og Mellemøsten: Europa er allerede dybt involveret i stabilisering, konfliktløsning og krisestyring i begge regioner.
- Argentina: Uroen i landet er en påmindelse om, at Europa også har interesser så langt borte. Det argentinske folk har for en stor dels vedkommende europæiske rødder. Endvidere har Europa betydelige økonomiske interesser i landet.

Såfremt ovennævnte udgør eksempler på de bagvedliggende årsager til udviklingen af FUSP, så er en fortsættelse af den hurtige og effektive udvikling af ESDP nødvendig. Solana afslutter sin tale med at erklære, at EU's krisestyringsværktøj nu er operativt. Han mener dermed, at ESDP ikke kun eksisterer på papiret, men at det nu er en realitet, om end det er i begrænset omfang.

Unionens forventede overtagelse af politimissionerne i Bosnien-Hercegovina i slutningen af 2002 kan således udgøre den første udfordring eller rettere chance for EU.<sup>5</sup>

### 1.3. BAGGRUND

På baggrund af et fransk-britisk topmøde i St. Malo i oktober 1998, hvor Frankrig og Storbritannien udgav en "fælles erklæring om europæisk forsvar",<sup>6</sup> vedtog EU på Helsingfors-topmødet i december året efter at oprette en militær kapacitet i form af en udrykningsstyrke. Denne udrykningsstyrke skulle anvendes til løsning af de såkaldte Petersberg-opgaver. Udgangspunktet for vedtagelsen var et ønske om at reducere den europæiske afhængighed af USA; en afhængighed der gang på gang havde vist sig under løsningen af konflikter på Balkan.

Der var således tale om en udbygning af konceptet "European Security and Defence Policy", der nu reelt skulle få rådighed over både civile og militære instrumenter til krisestyring og konfliktforebyggelse.<sup>7</sup>

Opgaverne skulle løses af EU med egne kapaciteter senest fra udgangen af 2003, idet NATO kapaciteter og militære styrker fra ikke EU-lande skulle kunne inddrages som et supplement.

EU er hermed tilføjet endnu et væsentligt sikkerhedspolitisk redskab, såfremt der er sammenhæng mellem de af EU fastsatte opgaver og de til rådighed værende kapaciteter.

Denne sammenhæng har været betvivlet fra såvel politisk som militær side, fordi de overordnede styrkemål og tidsparametre blev fastlagt uden stillingtagen til detaljer vedrørende størrelse, indhold og type af de militære bidrag.<sup>8</sup> Dette forhold peger i retning af, at "Headline Goal" snarere er en politisk målsætning end et militært krav.<sup>9</sup>

Formålet med specialet vil derfor være at undersøge, om der ved udgangen af 2003 er sammenhæng mellem EU's militære kapacitet og de opgaver, som EU forventes at kunne løse.

<sup>5</sup> Javier Solana: "Summary of the intervention", tale ved General Affairs Council's åbne debat i Bruxelles 2002-01-28.

<sup>6</sup> Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, p. 51.

<sup>7</sup> Ibid., p. 61.

<sup>8</sup> Anne Rachel Lutz: "Military Capabilities for a European Defence", DUPI, pp. 13-15 og pp. 45-46 samt Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, p. 62.

<sup>9</sup> Ibid., p. 31.



#### 1.4. EMNEDISKUSSION

Fakultet for Højere Militær Uddannelse og herunder specifikt Institut for Operationer, Værnsfælles har i tråd med ovenstående fastsat følgende opgavetitel og undertekst:

##### **”ESDP – en europæisk militær kapacitet.**

Med vedtagelsen af ”Headline Goal” er udviklingen indenfor ESDP militære kapacitet blevet sat i gang. Hvilke indsættelsesmuligheder giver dette EU indenfor Petersberg-opgaverne i lyset af den planlagte styrkestruktur for udrykningsstyrken. I disse overvejelser er den samlede strategiske løftekapacitet og udviklingen heraf naturligvis afgørende.”

Ovenstående tekst danner grundlag for den efterfølgende analyse af nøgleord og –sætninger og ikke mindst den afsluttende opstilling af specialets hovedspørgsmål.

##### **1.4.1. ”Headline Goal”.**

”Headline Goal”, som blev vedtaget på EU-topmødet i december 1999, fastsætter, at EU senest fra udgangen af 2003 indenfor 60 dage skal kunne deployere op til en korpsstruktur på 50-60.000 mand i mindst et år. Inklusiv i dette er C<sup>2</sup>I,<sup>10</sup> logistik og den nødvendige kampstøtte, som bl.a. passende fly- og flådeelementer.<sup>11</sup> Der lægges i ”Headline Goal” eksplicit op til, at styrken skal kunne udsendes i sin helhed, hvilket er den mest krævende udsendelse. Udgangspunktet for specialet vil være denne styrkestørrelse, som vil danne det kvantitative grundlag for analysen af EU’s kapacitet, herunder krav til deployering, der således skal være gennemført indenfor 60 dage.

##### **1.4.2. ”Indsættelsesmuligheder... indenfor Petersberg-opgaverne”.**

Petersberg-opgaverne blev præsenteret på et WEU-møde så tidligt som i 1992 og er efterfølgende blevet en del af EU’s traktatmæssige grundlag.<sup>12</sup> Opgaverne danner rammen for de missioner, som EU skal kunne gennemføre med militære midler, og omfatter humanitær- og redningsaktioner samt fredsbevarende og fredspåtvingende missioner.

De fredspåtvingende missioner stiller de største militære krav til de indsatte styrker, idet missionerne generelt gennemføres uden de implicerede parter accept og i ultimative tilfælde ved hjælp af kamphandlinger.<sup>13</sup> Specialet vil derfor tage udgangspunkt i denne missionstype.

I forlængelse af Petersberg-opgaverne mangler der en afklaring af det geografiske område, hvori styrken kan indsættes, idet dette endnu ikke er fastsat af EU. Der er således en potentiel mulighed for indsættelse såvel inden- som udenfor Europa.<sup>14</sup> Denne uklarhed betyder, at det ikke for nærværende er muligt at vurdere EU’s evne til indsættelse udelukkende i forhold til et geografisk aspekt med specifikke afstande, men at der i højere grad skal tages udgangspunkt i tidsaspektet, dvs. hvor langt styrken kan deployere med det givne beredskab og de til rådighed værende kapaciteter.

EU har dog siden foråret 2000 arbejdet med et antal generiske scenarier, men disse anvendes kun internt i EU’s arbejdsgrupper og er således udarbejdet efter fastsættelse af ”Headline Goal”.<sup>15</sup>

<sup>10</sup> Command, Control & Intelligence.

<sup>11</sup> Presidency Conclusions, Helsinki European Council, 10 and 11 December 1999, pkt. 28 samt annex IV.

<sup>12</sup> Amsterdam-traktaten, art. 17(2).

<sup>13</sup> Anne Rachel Lutz: ”Military Capabilities for a European Defence”, DUPI, Annex III samt Reimer R. Nielsen: ”Den europæiske forsvarsdimension”, DUPI, p. 62.

<sup>14</sup> Anne Rachel Lutz: ”Military Capabilities for a European Defence”, DUPI, p. 39. Således er såvel afstand gående fra det europæiske nærområde over 4.000 km op til 8.000 km blevet nævnt. DUPI Working Paper No. 2001/4, p. 4.

<sup>15</sup> Scenarierne har således ikke været til rådighed for specialegruppen.

## UKLASSIFICERET

Specialet vil på denne baggrund fokusere på evnen til at deployere i forhold til det fastsatte varsel og beredskab.

### 1.4.3. "Den planlagte styrkestruktur".

De enkelte lande har på baggrund af "Headline Goal" tilmeldt reaktionsstyrker<sup>16</sup> til EU m.h.p. at kunne udsende disse med 60 dages varsel fra 2003. Disse styrker fremgår af "Helsinki Force Catalogue". Det høje beredskab betyder, at reaktionsstyrken nødvendigvis må bestå af krigsbrugbare styrker, hvorfor specialet for at fastholde sin relevans tager dette udgangspunkt.<sup>17</sup>

I "Helsinki Progress Catalogue" har EU selv opgjort et antal mangler, som ikke er dækket af de tilmeldte styrker. Det står dog ikke klart, hvorvidt disse mangler er reelle, idet deres betydning afhænger af den enkelte mission. Manglerne kan dog forsøges dækket ind ved anvendelse af NATO-ressourcer, ved aftaler med lande udenfor EU eller alternativt gennem chartering af civile kapaciteter under forudsætning af, at EU bibeholder sin beslutningskompetence og dermed sin autonomi<sup>18</sup>.

Manglerne tager som nævnt udgangspunkt i politisk fastsatte opgaver og opgørelser, og det har ikke været muligt at få rådighed over de analyser, som er grundlaget for kataloget.<sup>19</sup> EU fastholder, at alle de missionstyper, som er omtalt i Petersberg-opgaverne, vil kunne løses fra udgangen af 2003.<sup>20</sup>

Den sene udvikling af scenarierne sammenholdt med, at disse ikke har været til rådighed for specialegruppen betyder, at der må tages udgangspunkt i erfaringer fra relevante missioner. Her vurderes NATO's engagement i Kosovo og operation Desert Storm i Kuwait at ville kunne give et dækkende grundlag for en analyse af indsættelser med fly-, flåde- og landstyrker såvel i som udenfor Europa.

På baggrund af ovenstående vil den kvalitative analyse af EU's militære kapacitet fokusere på reaktionsstyrkens sammensætning samt uddannelses- og interoperabilitetsmæssige forhold, idet reelle mangler vil søges erkendt ved at sammenholde opgave, erfaringer og kapacitet.

### 1.4.4. "...er den samlede strategiske løftekapacitet og udviklingen heraf... afgørende".

I forlængelse af vedtagelsen af "Headline Goal" har EU's medlemslande fastsat "Collective Capability Goals"<sup>21</sup>, som omfatter opbygning af EU's C<sup>2</sup>I, herunder efterretningsindhentning samt strategisk løftekapacitet. Herudover er det øvrige NATO samt lande helt udenfor både NATO og EU potentielle bidragydere til løftekapacitet og styrker. Der kan dog næppe påregnes den samme automatik fra de eksterne bidragydere, som EU internt med ESDP lægger op til. Anvendelse af eksterne styrkebidrag vil derfor potentielt kunne komme i konflikt med ønsket om autonomi, som EU ubetinget ønsker at fastholde.

En analyse af EU-styrkens evne til at deployere må derfor tage udgangspunkt i EU-landenes egne kapaciteter, idet anvendelse af andre kapaciteter må ses som en mindre hensigtsmæssig løsning.

<sup>16</sup> Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, p. 58.

<sup>17</sup> Dette forhold bekræftes af, at EU-landene enten i forvejen er NATO-lande eller er lande, der allerede er integreret i NATO's PfP-samarbejde.

<sup>18</sup> Med autonomi menes derfor, at EU selvstændigt skal kunne træffe beslutningen om iværksættelse, uden at denne kan blokeres af andre parter i kraft af deres afvisning af at stille midler til rådighed, herunder NATO. Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, p. 79.

<sup>19</sup> Kataloget selv er klassificeret til "FORTROLIGT". Der henvises i øvrigt til pkt. 1.10., anvendelse af kilder.

<sup>20</sup> Jane's Defence Weekly, 2002-12-12, p. 25.

<sup>21</sup> Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, p. 62.

## 1.5. OPGAENS RELEVANS

Opgavens relevans er blevet styrket efter iværksættelsen af en amerikanske operation mod Afghanistan. Dette har nemlig medført, at amerikanske styrker er blevet trukket ud af Balkan efter at være blevet afløst af europæiske NATO-styrker. Der ses således fortsat et stort og aktuelt behov for en øget europæisk fredsstøttende indsats på det militære område.

### 1.5.1. EU og USA.

USA har generelt accepteret, at de europæiske lande og herunder ikke mindst EU og ESDP kommer til at spille en større og mere aktiv militær indsats.<sup>22</sup> Dette dog under forudsætning af, at koblingen til NATO fastholdes, at EU ikke duplikerer eksisterende NATO-arrangementer og at de europæiske NATO-lande udenfor EU ikke diskrimineres.<sup>23</sup> Der synes således ikke at være hindringer for ESDP fra amerikansk side, idet EU har accepteret de amerikanske forbehold.<sup>24</sup>

### 1.5.2. EU og NATO.

NATO-landene har erklæret sig villige til at stille kapaciteter og/eller styrker til rådighed for EU, såfremt alliancen ikke selv er engageret.<sup>25</sup> NATO har dog betinget sig indflydelse på planlægningen, ligesom aftalen endnu ikke er på plads i detaljer.

Den eneste hindring, der således resterer, er forholdet til Tyrkiet, som hidtil har været forbeholdende overfor en forpligtende aftale, så længe landets rolle i forhold til EU ikke er afklaret. Der er dog med USA og Storbritannien som hovedaktører blevet indgået et kompromis med Tyrkiet, der bl.a. garanterer, at ESDP ikke vil blive anvendt i forbindelse med Cypersproblematikken. Dette har til gengæld fået Grækenland til at reagere.<sup>26</sup>

Kompromiset og det forhold, at den endelige løsning nu kan søges internt i EU, betyder derfor, at en aftale snart kan forventes, ikke mindst fordi EU-landene har lagt stor prestige i ESDP, og fordi USA aktivt har deltaget i problemløsningen.

Det kan således forudsættes, at der ikke vil være væsentlige hindringer for EU's anvendelse af NATO-kapaciteter ved udgangen af 2003. Den tilbudte NATO-kapacitet består i øvrigt primært af kommandostruktur og efterretningssystemer samt sekundært af logistik. En forudsætning er dog fortsat, at anvendelsen ikke kommer i konflikt med EU's ønske om autonomi.

### 1.5.3. EU og ikke-NATO/EU-lande.

Flere ikke-NATO/EU-lande, som f.eks. Rusland og Ukraine, har vist interesse for at deltage i rammen af en EU-styrke. Dette har EU accepteret som en mulighed. Der er således potentiale til, at EU kan tilføres væsentlige kapaciteter udover NATO's, selvom der endnu ikke er indgået specifikke aftaler.

Det kan ikke forventes, at lande uden for EU ukritisk vil stille styrker til rådighed for ESDP, så også her findes en potentiel konflikt med EU's autonomiønske.<sup>27</sup>

<sup>22</sup> Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, pp. 55-57.

<sup>23</sup> Decoupling, Duplication and Discrimination.

<sup>24</sup> Frede P. Jensen: "De europæiske implikationer i EU", DUPI Working Paper 2000/7.

<sup>25</sup> Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, pp. 58-59, 70, 79. Tyrkiet har dog truet med veto overfor EU's anvendelse af NATO-strukturen, indtil Tyrkiets placering i en europæisk forsvarsdimension er på plads.

<sup>26</sup> House of Lords, European Union, Eleventh Report, pkt. 42-45.

<sup>27</sup> Der er dog givet tilsagn om styrker. Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, pp. 62, 70.

## 1.6. IDENTIFIKATION AF PROBLEMFELT OG OPSTILLING AF HOVEDTESE

Perioden siden vedtagelsen af "Headline Goal" i 1999 har, som det fremgår af ovenstående, været præget af en øget intern og ekstern politisk vilje til at imødekomme de behov, som opstillingen af en EU udrykningsstyrke afføder.

### 1.6.1. Problemfelt.

Opstillingen af EU's udrykningsstyrke er nu så langt fremme, at antallet af tilmeldte styrker fra medlemslandene har nået de fastsatte måltal, hvilket indikerer, at den politiske vilje til at lade EU spille en aktiv sikkerhedspolitisk rolle er til stede.<sup>28</sup>

Samtidig er den politiske modvilje mod at lade EU spille en større og mere aktiv militær rolle aftaget væsentligt med afklaringen af forholdet mellem Tyrkiet og EU. Dette har åbnet op for EU's anvendelse af NATO's kommandostruktur, men med en manglende aftale eksisterer der ingen automatik, hvorfor EU's autonomi vil være truet.

Herudover har lande udenfor NATO og EU, som f.eks. Rusland og Ukraine, udvist stigende interesse for at deltage i EU-styrken. Disse landes styrker udgør dog ikke et potentiale, som EU umiddelbart kan inddrage i planlægningen.

Det står derfor klart, at enhver anvendelse af eksterne styrkebidrag vil være i konflikt med EU's ønske om autonomi, så længe der ikke er truffet en forpligtende aftale.

Der er således fundet en positiv udvikling sted, der potentielt giver EU adgang til det militære sikkerhedspolitiske instrument, som unionen hidtil har manglet, men autonomien vil, som det ser ud nu, hvor der ikke eksisterer forpligtende aftaler med eksterne bidragsydere, kun kunne opretholdes, så længe der udelukkende anvendes EU-kapaciteter.

Tilbage refterer der derfor et behov for at afklare, hvorvidt den til rådighed værende EU-styrke, ud fra et militært synspunkt, vil være tilstrækkelig til at kunne løse de mest krævende fredspåtvingende opgaver, hvilket jf. "Headline Goal" skal være muligt fra 2003.

Det betvivles, om disse opgaver vil kunne løses af EU, idet de overordnede styrkemål og tidsparametre er fastsat uden stillingtagen til detaljer vedrørende størrelse, indhold og typen af det militære bidrag, samt det faktum at EU selv har konstateret væsentlige mangler vedrørende de tilmeldte styrker.

Det kan dog ikke udelukkes, at EU vil kunne påtage sig missioner, der er mindre i omfang og intensitet, eller som anvender andre sikkerhedspolitiske instrumenter<sup>29</sup>.

Disse missionstyper vil ikke blive behandlet, idet specialet skal undersøge, om EU militært og autonomt kan løse selv de mest krævende fredspåtvingende opgaver, hvilket specialegruppen, uanset EU's påstand om det modsatte, anser for meget tvivlsomt.

Specialets påstand er således, at der ikke er overensstemmelse mellem mål og midler, eller med andre ord, mellem de stillede opgaver og de tilmeldte EU-kapaciteter i forhold til "Headline Goal".

### 1.6.2. Tese.

Med udgangspunkt i ovenstående kan følgende tese opstilles:

*"EU kan ved udgangen af 2003 ikke gennemføre autonome fredspåtvingende missioner af korpsværdi i rammen af ESDP".*

Tesen kan bevises ved at besvare spørgsmålet om hvorfor og på hvilke områder, der ikke er sammenhæng mellem opgave og kapacitet.

<sup>28</sup> Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, pp. 62-63.

<sup>29</sup> Politiske, diplomatiske og økonomiske tiltag.



### 1.6.3. Udvikling af underspørgsmål og metode.

For at kunne besvare de af tesen afledte spørgsmål må specialet behandle følgende forhold: Rammen i form af ESDP, herunder Petersberg-opgaverne og de tilmeldte kapaciteter samt forhold omkring gennemførelse af fredspåtvindinge missioner af korpsværdi.

Rent kronologisk vil evnen til at indsætte en militær styrke bero på, at der rådes over en beslutningsstruktur til at træffe de nødvendige afgørelser så betids, at en styrkeindsættelse ikke sinkes i sin igangsættelse. Der er med andre ord behov for en beslutnings-, planlægnings- og føringsstruktur samt efterretningsindhentninger, hvilket fremover benævnes C<sup>2</sup>I.

For EU's vedkommende skal C<sup>2</sup>I-behovet kunne dækkes af egne strukturer, idet evnen til at fungere effektivt afhænger af uddannelsesniveaue. Anvendelse af eksisterende NATO-strukturer ses som et muligt supplement, men vil da gå imod ønsket om autonomi.

For at få forståelse for EU's C<sup>2</sup>I -struktur må der redegøres for EU C<sup>2</sup>I-struktur med udgangspunkt i "Headline Goal" og de tilmeldte styrkekapaciteter, de muligheder som NATO kan tilbyde samt uddannelses tiltag på området, idet NATO-øvelser såsom "Strong Resolve" anvendes til sammenligning. Udgangspunktet er EU og NATO's officielle dokumenter samt analyser gennemført af WEU<sup>30</sup> og DUPI<sup>31</sup>.

Heraf udspringer følgende to underspørgsmål:

- Hvordan ser EU's C<sup>2</sup>I -struktur ud ved udgangen af 2003, og hvordan er uddannelsesniveaue?
- Hvilken efterretningsmæssig kapacitet råder EU over ved udgangen af 2003?

Evnen til at indsætte militære styrker i fredspåtvindinge missioner forudsætter, at disse styrker er til rådighed under det beredskab, der er nødvendigt for at overholde de politiske krav. For EU's vedkommende sker dette ved, at landene, på baggrund af egne ønsker og EU's formulerede behov, tilmelder styrker til EU. Den indledende tilmelding fandt sted i november 2000 med opfølgning i november 2001. EU's til rådighed værende styrketal og sammensætning, fremover benævnt styrkesammensætningen, er derfor et direkte resultat af de tilmeldte styrker.

For at få forståelse for EU's styrkestruktur, må der redegøres for denne med udgangspunkt i de reelt tilmeldte styrker samt den i november 2001 gennemførte opfølgning. Der må ligeledes tages højde for kvaliteten af de tilmeldte styrker, herunder teknologiindhold og uddannelsesniveaue, idet kvaliteten vil påvirke evnen til at løse de pålagte opgaver.

Udgangspunktet er åbne kilder, der behandler EU's reviderede styrkekatalog, samt analyser gennemført af WEU og DUPI. Tilsvarende vil NATO-øvelsen "Strong Resolve" blive anvendt som sammenligningsgrundlag.

Heraf udspringer følgende underspørgsmål:

- Hvordan ser EU's styrkesammensætning ud ved udgangen af 2003, og hvordan er uddannelsesniveaue?

Indsættelse af de til EU tilmeldte militære styrker forudsætter rådighed over en kapacitet til at transportere disse til og senere fra det fastsatte indsættelsesområde. Dette benævnes fremover "den strategiske løftekapacitet". Denne kapacitet må af hensyn til den usikkerhed, som præger en eventuel støtte fra lande udenfor EU, kunne fremskaffes af EU selv, hvilket vil sige gennem de tilmeldte kapaciteter, evt. suppleret med civile midler. Sidstnævnte fordrer dog en forhånds aftale for ikke at komme i strid med EU's ønske om autonomi.

For at få forståelse for EU's strategiske løftekapacitet, og dermed evnen til at deployere, må der redegøres for denne kapacitet med udgangspunkt i de reelt tilmeldte kapaciteter og den i

<sup>30</sup> Western European Union, Vestunionen.

<sup>31</sup> Dansk Udenrigspolitisk Institut.

## UKLASSIFICERET

november 2001 gennemførte opfølgning. Udgangspunktet er åbne kilder, der behandler EU's reviderede styrkekatalog samt analyser gennemført af WEU og DUPI.

Heraf udspringer følgende underspørgsmål:

- Hvilken strategisk løftekapacitet råder EU over ved udgangen af 2003?

Ovennævnte underspørgsmål behandler kun delelementer af den militære kapacitet, idet en indsættelse af styrker nødvendigvis kræver beslutning om og planlægning for indsættelse af en styrke samt evnen til deployering og føring af denne. Alle tre forhold skal rettidigt kunne understøtte hinanden, og det er således afgørende at se på koblingen mellem dem, idet evnen til at understøtte er afgørende for den reelle kapacitet.

For at kunne udlede og fastsætte EU's reelle militære kapacitet, må der gennemføres en analyse af sammenhængen mellem C<sup>2</sup>I, styrkesammensætning og uddannelsesniveau samt strategisk løftekapacitet. Manglende vilje til indsættelse er irrelevant for specialet, idet der fokuseres specifikt på den militære evne.

Heraf udspringer følgende underspørgsmål:

- Hvordan er EU's reelle militære kapacitet?

De forhold, som den militære kapacitet skal kunne modsvare, vil i høj grad være afhængige af missionstypen. I dette speciale fokuseres specifikt på de forhold, som en fredspåtvingendes mission gennemføres under.

For EU's vedkommende baserer grundlaget sig på de mere formelle forhold, der er beskrevet i Petersberg-opgaverne.

Erfaringer må nødvendigvis hentes fra større fredspåtvængende missioner gennemført af USA og/eller NATO. Kuwait-krigen, operation Desert Storm, samt luftkampagnen i Kosovo anvendes hertil.<sup>32</sup>

FN har gennemført et analysearbejde af kravene til bl.a. fredspåtvængende operationer, den såkaldte Brahimi-rapport<sup>33</sup>, hvorfor det er relevant at inddrage denne.

For at kunne udlede de krav, der følger af en fredspåtvængende mission, må der redegøres og analyseres for fredspåtvængende missioner, som beskrevet i Petersberg-opgaverne, samt for erfaringerne fra tidligere gennemførte fredspåtvængende missioner. Udgangspunktet er åbne kilder samt amerikanske og NATO's officielle dokumenter.

Heraf udspringer følgende underspørgsmål:

- Hvilke krav stiller større fredspåtvængende missioner<sup>34</sup> til den militære styrke?

Den samlede evne til at løse en fredspåtvængende mission vil med udgangspunkt i besvarelsen af de tidligere underspørgsmål bero på, hvorvidt den militære kapacitet kan leve op til de krav, som indsættelse i en fredspåtvængende mission stiller.

For at kunne vurdere sammenhængen mellem kapacitet og krav, må der gennemføres en sammenstilling m.h.p. at fastslå, hvorvidt kapaciteten dækker de udledte krav, idet et behov for at anvende eksterne kapaciteter og bidrag uden en forudgående aftale vil være i strid med EU's ønske om autonomi.

Heraf udspringer følgende underspørgsmål:

- Er der sammenhæng mellem den militære kapacitet og de krav, som stilles i f.m. gennemførelsen af en fredspåtvængende mission?

Mangler og svagheder og det eventuelle behov for eksterne kapaciteter vil naturligt blive udledt af ovenstående sammenstilling og vil således hjælpe til med at be- eller afkræfte den op-

<sup>32</sup> Anvendelse af kampagnen i Afghanistan ses ikke mulig, da den endnu ikke er afsluttet, hvorfor erfaringsgrundlaget er begrænset.

<sup>33</sup> Brahimi Report, A/55/305, S/2000/809.

<sup>34</sup> Med "større" menes i henhold til opgaveteksten missioner, der indledningsvis kræver indsættelse af minimum korps-værdi.

## UKLASSIFICERET

stillede tese. Mulighederne for inddækning af mangler og svagheder vil da udgøre grundlaget for en tidsmæssig vurdering af, hvornår sammenhæng mellem kapacitet og opgaver kan forventes. Denne vurdering inddrages i specialets konklusion.

Heraf udspringer følgende underspørgsmål:

- Hvilke eventuelle svagheder og mangler har EU's militære kapacitet?
- Er der behov for at anvende eksterne kapaciteter?
- Hvornår kan EU eventuelt forventes at råde over de nødvendige kapaciteter, uden at autonomien er truet?

### 1.6.4. Formulering af undertitel.

På baggrund af ovenstående opgavediskussion kan følgende undertitel udledes:

*"På baggrund af en redegørelse for udvalgte fredspåtvindinge missioner, set i lyset af Petersberg-opgaverne, samt en redegørelse for EU's C<sup>2</sup>I, uddannelsesforløb, styrkesammensætning og strategiske løftekapacitet, analyseres EU's militære kapacitet samt de krav, som fredspåtvindinge missioner må forventes at stille til indsættelse af en EU-styrke.*

*Efterfølgende gennemføres en sammenstilling af kapacitet og krav m.h.p. at påvise eventuelle mangler og svagheder.*

*Dette med formål at be- eller afkræfte specialets tese."*

## 1.7. TEORI

### 1.7.1. Relevante teorier.

Til belysning af operative problemstillinger, som behandler den militære kapacitet, findes der to primære teorier: Krigsførelsens Kredsløb og Krigsførelsens Grundprincipper.

I det efterfølgende vil disse teorier blive diskuteret med henblik på at belyse anvendelighed samt fordele og ulemper i relation til nærværende speciale.

Teorien om Krigsførelsens Kredsløb bygger på antagelsen om, at der findes en sammenhæng mellem doktrin, organisation og teknologi. Ændringer på et område i kredsløbet vil påvirke de to andre områder. Idealet er et afbalanceret kredsløb, en ligesidet trekant. Den totale kapacitet<sup>35</sup> er et resultat af den indbyrdes afhængighed og beror altid på det svageste led: Intet område i kredsløbet er vigtigere end et andet.

De enkelte elementer i Krigsførelsens Kredsløb bindes sammen af elementet uddannelse. Fordelen ved teorien om Krigsførelsen Kredsløb er, at helheden aldrig går tabt. Studeres det enkelte område, studeres automatisk dets påvirkning på de øvrige områder. Teorien sikrer derfor, at der fokuseres på samspillet og interaktionen mellem de enkelte områder, samtidig med at indflydelsen af uddannelse på helheden integreres.

Ulempen ved teorien er, at fokus kan flyttes fra et enkelt, men vigtigt område, til en mere overordnet sammenhæng. Detaljernes relevans kan i den forbindelse gå tabt.

Teorien om Krigsførelsens Grundprincipper bygger i stedet på antagelsen om, at der findes et antal faste principper for, hvordan krig bør føres. Deres indbyrdes vægtning varierer dog fra situation til situation. Kapaciteten kan derfor måles i evnen til at opfylde grundprincipperne.

Fordelen ved teorien er, at fokus ubetinget kan ligge på den operative effektivitet, som vurderes detaljeret i forhold til de faste principper under hensyntagen til bl.a. uddannelse.

Ulempen er, at samspillet mellem flere faktorer nedtones. Helheden og de enkelte deles indbyrdes forhold risikerer at blive efterladt ubehandlet.

---

<sup>35</sup> Her i betydning "evne", hvor kapabilitet repræsenterer såvel evne som vilje.

### 1.7.2. Valg af teori.

I dette speciale vil de enkelte elementers værdi og størrelse blive analyseres. Fokus vil dog være på elementernes sammenhæng og indbyrdes påvirkning, herunder uddannelsens betydning og påvirkning. Teorien om Krigsførelsens Kredsløb vurderes derfor som værende den mest anvendelige. Teorien er åben for en bred tilpasning, idet selve områderne og deres indbyrdes forhold lader sig studere.

Teorien giver ligeledes mulighed for en selvstændig definition af indholdet i begreberne doktrin, teknologi og organisation og vurderes derfor at være hensigtsmæssig for hele problemfeltet set ud fra et helhedsperspektiv. I problemfeltets centrum er teorien fuldt dækkende, mens der i periferien forekommer elementer, hvor teorien ikke synes helt optimal. Et eksempel herpå er den politiske beslutningsproces. For at skabe enkelthed og tydelighed forekommer det dog mest hensigtsmæssigt at anvende én teori for hele problemfeltet.

### 1.7.3. Applikation af teori på problemfeltet.

For at have nytte af teorien om Krigsførelsens Kredsløb må områderne først defineres ud fra det angivne problemfelt. Dette speciales problemfelt ligger under det strategiske niveau, hvor de politiske beslutninger og lovgivningen er centrale elementer. Det ligger heller ikke på det sædvanlige operative niveau, hvor doktriner ofte udgør rettesnoren for, hvor kampen skal føres.

Problemfeltet befinder sig derimod i den øverste del af det operative niveau. Her vægtes opgaver mod ressourcer og formåen. Petersberg-opgaverne svarer godt til kravene for en doktrin indenfor problemfeltet. Ikke kun fordi opgaverne er en forudsætning for hele problemfeltet, men også fordi de ligger mellem de rendyrkede politiske beslutninger og en mere detaljeret udformet militærdoktrin. Petersberg-opgaverne kan både beskrives som en videreudviklet politisk beslutning og som et forstadie til en fordybet europæisk militærdoktrin for fredsstøttende operationer.

I tråd med den foregående diskussion om problemfeltets placering på det operative niveaus øvre del, må teorien også præciseres med hensyn til begrebet teknologi. Det er ikke hensigtsmæssigt at anvende teknologibegrebet på den traditionelle måde, da det er udvalgte sammenhænge på et angivet niveau, som skal studeres. Der vil således blive fokuseret på afgørende teknologier i forhold til det samlede styrkekatalogs relevante politiske opgaver. Den strategiske løftekapacitet har i den forbindelse en afgørende betydning for problemfeltet, og den præges af de dyre og avancerede teknologier, nemlig luft- og skibsfart. Det er indenfor dette område, at nøglen til evnen til at gennemføre selvstændige operationer ligger.

At lade  $C^2_1$  og de militære styrker repræsentere organisationsområdet i Krigsførelsens Kredsløb er mindre kompliceret end andre dele af teoriapplikationen.  $C^2_1$  og de militære styrker er en naturlig del af en militær kapacitet.

Tilsvarende er betydningen af strategisk efterretningsindhentning, det sidste element i  $C^2_1$ , indlysende som en forudsætning for  $C^2$ -strukturens evne til at kunne virke rettidigt.

EU er en kompliceret organisation og spænder principielt over alle de politiske områder, og denne union mellem suveræne stater er i gang med en hurtig, men omfattende udvikling. For at holde dette speciale inden for de givne operative rammer, må grænserne defineres. Den politiske beslutningskapacitet defineres derfor som de politisk evner og midler til at træffe, iværksætte og formidle beslutninger i forhold til det underlagte militære niveau.

Afslutningsvis skal det fremhæves, at specialet vil fokusere på sammenhængen mellem de enkelte elementer. Dette skal ses i lyset af, at specialet tager udgangspunkt i elementerne, som de fremstår ved udgangen af 2003. Der er med andre ord tale om en fastfrysning af et



## UKLASSIFICERET

øjebliksbillede, hvor Krigsførelsens Kredsløb vil udgøre det teoretiske grundlag for kravet om et kredsløb i balance – en ligesidet trekant. De enkelte elementer er således indbyrdes låst fast og i ubalance, jf. specialets tese, og det er denne påståede ubalance, der vil blive fokuseret på.

### 1.8. DEFINITIONER

Følgende definitioner vil blive anvendt i specialet, idet de er anført i alfabetisk rækkefølge:

**Autonomi:** I denne sammenhæng evnen til selvstændigt at træffe beslutning om indsættelse, uden at dette kan blokeres af andre parter. Anvendelse af eksterne kapaciteter kræver således en forpligtende aftale om rådighed, for at kravet om autonomi kan siges at være opfyldt.

**C<sup>2</sup>I:** Command, Control & Intelligence. Den formelle struktur, der i dette speciale omfatter efterretningsindhentning, beslutning, planlægning og føring, herunder hovedkvarterer.

**Doktrin:** Den overordnede doktrin omfatter i dette speciale Petersberg-opgaverne samt erfaringer udledt af tidligere fredspåtvængende missioner.

**Fredspåtvængende missioner, større:** Der eksisterer mange definitioner på fredspåtvængelse, men ikke en officiel EU-definition, hvorfor en sådan vil blive diskuteret i kapitel 2.

Specifikt i dette speciale vil større fredspåtvængende missioner omhandle indsættelse af militære styrker af mindst korps-værdi.

**Kapacitet:** Evne til at iværksætte og gennemføre operationer. I dette speciale omfatter kapaciteten specifikt områderne: C<sup>2</sup>I, uddannelse, styrkestruktur og -sammensætning samt deployering og løftekapacitet.

**Militær-strategisk niveau:** På det militær-strategiske niveau indsættes dele af eller hele nationens/alliancens militære potentiel, med det formål at opfylde nationens eller alliancens politiske målsætning samordnet med de øvrige strategiske virkemidler.<sup>36</sup> I dette speciale omfatter det EU's militærkomité samt det umiddelbart underliggende hovedkvarter.

**Operativt niveau:** På det operative niveau indsættes tildelte styrker, med henblik på at opnå det strategiske mål indenfor en given krigsskueplads.<sup>37</sup>

**Sammenstilling:** Den analyseproces, der er analog med de sammenstillinger, der gennemføres under den operative analysemodel jf. FHMUVEJSAM<sup>38</sup>.

**Styrkesammensætning:** I dette speciale anvendes ordet om sammensætningen af en multinational EU-styrke, som er stillet til rådighed for EU permanent, eller som er på et specifikt beredskab. Hovedkvarterer betragtes i specialet som en del af C<sup>2</sup>I.

**Teknologi:** I dette speciale er der primært tale om strategisk løftekapacitet.

### 1.9. STRUKTUR

På baggrund af ovennævnte kan følgende overordnede struktur for specialet udledes:

- 1. kapitel: Indledning.  
Indledning med emnediskussion og problemformulering, herunder teoretisk og empirisk afgrænsning samt forudsætninger og definitioner.  
Kapitlet har til formål at fastsætte rammerne for specialet.
- 2. kapitel: Doktrin, erfaringer og krav.  
Redegørelse for og diskussion af fredspåtvængende missioner med udgangspunkt i Petersberg-opgaverne og erfaringer fra relevante missioner.  
Der fokuseres på nøgleområderne C<sup>2</sup>I, uddannelse, styrkesammensætning og deployering.  
Analyse af ovennævnte m.h.p. at udlede krav til EU-styrken.  
Formålet er at udlede krav til brug for den senere analyse i kapitel 4.

<sup>36</sup> Forsvarsakademiet "Håndbog om doktrin for værnsmæssige operationer", pkt. 211.

<sup>37</sup> Ibid., pkt. 212

<sup>38</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse, Vejledningssamling.

## UKLASSIFICERET

- 3. kapitel. Organisation, teknologi og kapacitet.  
Redegørelse for EU's C<sup>2</sup>I, uddannelse, tilmeldte styrker og strategisk deployering.  
Analyse af sammenhængen mellem ovennævnte nøgleområder.  
Formålet er at udlede den reelle kapacitet til rådighed for en fredspåtvingende mission til brug for den senere analyse i kapitel 4.
- 4. kapitel. Analyse af sammenhæng.  
Analyse af sammenhængen mellem kapacitet og opgave.  
Formålet er at analysere sammenhængen mellem kapacitet og de krav, som indsættelse af en EU styrke i en fredspåtvingende mission kræver, herunder at udlede mangler og svagheder.
- 5. kapitel. Konklusion.  
Konklusion i forhold til specialets problemformulering og undertitel samt forslag til videre forskning på området.  
Formålet er at be- eller afkræfte tesen, og såfremt den bekræftes da at pege på, hvornår EU i givet fald kan forventes at kunne løse fredspåtvingende missioner af korpsværdi.

### 1.10. KILDER

Det er i samråd med Institut for Operationer, Værnsfælles samt specialegruppens vejleder besluttet, at specialet skal basere sig på åbne kilder.

Dette har betydet, at de officielle EU styrke- og mangelkataloger ikke har kunnet anvendes som grundlag for specialet, idet disse er klassificeret "FORTROLIGT" af EU. Opgørelsen af tilmeldte styrker og indsigt i EU's strukturer er således sket på baggrund af sammenstilling af flere åbne kilder, herunder rapporter fra WEU. Gruppen har dog haft EU's styrke- og mangelkataloger til rådighed.

Det har ikke været muligt at få adgang til de delanalyser, der ligger til grund for eller som er et resultat af styrketilmeldingen, idet disse er forbeholdt til intern brug i EU's arbejdsgrupper. Det er således ikke kendt for gruppen, hvilke detaljerede scenarier, der arbejdes med. Gruppen har heller ikke haft adgang til oplysninger om, hvorledes de erkendte mangler på kort sigt søges dækket ind, herunder hvilke aftaler, der forventes truffet indenfor området "strategisk løftekapacitet".

Erfaringer fra relevante missioner baserer sig primært på åbne kilder fra NATO og det amerikanske forsvarsministerium, idet disse erfaringer umiddelbart er anvendt og repræsenterer allerede officielle analyser. Der er dog i analysen naturligt sket en tilpasning til de forhold, der er særlige for EU.

Kildeindhentningen er afsluttet 1. april 2002.

### 1.11. FORUDSÆTNINGER OG AFGRÆNSNINGER

Følgende forudsætninger og afgrænsninger danner grundlag for specialet:

- Der opereres med Petersberg-opgaverne, som de p.t. er udformet til iværksættelse senest ved udgangen af 2003, idet specialet udelukkende behandler fredspåtvingende missioner. Der findes p.t. ikke en fælles EU-definition på fredspåtvingelse, hvorfor forståelse af en sådan vil blive behandlet i specialet.
- Den politiske vilje til at iværksætte militære operationer behandles ikke og betragtes som irrelevant for den militære evne, idet det forudsættes, at de tilmeldte styrker vil være til rådighed. Eksempler på forhold, der ikke diskuteres, er: Enkelte EU-landes særinteresser, relationen mellem EU Kommissionen og de enkelte nationer samt forholdet EU – Tyrki-

## UKLASSIFICERET

et/Grækenland, herunder Grækenlands eventuelle afvisning af en formel aftale mellem EU og NATO vedr. anvendelse af NATO-ressourcer. EU-Tyrkiet/Grækenland forholdet forventes på kort sigt at være afklaret grundet et kompromis, som USA og Storbritannien har forhandlet på plads og det forhold, at kun EU-medlemmet Grækenland nu har forbehold overfor en sådan aftale. Resultateret kompromiset i en forpligtende aftale, vil EU således potentielt kunne få rådighed over NATO-kapaciteter, uden at autonomien er truet. Under alle omstændigheder er førnævnte problemområder af mindre interesse i forhold til specialets problemfelt, der fokuserer på EU's egne militære kapaciteter.

- Specialet behandler ikke betydningen af andre sikkerhedspolitiske virkemidler og instrumenter såsom diplomatiske og økonomiske, idet der udelukkende fokuseres på den militære kapacitet.
- Specialet omhandler primært anvendelse af militære kapaciteter tilmeldt EU, idet civile, NATO, samt enkeltlandes kapaciteter, på grund af potentielle politiske modsætningsforhold eller markedsforhold, ikke kan påregnes at blive stillet til rådighed. Disse behandles kun, såfremt eventuelle mangler skal dækkes ind. Ethvert behov for at anvende sådanne kapaciteter uden en forudgående, forpligtende aftale vil således være i konflikt med EU's ønske om autonomi og vil derfor bekræfte specialets tese.
- Specialet behandler udelukkende større fredspåtvingende missioner, hvor EU-styrken er indsat i sin helhed i mindst et år. Andre missionstyper behandles ikke, idet de alle er militært mindre krævende.
- Logistik behandles ikke, idet det forudsættes, at såfremt kapaciteten til deployering er til stede, vil også kapaciteten til at sikre den logistiske udholdenhed kunne dækkes ind, idet den er mindre omfangsrig. Endvidere er logistik ofte et nationalt ansvar.
- Golfkrigen, også benævnt operation Desert Storm, kan anvendes uanset tvivl om, hvorvidt der er tale om en fredspåtvingende mission, idet der ikke fokuseres på de politiske omstændigheder, men på de operative krav for operationens gennemførelse i en situation, hvor militære enheder er i kamp.
- Kildeafgrænsninger fremgår af pkt. 1.10.

### 1.12. FORMALIA

Forsvarskommandobestemmelse nr. 305-1 af 2000-06 er anvendt som grundlag for formalia, mens disposition og indhold er i følge FHMUVEJSAM.

I specialet er anvendt grammatisk kommatering for den danske teksts vedkommende samt Svenska Akademiens ordlista og Svenska Språknämndens skriveregler for tekst skrevet på svensk.

# UKLASSIFICERET

## 2. KAPITEL

### DOKTRIN, ERFARINGER OG KRAV

#### 2.1. INDLEDNING

Formålet med nærværende kapitel er at fastsætte hvilke krav, der stilles til EU's militære styrker.

På baggrund af Petersberg-opgaverne, "Headline Goal" og det geografiske aspekt diskuteres det, hvad der kendetegner og kræves af militære styrker i en fredspåtvingendes mission. Herudover redegøres der for de erfaringer, som USA/NATO har gjort med missionerne i Kosovo og under Golfkrigen, idet erfaringer fra disse vurderes at være relevante at medtage i planlægningen for og sammensætningen af EU's militære styrker.

Kapitlet afsluttes med en analyse af ovenstående forhold for derved at udlede krav til EU's militære kapacitet, såfremt denne skal anvendes i en fredspåtvingendes mission. Analysen vil sammen med analysen af EU's militære kapacitet i kapitel 3 danne grundlag for den analyse af sammenhængen mellem de udledte krav og kapaciteten, der gennemføres i kapitel 4.

#### 2.2. OPGAVER OG MISSIONER

Petersberg-opgaverne opstod i forbindelse med et ministerrådsmøde i WEU i juni 1992, hvor der blev udsendt en erklæring om, at WEU var klar til at påtage sig fredsstøttende missioner under anvendelse af militære styrker fra de enkelte medlemslande.

Missionerne skulle dække alt fra humanitære missioner og fredsbevarelse til indsættelse af kampstyrker i krisestyring, herunder i fredsskabende missioner.<sup>39</sup>

Der var således tale om en klar udvidelse af WEU's opgavekompleks, som hidtil udelukkende havde koncentreret sig om nationernes forsvar, beskrevet i artikel V i Bruxelles-traktaten.

WEU kom dog aldrig til at spille en væsentlig rolle, men efter at Frankrig og Storbritannien i oktober 1998 under et fælles topmøde i St. Malo enedes om at erklære nødvendigheden af et europæisk forsvar, blev Petersberg-opgaverne genoplivet, og på et EU topmøde i Helsinki i december 1999 bekræftede EU, at Petersberg-opgaverne i sin helhed skulle danne grundlag for ESDP.<sup>40</sup>

EU havde dermed understreget sin vilje til at kunne gennemføre og deltage i fredsstøttende operationer. Der var altså nu for første gang tale om, at EU skulle kunne råde over og indsætte militære styrker i rammen af krisestyring.

Forholdet til NATO blev ligeledes afklaret på Helsinki-topmødet, idet det blev erklæret, at EU kun skulle indsættes, hvor NATO-alliancen ikke allerede var, eller var på vej til at blive engageret i sin helhed. Hvornår dette var tilfældet skulle afgøres på case-by-case møder mellem EU og NATO.

EU skulle ligeledes kunne trække på NATO's kapaciteter, herunder især C<sup>2</sup>I, idet der dog udelukkende var tale om en erklæring og ikke en formel aftale, hvilket først Tyrkiet og senere Grækenland har hindret.<sup>41</sup> Manglen på en forpligtende aftale betød således, at EU ikke umiddelbart kunne anvende NATO-kapaciteter uden at gå på kompromis med kravet om autonomi.

##### 2.2.1. "Headline Goal".

Samtidig med Helsinki-topmødets erklæring om at forpligte sig til Petersberg-opgaverne, opstillede EU et politisk mål for det antal af styrker, man umiddelbart fandt nødvendig for at kunne løse opgaverne. Dette "Headline Goal" fastslog, at EU i 2003 skulle kunne påtage sig

<sup>39</sup> Petersberg-deklarationen, 1992-06-19.

<sup>40</sup> Rachel Ann Lutz, "Military Capabilities for a European Defence", p. 25.

<sup>41</sup> House of Lords, European Union, Eleventh Report, pkt. 42-45.

## UKLASSIFICERET

selv de mest krævende Petersberg-opgaver med et korps på 15 brigader på op til 60.000 mand, idet korpset skulle være deployeret i sin helhed efter 60 dage og med en indsættelsesperiode på minimum et år. Samtidig blev det fastslået, at landstyrken skulle understøttes af en passende fly- og flådestyrke, som dog ikke blev nærmere defineret.<sup>42</sup>

I EU skulle der endvidere etableres den nødvendige C<sup>2</sup>I-struktur m.h.p. at muliggøre kriseovervågning, planlægning og beslutningstagen på det strategiske niveau.<sup>43</sup>

I løbet af foråret 2000 blev det besluttet, at EU ville videreudvikle et antal kendte scenarier fra WEU's planlægningskompleks, således at disse kunne anvendes til at udlede styrkebehovene mere konkret end det overordnede Headline Goal. Dette skete i form af Helsinki Headline Goal Catalogue, som bl.a. indeholder de gennemarbejdede scenarier, afledte Order of Battle for hver Petersberg-opgave samt en meget detaljeret opgørelse af styrkebehovene. Landene blev efterfølgende anmodet om at tilmelde styrker til dette behovskatalog. De tilmeldte styrker blev samlet i et såkaldt Helsinki Force Catalogue 2000, som dermed skulle udgøre EU's rådgige styrkepulje. Denne pulje skulle sammen med den etablerede C<sup>2</sup>I-struktur udgøre EU's militære kapacitet, idet mangler ville blive søgt dækket ind ved yderligere bidrag i november 2001, hvor såvel Helsinki Force Catalogue 2001 som Helsinki Progress Catalogue med de erkendte mangler blev udarbejdet.

Detaljer omkring katalogerne fremgår af bilag 3, mens EU's styrkebidrag fremgår af bilag 4.

### 2.2.2. Det geografiske aspekt.

Et forhold, der endnu ikke er afklaret, er den geografiske afgrænsning for EU's indsats. En sådan afgrænsning var ikke en del af Helsinki-erklæringen, hvorfor afgrænsningen siden har været til diskussion.

Således har det været nævnt, at missioner, hvor EU-styrken er indsat i sin helhed, kun vil omfatte det europæisk nærområde,<sup>44</sup> samtidig med at der arbejdes med scenarier med afstande på over 4.000 km fra Europa.<sup>45</sup>

Det kan derfor ikke udelukkes, at EU-styrken vil blive indsat også langt fra Europa i et område, der ikke er forbundet med det europæiske fastland.

### 2.2.3. Fredspåtvingende missioner.

Hvilke missionstyper, der er omfattet af Petersberg-opgaverne, har været lidt usikkert. Nogle lande har ment, at fredspåtvingende missioner er inkluderet, mens andre igen mener, at dette ikke er tilfældet.<sup>46</sup>

Der er dog visse ledetråde af gå efter; erklæringen fra Helsinki-topmødet taler om "The full range of conflict prevention and crisis management", adskillelse af parter med magt indgår i de scenarier, der arbejdes med i EU,<sup>47</sup> og enkelte lande har i deres styrketilmelding taget forbehold for deltagelse i visse missionstyper. Østrig, Belgien, Holland og Sverige har således specifikt nævnt "peace enforcement" i opgørelsen af deres styrkebidrag, mens de øvrige lande har opgjort deres bidrag uden forbehold for missionstype.

Der synes derfor at være konsensus for, at fredspåtvingende missioner er en del af Petersberg-opgaverne.

<sup>42</sup> Helsinki European Council: Presidency Conclusions, december 1999.

<sup>43</sup> Rachel Ann Lutz: "Military Capabilities for a European Defence", pp. 32-33.

<sup>44</sup> DUPI Working Paper No. 2001/4, p. 4.

<sup>45</sup> European Parliament Fact Sheets, pkt. 6.1.3., underpkt. 2.b., 2002-02-23. Kilden angiver 2500 miles for en "full-scale intervention to separate warring parties".

<sup>46</sup> Rachel Ann Lutz, "Military Capabilities for a European Defence", p. 27.

<sup>47</sup> Ibid., p. 27.

## UKLASSIFICERET

Med udgangspunkt i ovennævnte konsensus er det relevant at se på, hvad fredspåtvigende missioner omfatter, ikke mindst fordi der ikke findes en officiel EU definition af begrebet "fredspåtvigende".

Der eksisterer i dag flere forskellige definitioner på en fredspåtvigende mission eller rettere på peace enforcement. Her skal nævnes fem:

- NATO, jf. AJP 3.4.1, pkt. 0217:  
"Peace enforcement operations are coercive in nature and are conducted when the consent of all Parties to the conflict has not been achieved or might be uncertain. They are designed to maintain or re-establish peace or enforce the terms specified in the mandate."  
"...It is important to emphasise that the aim of the peace enforcement operation will not be the defeat or destruction of an enemy, but rather to compel, coerce and persuade the parties to comply with a particular course of action..."
- US Joint Staff:  
"Peace Enforcement includes forceful military actions to separate belligerents involved in the conflict - with or without their consent. There is a clear distinction between peacekeeping and peace enforcement."<sup>48</sup>
- Tidligere FN-sekretær Boutros Boutros-Ghali:  
"Actions to keep a cease fire from being violated or to reinstate a failed cease fire."<sup>49</sup>
- WEU's generalsekretær:  
"Peacemaking<sup>50</sup> is generally understood as peace enforcement".<sup>51</sup>
- Forsvarsakademiet, Danmark:  
"En fredspåtvigende mission har til formål, at etablere en varig fred. Dette sker ved hjælp af indsættelse af militære styrker for at genoprette eller fastholde en tilstand, som gør, at politiske, diplomatiske og humanitære aktiviteter kan fuldende fredsprocessen."<sup>52</sup>

Den væsentligste forskel på definitionerne er, at FN's definition modsat de øvrige definitioner tager udgangspunkt i, at der eksisterer en vilje til fred. Fælles for definitionerne er dog, at der lægges op til anvendelse af magt m.h.p. en adskillelse af parterne. Om formålet så er at re-etablere en fred eller at skabe grundlaget for en fredsftale, er i forhold til anvendelse af militære styrker ud fra et operativt synspunkt mindre relevant.

For yderligere at understrege, hvad en fredspåtvigende mission er, kan denne sammenholdes med en fredsbevarende mission.

En fredsbevarende mission er karakteriseret ved:<sup>53</sup>

- Der er normalt en fred at bevare (fredsaftale e.l.).
- Styrkerne er indsat efter accept fra konfliktens parter.
- Der finder normalt ingen offensiv militær magtanvendelse sted.
- Graden af succes afhænger af accepten fra konfliktens parter.

---

<sup>48</sup> Amerikansk netavis Aerospace Power Chronicles.

<sup>49</sup> Ibid.

<sup>50</sup> Peacemaking er specifikt nævnt som en af Petersberg-opgaverne.

<sup>51</sup> Anne Rachel Lutz: "Military Capabilities for a European Defence", DUP1, p. 27.

<sup>52</sup> Forsvarsakademiets "Håndbog om doktrin for værnsmåls operationer", p. 21-11.

<sup>53</sup> Ibid.

## UKLASSIFICERET

Herudover er det givet at,

- Der er risiko for, at en svagt udrustet styrke ikke virker overbevisende nok og derved påkalder sig parternes mistro i forhold til styrkens evne til at løse de pålagte opgaver. Dette kan føre til en eskalation af konflikten.<sup>54</sup>

En fredspåtvindingende mission er kendetegnet ved:<sup>55</sup>

- Styrkerne indsættes uden parternes accept.
- Missionen baserer sig på at kunne anvende de nødvendige magtmidler, som skal til for at tvinge konflikten til at forhandle om en fredelig konfliktløsning.
- De udsendte militære styrker er udrustet og organiseret til at optræde fredspåtvindingende, uanset at dette måske ikke bliver nødvendigt.
- Militære midler skal anvendes med den omtanke og tilbageholdenhed, som situationen tillader, idet andre midler, der må formodes at kunne fremme samarbejde og accept, skal inddrages.

Herudover er det givet at,

- En militær styrke, som har været indsat i en fredspåtvindingende mission, kan skifte til en operationsform med lavere intensitet, som f.eks. fredsbevarende, hvilket medfører fleksibilitet mellem operationsformerne.
- En styrke, som er udrustet, uddannet og organiseret til kamp vil virke afskrækkende på de af konflikten parter, som ser en fordel i at modarbejde en fredelig løsning.<sup>56</sup>
- Missionerne ser ofte bort fra staters suverænitet ved f.eks. at foregå på territoriet hos den part, som er imod en fredsftale. Af sådanne årsager legitimeres operationerne ofte ved hjælp af et mandat fra FN.<sup>57</sup>

Af ovennævnte definitioner og karakteristika fremgår det, at den væsentligste forskel mellem de to missionstyper er, at i en fredspåtvindingende mission sker indsættelsen for at separere konflikten parter uden disses accept, mens en fredsbevarende indsats forudsætter eksistensen af såvel fredsftale som accept. Derudover kræver begge missionstyper de nødvendige magtmidler, hvorfor en styrke med et fredspåtvindingende mandat normalt vil være udrustet til kamp.

Det kan derfor forudsættes, at en fredspåtvindingende styrke vil kunne blive indsat under krigslignende<sup>58</sup> vilkår i en uafklaret situation.

Fredspåtvindingende missioner rækker normalt ud over FN's planlægnings- og gennemførelses-evne, idet en sådan mission kræver specifik militær viden. Sådanne missioner gennemføres derfor oftest af en koalition af lande<sup>59</sup> eller af regionale organisationer som NATO.<sup>60</sup>

Brahimi-rapporten<sup>61</sup> peger dog på, at indsættelse i fredsstøttende missioner kræver, at:

- Der eksisterer en effektiv C<sup>2</sup>I-struktur på strategisk niveau og nedefter.
- De indsatte styrker er veluddannede.
- De indsatte styrke er veludrustede.
- Uddannelses- og udrustningsniveauet løbende kontrolleres.

---

<sup>54</sup> Forsvarsakademiets "Håndbog om doktrin for værnssfælles operationer", p. 21-11.

<sup>55</sup> Ibid.

<sup>56</sup> Ibid.

<sup>57</sup> Ibid.

<sup>58</sup> Med "krigslignende vilkår" menes, at der politisk ikke er erklæret krig, men at der på det taktiske og det operative niveau ikke er væsentlige forskelle i indsættelsen. Der kan dog forventes en højere grad af politisk styring, ligesom viljen til at påføre og acceptere tab må vurderes begrænset.

<sup>59</sup> Coalition of the Willing.

<sup>60</sup> U.S. Center for Army Lessons Learned, hjemmeside.

<sup>61</sup> Brahimi Report, A/55/305, S/2000/809, Executive Summary.

## UKLASSIFICERET

- Der kan deployeres indenfor maksimalt 90 dage.
- Der anvendes stående styrke- og materielarrangementer, herunder materieloplægning.

I dag er termen "fredspåtvigende mission" nærmest blevet synonym med militær intervention,<sup>62</sup> idet de fleste af disse missioner beskæftiger sig med lande, som udkæmper borgerkrige, fremfor konflikter mellem to etablerede stater. I de værste tilfælde drejer det sig om lande, som er totalt kollapsede økonomisk, socialt og strukturelt, og hvor infrastrukturen f.s.v.a. vejnet, jernbane, havne og lufthavne er meget ringe (f.eks. Somalia, Haiti, Rwanda). Kaos og anarki kan herske, når styrkerne ankommer, og i stedet for repræsentanter for regeringer, skal der måske forhandles med et utal af militære fraktioner.<sup>63</sup>

På baggrund af et lands kollaps og de heraf følgende tab af menneskeliv p.g.a. bl.a. sult, sygdom eller vold, kræver verdenssamfundet ofte, at der af humanitære grunde gribes ind. Resultatet kan være en multinational militær intervention, hvilket på grund af risikoen for tab sjældent ses som den optimale løsning, men måske snarere opfattes som det eneste alternativ for at undgå yderligere lidelser i befolkningen. Det kan derfor forudses, at der også i fremtiden vil blive gennemført fredspåtvigende missioner.

### 2.3. ERFARINGER FRA RELEVANTE MISSIONER

I de efterfølgende afsnit redegøres for to relevante konflikter, og erfaringerne herfra vil kunne bidrage til at opstille generelle krav til EU's militære styrker. Fra Kosovo-konflikten, operation Allied Force, bidrages der primært med forhold vedrørende flykampagner, mens Golfkrigen, operation Desert Storm, også giver erfaringer vedrørende deployering og kampen på landjorden.

Fra Kosovo-konflikten medtages kun den del, der kan betegnes som en fredspåtvigende mission, mens operation Desert Storm anvendes i sin helhed, uanset at der snarere er tale om en krig end en fredspåtvigende mission.

Alle de anførte lessons learned er uddraget af officielle amerikanske og NATO-analyser. Disse er derfor anvendt direkte, uden at en yderligere analyse har fundet sted.

#### 2.3.1. Kosovo.

##### 2.3.1.1. Baggrund.<sup>64</sup>

Kosovo var indtil 1989 en jugoslavisk provins, som nød en stor grad af selvstændighed. I 1989 ændrede Serbiens leder Slobodan Milosevic denne status ved at fratage regionen sin autonomi og anbringe den under direkte kontrol af Beograd. De etniske albanere i Kosovo, som udgjorde størstedelen af provinsens befolkning, opponerede ihærdigt imod denne handling.

I 1998 resulterede åbne konflikter mellem serbisk militær og politistyrker samt Kosovo-albanere i, at over 1500 albanere mistede livet, og omkring 400.000 mennesker blev tvunget på flugt.

Det internationale samfund blev alvorligt bekymret for, om konflikten ville eskalere til andre lande, men Milosevic var ikke modtagelig for FN's diplomatiske forsøg på at løse konflikten på en fredelig måde.

<sup>62</sup> Amerikansk netavis Aerospace Power Chronicles.

<sup>63</sup> Ibid.

<sup>64</sup> Som kilder til baggrundsafsnittet er anvendt NATO hjemmeside, Kosovo og "Fra Golfen til Kosovo" af Karsen Fledelius



## UKLASSIFICERET

Efter flere diplomatiske forhandlinger stillede NATO Milosevic det ultimatum, at kampene måtte standse, og at hovedparten af de jugoslaviske styrker skulle trækkes ud af Kosovo, ellers ville NATO indlede en bombekampagne. Milosevic indvilgede, og der erklæredes våbenhvile. Dette medførte at OSCE observatører ankom for at overvåge tilbagetrækningen og overholdelsen af våbenhvilen.

På trods af observatørernes tilstedeværelse optrappedes konflikten i starten af 1999. NATO truede igen med en bombekampagne, og de stridende parter mødtes i Paris<sup>65</sup> for at forhandle en fred. Da serberne nægtede at skrive på under en fredsaf tale og i stedet optrappede kampene i Kosovo, iværksatte NATO bombekampagnen, som varede i 78 dage. Som svar på bomberne iværksatte serberne en massefordrivelse af albanere fra Kosovo<sup>66</sup>, og antallet af flygtninge ved grænserne medførte store humanitære problemer.

NATO havde vedtaget følgende krav, som serberne skulle indgå aftaler om, inden bombekampagnen ville blive bragt til standsning:<sup>67</sup>

- Et synligt stop af al militær aktivitet og en øjeblikkelig ende på vold og undertrykkelse.
- En tilbagetrækning af militær, politi og paramilitære enheder fra Kosovo.
- Udstationering af en international militær styrke i Kosovo.
- En ubetinget og sikker tilbagevenden for alle flygtninge og tvangsforflyttede personer samt uhindret adgang for humanitære hjælpeorganisationer til disse mennesker.
- Etableringen af en politisk rammeaftale for Kosovo på baggrund af Rambouillet-aftalen, i overensstemmelse med international lov og FN's charter.

I juni 1999 stoppede bombekampagnen, da der blev opnået en aftale mellem NATO og Milosevic om tilbagetrækning af de serbiske styrker fra Kosovo, hvorefter kontrollen overgik til en NATO-ledet styrke under FN-mandat. Det aftaltes, at kun den internationale fredsbevarende styrke ville få adgang til Kosovo, samt at der skulle indgå russiske soldater i styrken. Styrken skulle bestå af i alt 50.000 mand,<sup>68</sup> som efter gældende praksis ville rotere efter 6 måneder. Herefter var den fredspåtvindende mission forbi.

De serbiske styrkers modstand havde været minimal, hvilket kom bag på NATO. Erfaringerne skal således ses i lyset af, at kampagnen blev gennemført næsten uden modstand.

### **2.3.1.2. Beskrivelse af den fredspåtvindende missions elementer og lessons learned.**

Efterfølgende beskrives relevante elementer i konflikten og lessons learned fordelt på de fire områder, som er essentielle for en fredspåtvindende mission; C<sup>2</sup>I, uddannelse, styrkesammensætning og deployering.

#### **Overordnede lessons learned:**<sup>69</sup>

- Den store forskel på USA's og de allieredes kapaciteter på områder som præcisionsbombning, mobilitet, C<sup>2</sup> og kommunikation gjorde det svært at opretholde et optimalt samarbejde.
- DCI<sup>70</sup> skal forbedre de allieredes militære operative evne på følgende områder: Deployeringsevne og mobilitet, udholdenhed og logistik, effektive engagementer, beskyttelse af styrker og infrastruktur samt C<sup>2</sup>I systemer.

<sup>65</sup> På slottet Rambouillet.

<sup>66</sup> I alt flygter ca. 1,6 mill. af kosovoalbanerne (ca. 50%).

<sup>67</sup> NATO hjemmeside, Kosovo.

<sup>68</sup> Rasmussen, Jørgensen og Booss-Bavnbek: "Facts and fiction of the Kosovo war – New qualities of warfare?".

<sup>69</sup> Kilde til afsnittet er det amerikanske forsvarsministeriums hjemmeside.

<sup>70</sup> Defence Capabilities Initiative.

**C<sup>2</sup>i under kampagnen:** <sup>71</sup>

SACEUR<sup>72</sup> delegerede autoritet til at implementere Operation Allied Force til CINCSOUTH<sup>73</sup> (hovedkvarter i Italien). CINCSOUTH delegerede OPCON<sup>74</sup> til COMAIRSOUTH<sup>75</sup> (også hovedkvarter i Italien). Chefen for 5<sup>th</sup> Allied Tactical Air Force, Vicenza i Italien, fik delegeret autoriteten til at udføre de daglige missioner, og selve kontrollen med de enkelte missioner blev delegeret til områdets CAOC 5<sup>76</sup> (senere CAOC Balkan) i Vicenza.

Det var således udelukkende faste etablerede hovedkvarterer og centre, som blev benyttet til kampagnen på strategisk og operativt niveau. Hovedkvartererne og CAOC blev generelt bemandede med personel fra alle deltagende lande.

Identifikationen af egnede mål til kampagnen fandt sted i U.S. Joint Analysis Center i Mollsworth i England, hvor amerikansk efterretningspersonel analyserede alle former for indhentede informationer.

**C<sup>2</sup>i, lessons learned:** <sup>77</sup>

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- Parallelle C<sup>2</sup>-strukturer hos USA og NATO komplicerede den operative planlægning og ensartetheden i føringen. Der bør således udarbejdes en overordnet C<sup>2</sup>-policy mellem USA og de allierede.
- NATO skal sikre sig, at kommandostrukturerne inkl. kommunikationslinierne bliver optimale, således at alliancen får en ramme for sine hovedkvarterer og underliggende enheder at arbejde ud fra. Der er ligeledes et behov for sikre kommunikationsnet, som er interoperable med USA's.
- Der er brug for efterretnings-, overvågnings- og rekognosceringssystemer, og NATO bør udvide sine fælles allianceassets til også at omfatte kapaciteter for efterretning, rekognoscering og Electronic Warfare, EW.
- Satellitter og øvrige efterretningsindhentningsplatforme, herunder JSTARS, viste sig at have problemer med pludseligt opdukkende mål, hvilket kunne have betydet, at effektive angreb på f.eks. en kolonne i bevægelse ikke ville være muligt. Satellitbilleder viste sig derimod at være gode til at vurdere effekten af angrebene.
- De europæiske lande manglede satellitsystemer og kapacitet til analyse af efterretninger.

**Uddannelse i forbindelse med kampagnen:**

Der blev ikke afholdt specifikke NATO-øvelser møntet på Kosovo-konflikten forud for kampagnen, hvorfor det har været op til hvert enkelt land at holde sine militære styrker opdaterede. F.eks. udfyldte de danske styrker tiden inden næste rotation af fly og piloter til, i Danmark, at øve de situationer og opgaver, som styrkerne skulle anvendes i.

---

<sup>71</sup> Kilder til afsnittet er Rasmussen, Jørgensen og Booss-Bavnbeek: "Facts and fiction of the Kosovo war – New qualities of warfare?" og AFSOUTH hjemmeside.

<sup>72</sup> Supreme Allied Commander Europe.

<sup>73</sup> Commander in Chief South.

<sup>74</sup> Operational Control. Angiver ret til føring, men ikke til opdeling. OPCON medfører ikke ansvar for logistik.

<sup>75</sup> Commander Air South.

<sup>76</sup> Combined Air Operations Center.

<sup>77</sup> Kilder til afsnittet er tænketanken RAND's hjemmeside, det amerikanske forsvarsministeriums hjemmeside, "Assembly of WEU, hjemmeside og Rasmussen, Jørgensen og Booss-Bavnbeek: "Facts and fiction of the Kosovo war – New qualities of warfare?".

## UKLASSIFICERET

### Uddannelse, lessons learned:<sup>78</sup>

- Det er nødvendigt med bedre uddannelse og træning af personel bl.a. til planlægning af måludvælgelse og gennemførelse af en luftkampagne.
- Information Operation kampagnen blev forsinket på grund af mangel på kampagneplanlæggere.
- Multinationale øvelser er vigtige bl.a. for at sikre interoperabiliteten med mulige koalitions partnere.

### Styrkesammensætning:<sup>79</sup>

#### **Land under kampagnen:**

Angreb med landstyrker var minimale. Amerikanske tropper samlede sig i Albanien og Makedonien og ventede her på at blive indsat, såfremt luftkampagnen ikke var tilstrækkelig. Omkring 5.500 soldater<sup>80</sup> var klar til indsættelse. Da dette ikke blev nødvendigt, klargjorde NATO i stedet styrker til den efterfølgende fredsbevarende mission.<sup>81</sup>

#### **Land, lessons learned:**

Eftersom der stort set ikke blev anvendt landstyrker i forbindelse med kampagnen, og at disse derfor spillede en minimal rolle, er der ikke i kildematerialet udledt lessons learned på dette område.

#### **Luft under kampagnen:**

Alle 19 NATO lande støttede kampagnen. 13 lande deltog med omkring 1100 fly, hvoraf ca. 730 var fra USA. Frankrig stillede med det største europæiske bidrag på 87 fly. Der blev fløjet over 14.000 angrebssorties og over 27.000 support sorties. Hver tredje sortie var et tanker-sortie, hvilket vil sige, at der var næsten lige så mange af disse sorties, som der var angrebssorties. Der blev anvendt mere end 23.000 bomber og affyret omkring 240 krydsermissiler. Omkring 200 UAV'er<sup>82</sup> blev brugt primært til indsamling af måldata.

Som et eksempel på fordelingen af flyenes funktioner angives her fordelingen, som den så ud 31. maj 1999.<sup>83</sup>

- 29 langtrækkende bombefly, herunder seks stealth-fly (alle fra USA).
- 16 korttrækkende bombefly (alle fra Frankrig).
- 12 lette bombefly (alle fra Storbritannien).
- Ca. 500 Air-to-Air/Air-to-Ground jagerfly, herunder 24 stealth-fly (239 fra USA).
- Ca. 100 RECCE/EW/AWACS<sup>84</sup> fly (ca. 1/3 fra USA).
- 37 EW (EA-6B) fly (alle USA).
- Ca. 60 transportfly (næsten alle større flytyper fra USA).
- Ca. 200 tankfly (180 fra USA).

<sup>78</sup> Kilder til afsnittet er U.S. Air Force Combat Command hjemmeside og det amerikanske forsvarsministeriums hjemmeside.

<sup>79</sup> Kilder til afsnittet er generelt det amerikanske forsvarsministeriums hjemmeside, tænketanken RAND's hjemmeside og Rasmussen, Jørgensen og Booss-Bavnbe: "Facts and fiction of the Kosovo war – New qualities of warfare?".

<sup>80</sup> General M. Meigs (US Army) foredrag ved FAK, 2002-02-25.

<sup>81</sup> Rasmussen, Jørgensen og Booss-Bavnbe: "Facts and fiction of the Kosovo war – New qualities of warfare?".

<sup>82</sup> Unmanned Aerial Vehicles. Ubemandede fly.

<sup>83</sup> Rasmussen, Jørgensen og Booss-Bavnbe: "Facts and fiction of the Kosovo war – New qualities of warfare?".

<sup>84</sup> Rekognoscering, Electronic Warfare og Airborne Warning And Control Systems.

## UKLASSIFICERET

Der deltog andre flytyper i funktioner udover de her nævnte, f.eks. kamphelikoptere, andre helikoptere og A-10.

Bombekampagnen blev iværksat med en serie krydsermissiler og fortsatte herefter med raket- og flyangreb døgnet rundt.

Bombeflyene fløj bag SEAD<sup>85</sup> "flypakker" bestående af radarjammende fly, kommunikationsjammere, fly, som skulle angribe radarer, fly, som skulle angribe jordmål og endelig fly, som skulle forsvare "pakken" mod fjender i luften.

Højt over disse fly lå efterretnings-, overvågnings- og rekognoscerings-"pakken", som bestod af overvågnings- og rekognosceringsfly samt satellitter.

### **Luft, lessons learned:**

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- De allierede, ud over USA, manglede generelt altvejrskapacitet samt præcision i afleveringerne af deres våben, hvilket medførte, at bombninger kun kunne udføres i dagtimerne, hvor mange civile var på arbejde. Dermed blev risikoen for skader på civile forøget. Det er derfor erkendt et behov for, at NATO tilvejebringer og anvender mere præcisionsammunition i kommende kampagner.
- SEAD-enhederne var konstant i aktion under hele operationen, og USA indikerer, at det er på tide at udvikle nye elektroniske EW-systemer for at kunne lægge større pres på fjenden.
- USA leverede hele den taktiske jammekapacitet, idet de allierede manglede dette udstyr.
- USA leverede over 90 % af tankfly og mandskab. Tankerflåden var for lille, hvilket medførte, at mange fly måtte deployeres tæt på Kosovo med ekstra behov for logistisk støtte til følge.
- Teknologi til at udpege fjender, som anvender skjul og sløring (f.eks. højopløsningsradar, som ser gennem skyer), bør anvendes.
- De allierede manglede generelt materiel til at trænge gennem fjendens luftforsvar samt muligheder for damage assessment.
- Systemer, som kan nedsætte tiden mellem detektion og mulighed for angreb, bør erhverves.
- UAV'er var uundværlige under kampagnen. USA mistede 15 stk., og der skal inden næste indsættelse ske en forbedring i missionsplanlægning, i interaktionen mellem UAV-operatørerne og de "rigtige" fly, ligesom udstyret skal opgraderes.

### **Sø under kampagnen:**

I kampagnen deltog omkring 30 flådefartøjer.

Formålet med flådens tilstedeværelse var primært at udføre Sea Control i Adriaterhavet, samt støtte kampagnen med fly, skibsbaserede våben, som f.eks. krydsermissiler, samt specialstyrker efter behov.<sup>86</sup>

Hangarskibsbaserede fly fløj omkring 3.100 sorties.

Følgende funktioner og nationer var repræsenteret i området:<sup>87</sup>

USA:

- To krydsere.

<sup>85</sup> Suppression of Enemy Air Defence.

<sup>86</sup> U.S. Navy office of information, hjemmeside.

<sup>87</sup> Det amerikanske forsvarsministeriums hjemmeside.

## UKLASSIFICERET

- Tre destroyere.
- Et hangarskib.
- Tre ubåde.
- En Amphibious Ready Group (tre fartøjer).

De allierede (Øvrige NATO-lande):

- To hangarskibe.
- En ubåd.
- Seks destroyere.
- Ti fregatter.

### **Sø, lessons learned:**

Eftersom der stort set ikke blev anvendt flådestyrker i forbindelse med kampagnen, og at disse derfor spillede en minimal rolle, er der ikke i kildematerialet udledt lessons learned på dette område.

### **Deployering i forbindelse med kampagnen:**

Langt hovedparten af NATO's deployeringer af materiel og personel blev foretaget via luften. Der forekom dog også materieltransporter over land v.h.a. lastvogne. Europæerne manglede kapacitet til at deployere styrker og logistik til operationsområderne, ligesom de manglede evnen til at opretholde operationerne så længe, som det var nødvendigt.

Mange af kampflyene blev nødt til at deployere nærmere kampområdet, idet der ikke var rådighed over en passende mængde tankfly.

### **Deployering, lessons learned:** <sup>88</sup>

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- USA leverede langt størstedelen af den strategiske løftekapacitet.
- USA's anvendelse af C-17 transportfly til logistiske transporter fungerede godt.
- Anvendelse af allieredes infrastruktur som baser, lufthavne og luftrum muliggjorde kampagnen.
- Øget brug af søtransport bør overvejes i fremtidige operationer.

## **2.3.2. Golfkrigen.**

### **2.3.2.1. Baggrund.** <sup>89</sup>

Irak, som op gennem 1980'erne havde været i krig med nabolandet Iran og var blevet stærkt forgældet heraf, lånte penge til landets genopbygning, bl.a. af nabolandet Kuwait, og var ikke senere i stand til at betale gælden på over \$70 mia. tilbage.

I juli 1990 beskyldte Irak Kuwait for bl.a. at overproducere olie med en sænkning af oliepriserne til følge. Efter flere klager og trusler invaderede Irak Kuwait i august 1990.

FN beordrede straks Irak til at trække sine styrker ud af Kuwait og finde en anden løsning på nabostriden, samtidig med at andre lande i området anmodede om beskyttelse mod Irak. Den 9. august 1990 besluttede FN's sikkerhedsråd at oprette økonomiske og militære sanktioner mod Irak, hvilket bl.a. ville indebære, at Iraks salg af landets største eksportvare, olie,

---

<sup>88</sup> Kilder til afsnittet er tænketanken RAND's hjemmeside og det amerikanske forsvarsministeriums hjemmeside.

<sup>89</sup> Kilder til baggrundsafsnittet er "Fra Golfen til Kosovo" af Karsten Fledelius samt "Kronologi over Golfkrigen" af Hans Christian Lysgaard.

## UKLASSIFICERET

ville ophøre. Samtidig sendte USA tropper til Saudi-Arabien for at beskytte landet mod en irakisk invasion.

I løbet af efteråret foregik der politiske forhandlinger, og eftersom de økonomiske sanktioner så ud til at gå udover befolkningen fremfor landets ledere, gav Sikkerhedsrådet Irak en frist indtil 15. januar 1991 til at trække sine styrker ud af Kuwait. Hvis ikke dette skete, ville der blive givet tilladelse til en bombekampagne.

Ved årsskiftet havde en større koalition med USA i spidsen over 500.000 soldater fra alle tre værn i Golfområdet, idet det ikke så ud til, at Saddam Hussein ville trække sig tilbage. USA iværksatte bl.a. en propagandakampagne mod det irakiske styre, som efterhånden stod mere og mere isoleret.

Den 29. november 1990 autoriserede FN's sikkerhedsråd anvendelsen af de nødvendige midler til at uddrive Irak fra Kuwait, og efter at en sidste fredsforhandling var slået fejl 9. januar 1991, indledte koalitionens operation Desert Storm 17. januar 1991.

Krigen startede med en luftkampagne støttet af flåden, og den 24. februar 1991 begyndte så angrebene på landjorden, som varede i omkring 100 timer og endte med, at den irakiske styrke i Kuwait enten var tilintetgjort, havde overgivet sig eller havde trukket sig ud. I løbet af 43 dage tilbageerobrede koalitionens således Kuwait, tilsyneladende med begrænsede omkostninger for styrkerne, men med store ventende oprydningsopgaver for det internationale samfund, bl.a. som følge af irakisk antændelse af kuwaitiske oliekloder.

Operation Desert Storm var formelt set en FN-operation, men det var NATO-lande under ledelse af USA, som i praksis leverede den militærmagt, som det internationale samfund havde brug for.

### **2.3.2.2. Krigens elementer og lessons learned.**

Efterfølgende beskrives relevante elementer i krigen og lessons learned fordelt på de fire områder, som er essentielle for en fredspåtvingende mission; C<sup>2</sup>I, uddannelse, styrkesammensætning og deployering.

#### **C<sup>2</sup>I under krigen:**<sup>90</sup>

Der blev etableret en kommandostruktur karakteriseret ved et værnsmæssigt hovedkvarter med underliggende komponenthovedkvarterer. Det var af geografiske årsager ikke muligt at anvende eksisterende C<sup>2</sup>-faciliteter.

Under krigen var C<sup>2</sup> karakteriseret ved en enkel kommandovej med en klar skelnen mellem militære og civile roller.

Målstyring blev gennemført værnsmæssigt, og fly blev indsat direkte mod strategiske tyngdepunkter.

Der blev dannet et koordinations-, kommunikations- og integrationscenter for at sikre samvirke på tværs af nationerne.

For landstyrkernes vedkommende blev koalitionsstyrkerne samlet i en korpsstruktur for at lette C<sup>2</sup>, og ikke-amerikanske koalitionsstyrker kom under taktisk kontrol af amerikanske styrker. Laveste multinationale niveau var divisionen, idet man dog også her forsøgte at begrænse multinationaleten til et minimum.

---

<sup>90</sup> Kilder til afsnittet er "Aspin report" samt "Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 6 og 8.

## UKLASSIFICERET

Der var en udbredt brug af koordinations- og kontrolforanstaltninger helt ned på kompagniveau, og procedurerne herfor blev udviklet løbende. Alle styrkerne anvendte krigsførelsens grundprincipper, men styrkernes doktriner var forskellige. Dette resulterede i, at en fælles doktrin løbende blev udviklet under krigen.

Satellitter blev anvendt til metrologiske data, satellitfoto, GPS<sup>91</sup>, kommunikation og Early Missile Warning.

### **C<sup>2</sup>, lessons learned:**<sup>92</sup>

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- Luftkampagnen kunne have været mere effektiv, hvis amerikanerne havde haft en større mulighed og evne til at bearbejde informationer, f.eks. i form af Battle Damage Assessment efter gennemførelse af angreb på irakiske styrker.
- Koalitionen manglede desuden effektive metoder til at adskille fjendtlige mål og egne styrker på landjorden. Dette resulterede i flere angreb på egne styrker.
- Oplysninger fremskaffet af JSTARS-fly<sup>93</sup> gav dog mulighed for at træffe beslutninger på de rigtige tidspunkter.
- HUMINT<sup>94</sup> var en vigtig ressource til fremskaffelse af måldata.
- Kommunikationssystemerne var plaget af tekniske problemer og vanskeligheder omkring samkøring mellem enheder og værn. Der var ligeledes flere interoperabilitetsproblemer i form af manglende kommunikation mellem de forskellige kommandoniveauer.
- Satellitkommunikation var generelt en forudsætning for at kunne skabe forbindelse såvel internt som eksternt.
- Krigen viste et behov for indøvelse og tæt koordination under gennemførelse af angreb.
- Efterretninger fra enheder var ofte forsinkede i ankomst og fulgte nationale formater.

### **Uddannelse i forbindelse med krigen:**<sup>95</sup>

Der deltog meget mobiliseret personel i krigen. Personellet kom primært fra USA. Den amerikanske personelplanlægningsstab havde været optaget af at planlægge for mobilisering til en krig i Europa og måtte i hast tilpasse disse planer til en indsættelse i Sydøstasien. I den forbindelse blev styrker, som var trænet til kamp i Europa, mobiliseret og uddannet til deltagelse i Operation Desert Storm.

Der foregik uddannelse og træning hos de allierede i indsættelsesområdet. Det var især de mobiliserede styrker som trænede.

### **Uddannelse, lessons learned:**<sup>96</sup>

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- Erfaringen på uddannelsesområdet var, at træning af mobiliseret personel i indsættelsesområdet ikke kan forventes at forbedre de grundlæggende kampevner, men kan anvendes som træning mod en specifik mission.
- Realistisk og krævende uddannelse og træning i fredstid gav fundamentet til overlevelse.

---

<sup>91</sup> Global Positioning System. Satellitbaseret system til positionsbestemmelse.

<sup>92</sup> Kilder anvendt i afsnittet er "Aspin report" samt "Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 6 og 8.

<sup>93</sup> Joint Surface Target Acquisition Radar System.

<sup>94</sup> Human Intelligence. Efterretningsindhentning baseret på mennesker.

<sup>95</sup> Kilden til afsnittet er "Aspin report".

<sup>96</sup> Ibid.

**Styrkesammensætning:****Joint, under krigen:**

I krigen deltog omkring 500.000<sup>97</sup> allierede styrker, hvoraf omkring 225.000 var mobiliseringspersonel.

**Joint, lessons learned:<sup>98</sup>**

Luftkampagnen spillede en væsentlig rolle i krigen, men landstyrkerne var nødvendige for at få de irakiske styrker ud af Kuwait. Anvendelsen af ny teknologi var således en af årsagerne til den gode udførelse fra land- og luftstyrker og medførte minimale tab. De allierede var meget bevidste om det nødvendige i at nedbringe skader på civile og at beskytte egne styrker, hvilket de valgte flytyper og våbenarter til luftkampagnen vidner om. Eksempelvis anvendte man en høj grad af Precision Guided Munitions.

Der blev i løbet af krigen udført flere manøvrer, som blev betegnet som succeser, bl.a.:

- Luftbårne styrker og marineinfanteri ankom til Saudi Arabien hurtigt efter invasionen, for primært at virke afskrækkende på de irakiske styrkers videre fremrykning og for sekundært at vinde tid indtil hovedstyrkens ankomst.
- Ved krigens start blev der hurtigt indsat specialstyrker, som rekognoscerede og varetog funktionen som forbindelseshold til ikke-amerikanske enheder på landjorden.
- Hær og flådestyrker udførte en god, ambitiøs landkampagne, mens en amfibisk styrke placeret på skibe ud for den kuwaitiske kyst bandt flere irakiske styrker i kraft af truslen om en landsætning i Kuwait.

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- Det høje beredskab og tempo hos våbenplatformene gjorde det vanskeligt for støttestrukturen at følge med.
- Land- og flådestyrker var generelt dårligt forberedt til minerydningsoperationer.<sup>99</sup>
- Integrationen af mobiliseringsenheder var en succes.

**Land under krigen:<sup>100</sup>**

Der deltog over 200.000 soldater i landoperationerne. Disse styrker betjente sig af 11.277 bæltekrøretøjer og 47.449 hjulkøretøjer.

7. amerikanske korps blev udvalgt som en del af angrebsstyrke, idet den med base i Europa var tættest på indsatsområdet. Dele af korpset blev indsat direkte fra udladehavnen via beredskabsområdet til udgangsområdet. Planlægningen af landkrigen omfattede to korps, to luftbårne divisioner, et opklaringsregiment, en MEF og en MEB<sup>101</sup> samt en kamphelikopterbrigade.

Følgende forhold kendetegnede landkrigen:

- PSYOPS<sup>102</sup> gik forud for selve landkrigen, og landstyrkerne gennemførte rekognoscering forud for alle faser i angrebene.
- Der blev indsat helikoptere til at rekognoscere i dybden forud for angrebet, mens kamphelikoptere på samme tid blev indsat mod de irakiske observationsposter.

<sup>97</sup> The United States Naval War College: Desert Shield/Desert Storm Employment (NWC 3074)

<sup>98</sup> Kilde til afsnittet er "Aspin report" .

<sup>99</sup> "Aspin Report".

<sup>100</sup> Kilde til afsnittet er "Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 8.

<sup>101</sup> Marine Expeditionary Force/Brigade. Marineinfanteristyrker.

<sup>102</sup> Psykologiske operationer.



## UKLASSIFICERET

- Angrebshelikoptere, MLRS<sup>103</sup> og laserstyrede artillerigranater blev anvendt til både kontrabatteriskydninger, SEAD og C<sup>2</sup>I.
- UAV og fly blev anvendt til målopløring, mens andre fly, kamphelikoptere og MLRS blev anvendt til bekæmpelse. Det primære mål var det irakiske artilleri.
- Luftlandestyrker blev indsat med helikopter i dybden af fjendens rum.

### Land, lessons learned:<sup>104</sup>

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- På luftforsvarsområdet blev Patriot missilsystemet anvendt til forsvar af havne og lufthavne med et tilfredsstillende resultat. Derimod blev det diskuteret, hvor godt systemet, ud fra et operativt synspunkt, løste opgaven med at forsvare tætbefolkede områder – hvilket systemet i øvrigt ikke er udviklet til.
- Der var mangel på terrængående lastvogne til støtte for logistikken.

Mange af erfaringerne fra landkrigen baserer sig på anvendelse af teknologi:

- Mulighed for at se mål på store afstande og en øget effektivitet i firepower gjorde landstyrkerne i stand til at se irakiske styrker udenfor de irakiske sensors rækkevidde.
- Udstyr til brug for operationer om natten gjorde det muligt for landstyrkerne at operere døgnet rundt.
- GPS gjorde det muligt at operere i en konturløs ørken uden at sænke fremrykkehastigheden eller præcisionen i angrebene.

### Luft, under krigen:<sup>105</sup>

I luftkampagnen deltog 1.619 fly, som i alt fløj 109.876 sorties svarende til 2.555 sorties pr. dag, heraf blev 20.000 sorties foretaget af tankfly. USA fløj 59% af alle sorties og stillede med 50% af flykapaciteten.<sup>106</sup>

Der blev anvendt 7.400 tons PGM<sup>107</sup>, og USA stod for 90 % af leveringerne.

Hovedparten af flyene var amerikanske, men følgende bidrag kom fra Europa:

- Tyskland: Alpha Jets og rekognosceringsfly.
- Storbritannien: Tactical fighter eskadriller, helikoptere, rekognosceringsfly, tankfly og transportfly.
- Frankrig: Tactical strike eskadriller, air superiority fighters, tankfly, transportfly, rekognosceringsfly, maritime control aircraft og helikoptere.
- Italien: Attack fighters, tankfly og transportfly samt rekognosceringsfly.

Kampagnen blev gennemført med mange forskellige flytyper, der dækkede alle de funktioner, som skulle være til rådighed for gennemførelse af OCA<sup>108</sup>, DCA<sup>109</sup>, interdiction sorties, lufttankning, luftbåren C<sup>2</sup>, rekognoscering og lufttransport.

Følgende forhold kendetegnede i øvrigt luftkampagnen:

- Air Launch Cruise missiles blev især anvendt i starten af kampagnen.
- HARM<sup>110</sup> anvendtes primært i den indledende del af luftkampagnen. Halvdelen af samtlige missiler blev således anvendt i løbet af den første uge.<sup>111</sup>

<sup>103</sup> Multiple Launch Rocket System.

<sup>104</sup> Kilde til afsnittet er "Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 8.

<sup>105</sup> Kilder til afsnittet er Federation of American Scientists (Desert Storm) og "Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 6.

<sup>106</sup> Federation of American Scientists (airpower).

<sup>107</sup> Precision Guided Munitions.

<sup>108</sup> Offensive Counter Air.

<sup>109</sup> Defensive Counter Air.

## UKLASSIFICERET

- PGM blev bl.a. indsat mod irakiske kampvogne.
- I løbet af få timer havde man neutraliseret store dele af den irakiske C<sup>2</sup>, det strategiske luftforsvar og missilsystemer, herunder SCUD<sup>112</sup>. SEAD<sup>113</sup> og EW-fly blev indsat fra kampagnens start og fortsatte operationerne under hele krigen.
- Fly blev indsat i bølger – jo flere fly, jo bedre.
- COMAO-pakker<sup>114</sup> med rekognosceringsfly, jagere, bombere, tankere og AWACS-fly<sup>115</sup> blev anvendt.
- AWACS blev anvendt til både at styre samt kontrollere flyene i luften, og leverede 24 timers radardækning. AWACS blev endvidere anvendt til at styre og kontrollere lufttankningen.
- DCA fandt sted under hele kampagnen under støtte af AWACS og SEAD.
- Rekognosceringsfly supplerede sammen med Rivet Joint og JSTARS-fly<sup>116</sup> efterretningsbilledet på landjorden.
- Specielle fly til close air support blev placeret tæt ved fronten.
- Specialfly (f.eks. overvågningsfly og tankfly) blev placeret uden for fjendens rækkevidde.

### Luft, lessons learned:<sup>117</sup>

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- En tidlig og total opnåelse af luftoverlegenhed gav koalitionen fleksibilitet i udførelsen af luftkampagnen. Dermed mistede irakerne muligheden for at foretage rekognoscering fra luften.
- Overlevelse for fly og besætninger blev forbedret ved brug af stealth-fly, SEAD mod det irakisk luftforsvar samt brug af PGM, som kunne afleveres på lang afstand fra målet. Disse faktorer sammen med det faktum, at der var rådighed over mange fly, tillod kampagnen at udvikle sig positivt. PGM øgede effekten af luftangrebene, og SEAD-fly i operationerne betød at operationerne ikke led væsentlige tab. Brugen af PGM betød endvidere, at angreb mod infrastruktur kunne gennemføres succesfuldt med kun få sorties, evt. kombineret med krydsermissiler.
- Mængden og præcisionen i luftkampagnen lammede Iraks ledere og militær, og standsede irakisk logistisk støtte og bevægelser over land i udvalgte områder.
- Luftkampagnen mod jordmål var effektiv og medførte kun få skader på civile sammenlignet med tidligere kampagner. Generelt blev våbenlasterne afleveret mere præcist end i tidligere konflikter.
- Grundet krigens høje tempo blev lufttankere en begrænsende faktor for luftoperationerne. At kunne lufttanke var en forudsætning under hele kampagnen, idet dette gav mulighed for at ramme mål i dybden, og det forlængede missionerne for AWACS-fly, fly i CAP<sup>118</sup> m.v., idet de kunne være længere tid i luften.
- Støtte til landstyrker var en forudsætning, for at disse kunne opretholdelse af højt tempo i deres fremrykning.
- Langtrækkende fly med indbygget laser designator var en mangelvare. Indledningsvis var der 75, men antallet blev forøget til 200 i løbet af kampagnen.
- ATACMS<sup>119</sup> supplerede SEAD godt ikke mindst grundet den høje reaktionshastighed.

---

<sup>110</sup> Homing Anti Radiation Missile.

<sup>111</sup> "Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 6.

<sup>112</sup> Taktiske missilsystemer, der fra Irak bl.a. kunne række Israel.

<sup>113</sup> Suppression of Enemy Air Defence.

<sup>114</sup> Component Air Operations.

<sup>115</sup> Airborne Warning And Control Systemet.

<sup>116</sup> Joint Surveillance and Target Acquisition System.

<sup>117</sup> "Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 6.

<sup>118</sup> Combat Air Patrols.

<sup>119</sup> Army Tactical Missile System.

## UKLASSIFICERET

- Kamphelikoptere blev indsat i selvstændige angreb med stor succes.
- De mange civile lufthavne og luftruter nødvendiggjorde en høj grad af kontrol med luft- rummet.

### Sø, under krigen:<sup>120</sup>

Flåden var multinational med fartøjerne placeret under OPCON af USA.

Den bestod af omkring 230 fartøjer, heraf seks amerikanske hangarskibsgrupper, som dan- nede grundlag for Strike Forces. 165 af samtlige fartøjer var fra USA.

Flåden var bredt sammensat jf. formålet nedenfor.  
288 TLAM blev affyret fra 16 skibe og to ubåde.<sup>121</sup>

Flådens formål var at:

- Sikre og yde støtte til de først indsatte land- og luftstyrker.
- Opnå maritim overlegenhed og lokalt søherredømme, således at materiel og forsyninger kunne ankomme sikkert og rettidigt til brugerne.
- Opretholde FN's sanktioner mod Irak ved at forhindre skibe i at anløbe irakiske havne.
- Støtte luftkampagnen med fly og skibsbaserede våben, herunder krydsermissiler.

Følgende maritime forhold kendetegnede i øvrigt søkrigen:

- Det amerikanske marinekorps blev placeret både på skibe og på baser i land.
- AAW<sup>122</sup> information blev udvekslet over radiodatalink forbundet med AWACS og det jord- baserede luftforsvar. Der var konstant en hangarskibsbaseret AEW<sup>123</sup> i luften, som sør- gede for radardækning, CAP-kontrol, relæstation for kommunikation m.v.
- Minetruslen påvirkede alle søoperationer. Minerydning var en forudsætning for at gen- nemføre marineoperationer og for at få støtte fra skibsartilleri.
- Der blev etableret en minerydningsgruppe, og der blev anvendt helikoptere hertil.
- Støtte fra skibsartilleri blev anvendt, men spillede en mindre rolle. UAV blev anvendt til målerkendelse og skadesvurderinger efter angreb.
- Amfibiske styrker blev brugt til raids og var rede til at gennemføre en decideret landgang.
- TLAM<sup>124</sup> blev anvendt indtil truslen fra det fjendtlige luftforsvar var reduceret væsentligt.

### Sø, lessons learned:<sup>125</sup>

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- Den multinationale flåde under OPCON af USA var en succes.
- I søkrigen viste det sig nødvendigt at beherske alle kampformerne; AAW, ASuW<sup>126</sup>, ASW<sup>127</sup> samt Strike Warfare. Søherredømmet forhindrede Irak i at modtage støtte udefra samtidig med, at det tillod de amerikanske hangarskibsgrupper at manøvrere frit.
- En offensiv og aggressiv ASuW ødelagde den irakiske flådes modangreb. Det var nød- vendigt at indsætte maritime fly, MPA<sup>128</sup>, landbaserede CAP, helikoptere og overfladeski- be i angrebene. AAW og offensive fly blev delt mellem de tre komponentchefer.<sup>129</sup> Der blev med succes anvendt laserstyrede bomber til angrebene.

<sup>120</sup>Kilde til afsnittet er generelt "Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 7 og De- partment of the Navy – Navy Historical Center.

<sup>121</sup>"Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 6.

<sup>122</sup> Anti Air Warfare.

<sup>123</sup> Airborne Early Warning.

<sup>124</sup> Tactical Land Attack Missile.

<sup>125</sup> Kilden til afsnittet er "Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War", kapitel 7.

<sup>126</sup> Anti Surface Warfare.

<sup>127</sup> Anti Submarine Warfare.

<sup>128</sup> Maritime Patrol Aircraft.

<sup>129</sup> Land-, maritim- og luftkomponenten.

## UKLASSIFICERET

- Den korte afstand fra Irak til koalitionen skibe nødvendiggjorde CAP, hvilket forstærkede kravet om identifikation. AAW blev styret fra flere skibe, og grundet de mange fly i indsatsområdet, viste der sig et behov for luftrumskontrol.
- Ringe mulighed for at skadesvurdere efter angreb medførte mange unødvendige indsættelser af ASuW fly. Battle Damage Assessment-processen var langsommelig og utilstrækkelig grundet for få ressourcer og et ineffektivt computersystem.
- Marineinfanteristerne manglede udstyr til at kunne operere i mørke.
- Evnen til at gennemføre amfibieoperationer var stærkt begrænset af minetruslen, men den potentielle trussel fra amfibiestyrken bandt flere irakiske styrker.

### **Deployering inden krigen:**<sup>130</sup>

De første styrker blev deployeret med fly, men størstedelen af personel og materiel måtte transporteres med skib. Det var derfor nødvendigt at iværksætte deployeringen med det samme. Skibsdeployeringerne startede uden varsel i august 1990. 71 skibe var umiddelbart til rådighed, men der var planer for, at dette antal umiddelbart kunne udvides til 200 fartøjer. Operationen blev styret af Military Sealift Command, MSC.

96% af alle forsyningstransporter foregik med skib. Det var bl.a. nødvendigt at tilføre brændstof udefra, og dette forsyningsbehov nødvendiggjorde, at civile skibe måtte chartres.

En del af deployeringerne med skibe foregik fra Europa, bl.a. fra Tyskland til Saudi-Arabien. Disse deployeringer blev bl.a. påvirket af vejret, det forholdsvis lille antal skibe til rådighed samt det faktum, at der skulle koordineres med mange enheder i stedet for en central myndighed, ligesom tidspresset var afgørende.

Anvendelse af pre-positionerede skibe med materiel til to brigader muliggjorde opbygning af en slagkraftig styrke på mindre end to uger.

### **Deployering, lessons learned:**<sup>131</sup>

Af generelle erfaringer skal følgende fremhæves:

- Anvendelse af RO/RO skibe med mulighed for hurtig lastning og losning var en forudsætning for hurtig deployering og forsyning af styrker.
- Næsten al forsyningstransport foregik med skibe, og det var nødvendigt at chartre skibe fra USA og andre lande. 2/3 af RO/RO skibene var således chartrede.

## **2.4. ANALYSE**

Efterfølgende vil rammerne givet af Petersberg-opgaverne samt erfaringerne og observationerne fra de to beskrevne missioner blive analyseret m.h.p. at udlede krav til indsættelse af en EU-styrke i en fredspåtvingende mission. Kravene vil i kraft af deres forskellige vægt og betydning blive opdelt i ubetingede krav, som er ufravigelige, og betingede krav, som ikke er en nødvendighed, men som det vil være hensigtsmæssigt at opfylde.

### **2.4.1. Analyse af Petersberg-opgaverne og Headline Goal.**

Petersberg-opgaverne og det tilhørende politisk formulerede Headline Goal er det grundlag, hvorpå udførelsen af en mission skal baseres. Dette betyder, at de mål, der opstilles, er ubetingede, og at de dermed skal kunne opfyldes af en EU-styrke.

Kravene om 60.000 mand i en korpsstruktur deployeret i løbet af 60 dage og udsendt i op til et år regnet fra udgangen af 2003, er således ufravigelige.

---

<sup>130</sup> Kilden til afsnittet er The United States Naval War College: Desert Shield/Desert Storm Employment (NWC 3074).

<sup>131</sup> Ibid.

## UKLASSIFICERET

Kravet om flåde- og flystyrker er i kraft af sin uspecificerede karakter meget diffust i størrelse og omfang og må således tilpasses den enkelte situation. Det ligger dog klart i udtalelsen, at flåde- og flystyrker vil være en del af enhver mission.

Erklæringen om at påtage sig ansvaret for udførelsen af fredsstøttende missioner indeholder også et ønske om at bibeholde autonomi i udførelsen, uanset at EU forsøger at indgå en aftale om at kunne trække på ressourcer fra bl.a. NATO. Der er med andre ord tale om, at det tilstræbes at gennemføre en EU-mission med egne midler, hvilket understreges af, at der ikke eksisterer bindende aftaler mellem EU og andre organisationer eller enkeltlande indenfor dette område.

Etableringen af egne beslutnings- og støttestrukturer understreger også ønsket om autonomi, idet disse strukturer skal give EU mulighed for at vurdere behovet og mulighederne for at træffe beslutninger om indsættelse af en militær styrke.

Den korte tid til deployering peger på, at styrkerne skal være færdiguddannede og samarbejdende, allerede når de tilmeldes EU-styrken, idet der næppe kan påregnes, at der vil være tid til både at deployere og gennemføre uddannelse.

På baggrund af ovenstående kan der derfor udledes følgende ubetingede krav:


- Der skal etableres en beslutnings- og støttestruktur, som giver EU mulighed for at vurdere potentielle indsættelsesmuligheder samt træffe beslutning om iværksættelse.
- Der skal kunne opstilles en korpsstruktur.
- Der skal kunne opstilles og udsendes 60.000 mand.
- Styrken skal være færdiguddannet og samarbejdet ved tilmelding.
- Deployeringen skal være afsluttet efter 60 dage.
- Udsendelsen skal kunne opretholdes et år.
- Eksterne ressourcer skal kun anvendes som et supplement, hvor EU's egne kapaciteter ikke er tilstrækkelige.
- Anvendelse af eksterne kapaciteter under opretholdelse af autonomi kræver bindende aftaler.
- Der skal rådes over en passende fly- og flådestyrke, som skal kunne tilpasses den enkelte mission.
- Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

Der kan ligeledes opstilles følgende ønskelige krav:

- EU bør selv råde over den nødvendige planlægnings- og føringskapacitet.
- Missionen bør udelukkende gennemføres med egne EU-styrker.
- Missionen bør kunne opretholdes længere end et år.

### **2.4.2. Analyse af fredspåtvingende missioner generelt.**

Uanset hvilken definition, der anvendes til at definere begrebet "fredspåtvingende", er der ingen tvivl om, at begrebet bl.a. indebærer, at en indsættelse sker med militære magtmidler, uden krav om accept fra parterne i konflikten, og uden at der eksisterer en effektiv fredsaf-tale.

En styrke indsat i en fredspåtvingende mission vil således kunne risikere at skulle kæmpe sig frem for at adskille de stridende parter. Samtidig vil styrken være u-lagt de restriktioner, der normalt er en del af en fredsstøttende mission, nemlig kravet om at holde egne tab nede, samtidig med at de civile tab reduceres til et minimum.

Dette skisma stiller krav om såvel Force Protection, et detaljeret efterretningsbillede m.h.p. at erkende og skelne militære mål fra civile installationer og ikke mindst præcise våbensystemer med en meget koncentreret effekt.

## UKLASSIFICERET

Styrken skal derfor være veluddannet og veludrustet m.h.p. en indsættelse, der svarer til krig, og den skal være beskyttet overfor fjendens våbenvirkning. Dette stiller især krav om luftforsvar og pansring.

Der er under fredspåtvingende missioner således tale om at indsætte en kamporganisation med alle nødvendige til rådighed værende midler fra alle tre værn.

Styrken bør først sættes ind, når der eksisterer et detaljeret efterretningsbillede, hvilket stiller krav om tidlig indsættelse af efterretningsmidler, det være sig i form af satellitter, fly og/eller specialstyrker samt ikke mindst evnen til at behandle og anvende disse efterretninger helt op til det strategiske niveau. Dette medfører et krav om en strategisk, operativ og taktisk analyse- og føringskapacitet eller med andre ord en velfungerede C<sup>2</sup>I-struktur.



Brahimi-rapporten peger på, at der er behov for løbende at vurdere kvaliteten af de rådige styrker, ligesom materiellet bør oplægges for at kunne overholde de korte deployeringstider. Dette stiller krav om, at der er etableret en institution, der kan påtage sig denne opgave, og det peger på, at der på forhånd bør træffes aftaler om oplægning af materiel, som umiddelbart kan leveres i indsættelsesområdet.

Endelig peger FN's erfaringer på, at indsættelse kan forventes i områder, hvor infrastrukturen stort set er ikke-eksisterende, hvorfor en indsat styrke ikke kan basere sig på Host Nation Support, landevejs- og jernbanetransport i indsættelsesområdet, eller forvente, at landet råder over større havne og lufthavne. En indsat styrke skal derfor medbringe alle forsyninger selv, bør kunne indsættes uden brug af eksisterende havne og lufthavne, ligesom landbase-rede enheder skal have terrænmobilitet og optimalt set have lufttransport til rådighed.

På baggrund af ovenstående kan der derfor udledes følgende ubetingede krav:

- Force Protection skal prioriteres.
- Der skal kunne etableres luftforsvar.
- Der skal være pansrede, terrængående køretøjer til rådighed.
- Enhederne skal være veluddannede og indsættes i kamporganisationen.
- Der skal rådes over såvel fly-, sø- som landstyrker.
- Der skal være etableret en effektiv C<sup>2</sup>I-struktur såvel på strategisk, operativt som på taktisk niveau.
- Efterretningsbilledet skal være opbygget, inden missionen iværksættes, eksempelvis ved fly, satellitter eller specialstyrker.
- Der skal løbende gennemføres evalueringer af uddannelses- og udrustningsniveau.
- Logistikken skal kunne opretholdes uden brug af Host Nation Support.

Der kan ligeledes opstilles følgende ønskelige krav:

- Der bør oplægges materiel på forhånd til umiddelbar deployering.
- Der bør udelukkende anvendes præcisionsvåben.
- Den taktiske mobilitet bør basere sig på terrængående køretøjer og lufttransport.
- Deployering bør kunne ske uden anvendelse af eksisterende infrastruktur.

### 2.4.3. Analyse af det geografiske aspekt.

Der er som nævnt ikke fastsat klare geografiske begrænsninger fra EU's side, selvom en sådan ville være klart dimensionerende for beredskabstider og materiel. Der er dog ingen tvivl om, at en indsættelse i EU's nærområde eller rettere på det europæiske fastland, er et absolut minimumskrav, idet en sådan mission ville svare til en indsættelse på Balkan.

Henvisningen til 4.000 km i Europaparlamentets fact sheet sammenholdt med det faktum, at der arbejdes med scenarier på mindst denne afstand, peger dog på, at EU styrken bør kunne

## UKLASSIFICERET

deployeres mindst 4.000 km inden for de fastsatte 60 dage. Ligeledes kan det ikke udelukkes, at EU vil have interesse i at kunne deployere uden geografisk begrænsning.

På baggrund af ovenstående kan der derfor udledes følgende ubetingede krav:

- EU-styrken skal som minimum kunne deployeres til et indsættelsesområde på eller i tilknytning til det europæiske fastland.

Der kan ligeledes opstilles følgende ønskelige krav:

- EU-styrken bør kunne deployeres mindst 4.000 km.

### 2.4.4. Analyse af erfaringer fra relevante missioner.

#### 2.4.4.1. Analyse af C<sup>2</sup>I.

##### Kosovo

Gennemførelsen af Kosovo-kampagnen baserede sig på NATO's etablerede C<sup>2</sup>I-struktur, hvor der blev fordelt et militær-strategisk, et operationelt og et taktisk ansvar, idet man udelukkende anvendte faste etablerede, men multinationalt bemandede hovedkvarterer. Kampagnen viste også, at én CAOC var tilstrækkelig til at gennemføre kontrollen med de mange missioner.

Fraværet af erfaringer, der taler om manglende effektivitet på dette område, peger på, at multinationalitet ikke i sig selv giver problemer, såfremt personalet er tilstrækkeligt uddannet og samarbejdet. En tredeling af ansvaret har ligeledes virket hensigtsmæssigt.

Til gengæld peger en anden væsentlig erfaring på interoperabilitetsproblemer og dubleringer på C<sup>2</sup>-området mellem NATO og USA. Tilsvarende var der også problemer med at få kommunikationssystemerne til at samvirke. Dette kunne tyde på, at integration af enkeltlande, som normalt virker udenfor den etablerede struktur, er u hensigtsmæssig og medfører store problemer.

Der er således ingen tvivl om, at effektiv C<sup>2</sup>I kræver interoperable systemer og procedurer.

F.s.v.a. måldata viste det sig nødvendigt med en stor analysekapacitet, som kunne identificere egnede mål. Det faktum, at denne identifikation fandt sted i U.S. Joint Analysis Centre i Storbritannien, langt væk fra indsættelsesområdet, peger på, at der var tale om en styret, militær-strategisk analyse og efterfølgende valg af mål, og at den europæiske analysekapacitet var utilstrækkelig eller af anden årsag sat uden for indflydelse.

Sammenhæng med erfaringen om, at der ikke var tilstrækkelige indhentningsmidler og dermed en tilfredsstillende mængde information til rådighed, peger på, at kapacitetsbehovet bør udvides i forhold til det, der var til rådighed under Kosovo-kampagnen. Det blev ligeledes erkendt, at satellitter var mindre anvendelige til at erkende og identificere opdukkende mål, men meget anvendelige i battle damage assessment rollen, hvorfor det er nødvendigt at basere indhentningen på flere forskellige midler. Der blev generelt kun anvendt amerikanske satellitter.

##### Golfkrigen

På trods af multinationaliteten hos de indsatte styrker under Golfkrigen, tekniske kommunikationsproblemer og manglende anvendelse af på forhånd etablerede hovedkvarterer, lykkedes det med en enkel, NATO-lignende kommandostruktur at opnå et effektivt samvirke enhederne imellem. Dette peger på, at opdelingen i et joint hovedkvarter med underliggende komponenthovedkvarterer samt anvendelse af korpsstrukturen er enkel og dermed hensigtsmæssig, når der indsættes ikke-sammenarbejdede enheder. Det skal i den forbindelse fremhæ-

## UKLASSIFICERET

ves, at multinationalitet ikke forekom under divisionsniveau, ligesom der skete en stor udveksling af forbindelsesofficerer, som givet vis har været med til at reducere antallet af problemer.

Kommunikationsproblemer blev løst med satellitkommunikation, der blev stillet til rådighed af amerikanerne. Dette tiltag peger på, at en EU-styrke også vil opleve kommunikationssvigt, hvorfor satellitkommunikation kan blive en forudsætning for at opretholde forbindelse.

Indsættelsen i Golfkrigen bekræftede også behovet for en stor målidentifikations- og analysekapacitet, hvilket til dels blev opnået gennem indsættelse af det luftbårne jordovervågningsystem JSTARS, der dog også var indsat i Kosovo om end med væsentlig ringere succes. JSTARS synes dog at være et væsentligt aktiv i områder med mange landbaserede mål, der skal bekæmpes.

På baggrund af ovenstående kan der derfor udledes følgende ubetingede krav:

- EU-styrken skal råde over både strategiske, operative og taktiske hovedkvarterer.
- C<sup>2</sup>I-strukturen skal bygges op over et joint hovedkvarter med tilhørende komponenthovedkvarterer.
- Der skal rådes over deployerbare hovedkvarterer.
- Der skal anvendes en korpsstruktur, såfremt enhederne ikke er sammenarbejdede.
- Der skal være en stor strategisk analysekapacitet til rådighed.
- Der skal rådes over flere forskellige efterretningsindhentningsmidler, herunder midler til erkendelse af opdukkende mål på landjorden.
- Der skal kun eksistere én C<sup>2</sup>I-struktur, som skal være baseret på interoperable systemer og procedurer.
- Der skal rådes over satellitkommunikation, som skal supplere de eksisterende kommunikationssystemer.
- Anvendelse af multinationale hovedkvarterer kræver veluddannet og –samarbejdet personale.

Der kan ligeledes opstilles følgende ønskelige krav:

- Der bør være satellitsystemer til rådighed for EU med henblik på bl.a. battle damage assessment.
- Der bør rådes over JSTARS eller lignende systemer.

### 2.4.4.2. Analyse af uddannelse.

#### Kosovo

Det kan konstateres, at det generelt ikke var muligt at gennemføre fælles øvelser op til iværksættelse af Kosovo-kampagnen, hvilket nødvendigvis må medføre, at disse øvelser gennemføres i fredstid for at sikre et optimalt samvirke. Dette forhold forstærkes i øvrigt af erfaringen om, at anvendelse af multinationale styrker kræver multinationale øvelser. Det må derfor være et krav, at en EU-styrke har gennemført den nødvendige indøvelse forud for en aktuel indsættelse.

Anvendelsen af rotationsprincippet med udsendelse maksimalt i seks måneder peger på, at det ikke vil være den samme styrke, der vil være til rådighed i hele udsendelsesperioden. EU styrken må derfor være tilpasset det forhold, at der vil ske udskiftninger i hvert fald hvert halve år.

Konstateringen af manglen på kampagneplanlæggere til Information Operations peger på, at disse operationstyper også spiller en væsentlig rolle i gennemførelse af en fredspåtvingende



## UKLASSIFICERET

operation. Sådanne operationer øger erfaringsmæssigt effekten af de mere traditionelle dele af den overordnede kampagne, ligesom de er med til at lette en senere overgang til en fredsbevarende mission.

Det er derfor et krav, at EU-styrken råder over en kapacitet til at gennemføre sådanne operationer.

Endelig er der konstateret et behov for yderligere uddannelse af det personel, som analyserer, udpeger og planlægger bekæmpelsen af militære mål. Sammenholdt med det tidligere nævnte forhold om, at måludpegning foregår helt op på det strategiske niveau, peger dette på, at der skal være en særligt uddannet analysekapacitet til stede indenfor netop dette område.

### Golfkrigen

Under Golfkrigen viste det sig muligt og nødvendigt at træne styrkerne til den specifikke opgave, de skulle løse, men det var generelt ikke muligt at forbedre den basale militære uddannelse. Det bliver dermed en forudsætning for de indsatte styrker, at de er færdiguddannede eller rettere krigsbrugbare, inden de deployeres. Dette kræver enten professionelle soldater eller soldater, der har gennemført en værnepligtsuddannelse med løbende supplement af et sådant omfang, at de umiddelbart kan indsættes i kamp.

Generelt kunne det konstateres, at det var de mobiliserede enheder, der havde behov for uddannelse, hvilket henset til det høje tidskrav på deployeringen synes at bekræfte, at EU-styrken bør bestå af professionelle soldater.

På baggrund af ovenstående kan der derfor udledes følgende ubetingede krav:

- EU-styrken skal være uddannet og have samvirket forud for, at en indsættelse bliver aktuel, og ordren om deployering gives.
- Soldaterne i EU-styrken skal umiddelbart være krigsbrugbare.
- EU-styrken skal være så stor, at den kan rotere hvert halve år.
- Der skal være en kapacitet til at planlægge og gennemføre Information Operations i EU.
- Der skal være en kapacitet til at analysere på og planlægge for bekæmpelse af mål på alle niveauer.

Der kan ligeledes opstilles følgende ønskelige krav:

- EU-styrken bør bestå af professionelle soldater.

### **2.4.4.3. Analyse af styrkesammensætning.**

#### **2.4.4.3.1. Land.**

### Kosovo

Uanset at væsentlige landstyrker ikke blev indsat i forbindelse med den fredspåtvængende del af Kosovo-kampagnen viser den efterfølgende fredsbevarende indsats, at det var nødvendigt at indsætte landstyrker i umiddelbar forlængelse af luftoffensivens afslutning. Der er således ingen tvivl om, at EU-styrken, uanset hvordan den fredspåtvængende mission gennemføres, har behov for at råde over landstyrker til umiddelbar indsættelse i missionsområdet, således at der ikke opstår et tomrum, når den fredspåtvængende opgave er løst.

Det forhold, at indsættelsen sker i umiddelbar forlængelse af en luftkampagne, peger i øvrigt på, at en landstyrke ikke kan forvente at blive modtaget uden forbehold, hvilket dels bekræfter nødvendigheden af Information Operations, men samtidig også peger på, at styrken kan komme i kamp.

## UKLASSIFICERET

### Golfkrigen

Den hurtige indsættelse af luftbårne enheder og marineinfanteri på et højt beredskab, suppleret med specialstyrkers rekognoscering var med til at begrænse konfliktens udbredelse og muliggjorde samtidig den senere deployering af hovedstyrken.

Der ses således et klart behov for at råde over styrker, der umiddelbart kan deployeres, hvilket igen kræver, at løftekapaciteten er til rådighed. Værdien af disse styrker som konflikt-dæmpere hænger dog sammen med deres bevæbning, og det bliver derfor et krav, at de også skal kunne udstyres med tunge våben. Tidskravet betyder, at disse styrker skal flyves ind.

Golfkrigen bekræftede, at indsættelse af landstyrker generelt var en forudsætning for succes, mens anvendelse af luftbårne styrker, marineinfanteri og angrebshelikoptere suppleret med MLRS specifikt tilførte landstyrkerne fleksibilitet og ildkraft. Helikoptere og MLRS blev anvendt i andre roller såsom SEAD og kontrabatteriskydninger.

Samtidig betød anvendelsen af GPS og natobservationsudstyr sammen med rekognoscering og målopklaring gennemført af specialstyrker, helikoptere, UAV og JSTARS, at der kunne opretholdes et højt tempo døgnet rundt, hvilket var med til at minimere tab og øge effekten af landoffensiven.

Mobiliteten blev yderligere forstærket af terrængående køretøjer og ikke mindst transporthelikoptere, hvorimod logistikken, der kun i begrænset omfang radede over terrængående lastvogne, blev en begrænsende faktor.

Effekten af landstyrker var således en sum af den brede sammensætning, rekognoscering og mobilitet, understøttet af andre operationstyper såsom PSYOPS.

Der blev generelt anvendt en høj grad af ildstøtte for at mindske risikoen for tab. Herudover blev der gennemført PSYOPS, ligesom der blev anvendte væsentlige luftforsvarsressourcer på at beskytte såvel militært som civilt personel.

Der var således en klar prioritering af Force Protection og tabsminimering under hele krigen.

På baggrund af ovenstående kan der derfor udledes følgende ubetingede krav:

- EU-styrken skal råde over landstyrker til umiddelbar indsættelse, uanset om de er en del af den fredspåtvindende mission eller ej.
- Der skal rådes over tungtbevæbnede styrker med et meget højt beredskab m.h.p. indsættelse som fortrop og/eller konflikt-dæmper. Disse skal kunne flyves ind.
- Der skal være fly til rådighed på så højt et beredskab, at de kan flyve ovennævnte styrker ind.
- Landstyrken skal være bredt sammensat, herunder med luftbårne styrker og marineinfanteri til rådighed. Styrken skal råde over natobservationsudstyr.
- Styrken skal råde over væsentlig ildstøtte i form af kamphelikoptere og MLRS.
- Der skal rådes over GPS.
- Landstyrken skal råde over specialstyrker, UAV og JSTARS til støtte for rekognoscering.
- Landstyrken skal være organiseret og uddannet med henblik på at kunne kæmpe.
- Der skal rådes over transporthelikoptere og terrængående køretøjer.
- Der skal være en kapacitet til at gennemføre Information Operations såvel som PSYOPS.

Der kan ligeledes opstilles følgende ønskelige krav:

- Op-march af landstyrker bør ske i umiddelbar tilknytning til indsættelsesområdet.

#### 2.4.4.3.2. Luft.

##### Kosovo

Luftkampagnen udgjorde langt den væsentligste del af den fredspåtvingende indsats i f.m. Kosovo med omkring 1.100 fly, 240 krydsermissiler og 200 UAV indsat. Dermed blev det af afgørende betydning, at luftkampagnen virkede konstant, hvilket jo ikke var muligt, bl.a. grundet den manglende evne til at se gennem skydække og den kendsgerning, at det stort set kun var de amerikanske fly, der havde den fornødne altvejrskapacitet.

Det vil derfor være af afgørende betydning for en autonom EU-operation, at altvejr-fly og ikke mindst evnen til at se gennem skydække m.h.p. målerkendelse er til rådighed for styrken.

Højopløsningsradarer vil derfor også være et krav.

Samtidig peger konstateringen af, at kapaciteten til målerkendelse og Battle Damage Assessment var utilstrækkelig, på, at der er behov for en stor UAV-kapacitet eller alternativer dertil.

Kun få europæiske fly havde mulighed for at anvende Precision Guided Munitions, hvilket medførte en større risiko for civile tab. Sammenholdt med ønsket om at reducere risikoen for collateral damage under fredspåtvingende missioner, samt det faktum, at der efterfølgende skal indsættes landstyrker, er dette ikke en ønskværdig situation. Der opstår derfor et behov for at kunne basere luftkampagnen på PGM.

Den manglende evne til at undertrykke det serbiske luftforsvar gjorde luftoperationerne afhængige af evnen til at sammensætte COMAO-pakker, idet alternativet hertil ville være en væsentlig forøget kapacitet indenfor EW og SEAD. Da dette næppe er muligt at opnå for EU alene henset til, at USA stillede med flertallet af netop disse flytyper, er det et krav til EU-styrken, at den har kapacitet til at sammensætte sådanne pakker. Alternativt skal styrken råde over en større mængde krydsermissiler, der kan indsættes, uanset om luftoverlegenhed er opnået eller ej.

F.s.v.a. Air-to-Air Refueling var det ikke muligt at dække behovet med 200 tankfly, hvorfor flere kampfly måtte stationeres tæt på indsættelsesområdet. Dette øgede sårbarheden væsentligt. Det er i den forbindelse interessant, at hvert tredje sortie i luftkampagnen var et tanker-sortie, hvilket peger på, at forholdet mellem tankfly og øvrige fly optimalt set bør være 1:3.

Endelig blev der konstateret et behov for en kortere tid fra detektion til erkendelse, hvilket peger i retning af et behov for et fælles føringsystem samt en stor analysekapacitet.

##### Golfkrigen

Golfkrigen blev indledt med en omfattende luftkampagne, hvor et væsentligt formål var at hindre det irakiske militær i at svare igen. Dette betød, at luftkampagnen umiddelbart blev rettet mod væsentlige måltyper, hvilket stillede krav om øjeblikkelig effekt, allerede inden lokal luftoverlegenhed var opnået.

Dermed blev det af afgørende betydning, at der kunne anvendes stealth-fly, krydsermissiler og COMAO-pakker med PGM, og at indsættelsen kunne finde sted 24 timer i døgnet. Det var således især SEAD, lufttanknings-, altvejr- og EW-kapaciteter, der gav handlefrihed, hvorfor disse også bør være til stede i en EU-styrke.

Den manglende rådighed over faste installationer betød, at man måtte basere sig på AWACS til at kontrollere og lede indsættelsen af fly. En mangel heraf ville betyde væsentlig færre effektive sorties i den offensive kampagne og flere til den defensive, hvilket for en EU-styrke med begrænsede ressourcer synes uacceptabelt. Det er derfor et krav, at der rådes over en kapacitet til at opretholde en konstant indsættelse af AWACS.

## UKLASSIFICERET

Dette forhold kan yderligere forstærkes af mangel på tankfly, hvilket medfører, at flystyrkerne må deployeres tæt på indsættelsesområdet med kortere reaktionstid overfor fjendtlige angreb til følge. Dermed vil der samtidig stilles krav om et effektivt landbaseret luftforsvar til forsvar af de anvendte installationer.

Et krav om stor effekt fra et tidligt tidspunkt må nødvendigvis stille krav om målerkendelse både forud for og under luftkampagnen. Der er således behov for, at EU-styrken råder over strategiske og operative efterretningsindhentningskapaciteter, såsom satellitter, fly eller specialstyrker.

I forhold til landstyrken viste luftstøtte til landoperationerne sig afgørende for et højt angrebstempoet og lav tabstal. Effekten af støtten øges generelt, såfremt der er særligt egnede fly til rådighed, og såfremt støtten er indøvet, hvilket bør være tilfældet, når der indsættes mindre styrker.

På baggrund af ovenstående kan der derfor udledes følgende ubetingede krav:

- Der skal rådes over en strategisk og operativ efterretningsindhentningskapacitet såvel forud som under indsættelsen.
- Flertallet af fly i EU-styrken skal være altvejsjagere, og der skal være fornøden kapacitet til at anvende PGM.
- EU skal råde over højopløsningsradarer.
- Der skal kunne sammensættes COMAO-pakker.
- Der skal rådes over SEAD-fly, EW-fly og lufttankningskapacitet.
- EU skal råde over AWACS, der muliggør en 24 timers dækning.
- Der skal rådes over krydsermissiler.
- Flystyrker skal kunne deployeres til flybaser tæt på indsættelsesområdet.
- Der skal i styrken indgå landbaserede luftforsvarssystemer.

Der kan ligeledes opstilles følgende ønskelige krav:

- Bekæmpelse via luften bør baseres på stealth-fly, PGM og krydsermissiler.
- Der bør være et forhold på 1:3 mellem tankfly og øvrige fly.
- Der skal rådes over en stor UAV-kapacitet.
- Såfremt rækkevidde og reaktionstid tillader dette, bør det tilstræbes, at flystyrker ikke deployeres tæt på indsættelsesområdet.
- Der bør rådes over særlige ASFAO-fly.

### 2.4.4.3.3. Sø.

#### Kosovo

Det er i f.m. Kosovo konflikten interessant at konstatere, at selvom flådestyrken spillede en mindre rolle i krigen, blev der indsat 30 fartøjer af forskellig typer med kapacitet indenfor alle dimensioner<sup>132</sup>, primært m.h.p. at gennemføre blokadeaktiviteter, men også for at støtte luftkampagnen.

Dette peger på, at EU-styrken, uanset flådestyrkens andel af operationen, skal råde over en bred sammensætning af fartøjer.

#### Golfkrigen

Den store, bredt sammensatte flåde forhindrede, ikke mindst i kraft af hangarskibsgruppernes tilstedeværelse, fra starten Irak i at gennemføre operationer fra søen, samtidig med at flådestyrkerne opnåede frihed til at støtte de øvrige komponenter.

<sup>132</sup> | Luften samt på og under overfladen.

## UKLASSIFICERET

Flåden gav således ikke bare større handlefrihed til egne styrker, men reducerede også truslen fra Irak, der dermed var begrænset til at føre landkrig. Det er derfor afgørende for en EU-styrkes handlefrihed, at der rådes over en stærk flåde med såvel AAW, ASuW, ASW som kapacitet til Strike Warfare.

Der bør af hensyn til optimal udnyttelse af ressourcerne rådes over midler til effektiv battle damage assessment, som f.eks. UAV.

Den store begrænsning, som irakiske mineringer medførte i flådeoperationerne, peger på, at en forudsætning for fuld handlefrihed, herunder ikke mindst gennemførelse af sølandsætninger, kræver en stor minerydningskapacitet. Mineryddere bør derfor også være en del af en EU-flådestyrke.

Hangarskibene gav to væsentlige fordele. For det første kunne de med deres flykapacitet aflaste de i forvejen belastede flyvepladser og lufthavne på land, og for det andet gav de mulighed for luftrumskontrol og varsling i kraft af deres indbyggede føringssystem. Hangarskibene bidrog således væsentligt til handlefriheden.

Krydsermissiler kan kun affyres fra bestemte skibstyper, hvorfor disse typer i kraft af missilernes anvendelighed bør indgå i flåden.

På baggrund af ovenstående kan der derfor udledes følgende ubetingede krav:

- EU-styrken skal råde over en bredt sammensat flåde, der har kapacitet indenfor alle tre dimensioner.
- Der skal indgå minerydningskapacitet i flådestyrken.
- Der skal indgå mindst én hangarskibsgruppe i flåden.
- Der skal være varslings-, førings- og luftrumskontrolkapacitet i flådestyrken.

Der kan ligeledes opstilles følgende ønskelige krav:

- Der bør være missilbevæbnede skibe i flådestyrken.
- Flådestyrken bør råde over UAV eller lignende systemer til battle damage assessment.

### 2.4.4.4. Analyse af deployering.

#### Kosovo

Det forhold at størstedelen af deployeringen foregik via luften, til trods for at indsættelsen foregik i Europa, peger på, at landevejstransport er en mindre hensigtsmæssig transportform. Dette formodes primært at bunde i det faktum, at der kun kan medtages en begrænset kapacitet pr. køretøj, samt at transporten generelt tager lange tid at udføre og forholdsvis let kan påvirkes af omgivelserne. Dette bekræftes i øvrigt af erfaringen om, at transportkapaciteten via søen skal øges under fremtidige operationer.

Lufttransport med C-17 blev med succes anvendt af USA til opretholdelse af logistikken, hvilket peger på, at sådanne store flytyper også bør stå til rådighed for EU ved indsættelse. Den ubetingede anvendelse af NATO-installationer i området har dog givetvis medført, at det logistiske behov har været reduceret i omfang, hvorfor en ren anvendelse af lufttransport sandsynligvis ikke vil kunne dække det logistiske behov uden for det europæiske fastland.

#### Golfkrigen

Den væsentligste erfaring fra Golfkrigen var, at deployering blev iværksat uden forudgående varsel. Dermed var der ikke mulighed for at sejle styrker ind, og de første styrker blev således transporteret med fly. Rådigheden over pre-positionerede skibe betød, at de indfløjne

## UKLASSIFICERET

enheder hurtigt kunne udrustes med tunge våben, hvilket gav mulighed for at opstille en slagkraftig styrke på under to uger.

Der skal derfor være mulighed for indledningsvis at gennemføre flytransport, og der bør kunne suppleres med pre-positioneret materiel, idet også tunge våbensystemer skal kunne medtages.

F.s.v.a. søtransport var der i kraft af mangel på et varsel ikke mulighed for at træffe aftaler om chartring af yderligere civile skibe. Man måtte således basere sig på gældende aftaler. Det kan derfor forventes, at også EU må basere sig på civil kapacitet, og det må kræves, at aftaler om brug af disse er indgået på forhånd.

F.s.v.a. logistikken viste erfaringerne, at forsyninger, herunder brændstof måtte sejles ind, og at hurtig genforsyning krævede anvendelse af RO/RO-skibe.

Det må således kræves, at EU råder over tankskibskapacitet og fartøjer, som kan gennemføre genforsyning ad søvejen, idet størstedelen af disse skibe skal være RO/RO skibe.

På baggrund af ovenstående kan der derfor udledes følgende ubetingede krav:

- EU-styrken skal basere sin deployering på luft- og søtransport.
- Den indledningsvise deployering skal kunne basere sig på lufttransport.
- Aftaler om chartring af civile skibe skal være indgået på forhånd.
- Der skal rådes over tankskibskapacitet.
- Størstedelen af transporten skal foregå på RO/RO-skibe.

Der kan ligeledes opstilles følgende ønskelige krav:

- Der bør rådes over store transportfly, der bl.a. kan transportere kampvogne.
- Der bør rådes over pre-positionerede skibe med tungt, militært materiel.

## 2.5. SAMMENFATNING

### 2.5.1. Generelt.

Efterfølgende bliver de i pkt. 2.4. udledte krav sammenskrevet og kategoriseret, idet flere af kravene enten supplerer eller overlapper hinanden. Kravene vil blive opdelt i de fire hovedkategorier C<sup>2</sup><sub>1</sub>, uddannelse, styrkesammensætning og deployering m.h.p. at danne grundlag for analysen i kapitel 4.

### 2.5.2. C<sup>2</sup><sub>1</sub>.

De tidligere udledte krav, der omhandler C<sup>2</sup><sub>1</sub>, koncentrerer sig om to hovedområder: Den niveaudelte C<sup>2</sup>-struktur og I-strukturen, inklusive kommunikation, hvorfor denne inddeling også vil blive anvendt under sammenskrivningen af kravene.

#### Krav nr. 1

Den strategiske C<sup>2</sup>-struktur skal være integreret i EU og skal give mulighed for at vurdere potentielle indsættelsesmuligheder samtidig med, at der skal kunne træffes beslutninger om iværksættelse. Det er således et ubetinget krav, at der i strukturen skal være en stor analysekapacitet.

Strukturen skal virke effektivt og skal være underbygget af et militær-strategisk hovedkvarter. Endelig skal der være mulighed for, at strukturen kan udbygges med eksterne ressourcer, hvilket dog kun skal ske, såfremt EU's egne ressourcer er utilstrækkelige.

Strukturen skal basere sig på enkelhed og faste procedurer og skal være effektiv fra udgangen af 2003.

**Krav nr. 2**

Den operative og taktiske C<sup>2</sup>-struktur skal basere sig på mobile hovedkvarterer med et værnshællers hovedkvarter i spidsen med underlagte komponenthovedkvarterer fra de tre værn.

Specifikt gælder for LCC, at landstyrker underlagt denne skal baseres på en korpsstruktur. Endelig skal der være mulighed for, at strukturen kan udbygges med eksterne ressourcer, hvilket dog kun skal ske, såfremt EU's egne ressourcer er utilstrækkelige.

Strukturen skal basere sig på enkelhed og faste procedurer og skal være effektiv fra udgangen af 2003.

**Krav nr. 3**

Efterretningsstrukturen skal findes på såvel strategisk som operativt niveau og skal råde over en stor analysekapacitet.

Indhentningskapaciteten skal være stor og skal basere sig på flere forskellige systemer, hvoraf satellitter, fly og specialstyrker kun er eksempler. Systemerne skal være vejruafhængige, og der skal specifikt rådes over højopløsningsradarer.

Derudover skal der også rådes over satellitsystemer til minimum kommunikation, battle damage assessment og stedbestemmelse i form af GPS.

Kapaciteten skal specifikt give mulighed for at opbygge et efterretningsbillede forud for, at en mission overvejes, endsige iværksættes.

Endelig skal der være mulighed for, at strukturen kan udbygges med eksterne ressourcer, hvilket dog kun skal ske, såfremt EU's egne ressourcer er utilstrækkelige.

Strukturen skal basere sig på enkelhed og faste procedurer og skal være effektiv fra udgangen af 2003.

**2.5.3. Uddannelse.**

De tidligere udledte krav, der omhandler uddannelse, koncentrerer sig om to hovedområder: C<sup>2</sup>I-strukturen og styrkestrukturen, hvorfor denne inddeling vil blive anvendt under sammenkrivningen af kravene.

**Krav nr. 4**

C<sup>2</sup>I-strukturen skal ikke mindst i kraft af sin multinationale karakter være både veluddannet og vel sammenarbejdet og skal herunder evalueres løbende, ligesom den skal have kapacitet til at evaluere underlagte niveauer.

Det er således nødvendigt, at procedurerne er afprøvet og indøvet indenfor den rådige struktur.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

**Krav nr. 5**

Styrkestrukturen skal være veluddannet i rammen af kamporganisationen, således at styrken umiddelbart er krigsbrugbar. Af samme årsag bør styrken udelukkende bestå af professionelle soldater.

Styrken skal have samvirket og være sammenarbejdet forud for, at en indsættelse bliver aktuell, og ordren om deployering gives. Uddannelsesniveaue skal løbende evalueres.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

**2.5.4. Styrkesammensætning.**

De tidligere udledte krav, der omhandler styrkesammensætning, koncentrerer sig om fem forskellige hovedområder: "Jointe" forhold, land-, fly- og flådestyrker samt logistik, hvorfor denne inddeling vil blive anvendt under sammenskrivningen af kravene.

## UKLASSIFICERET

### **Krav nr. 6**

Generelt for styrken gælder, at den skal kunne opretholdes i mindst et år med mulighed for at rotere hvert halve år, ligesom den skal være sammensat af både land-, fly- og flådestyrker. Der skal i styrken være kapacitet til at planlægge og gennemføre såvel informations operationer som PSYOPS, der skal rådes over flere forskellige efterretningsindhentningsmidler, herunder specielt højopløsningsradarer, og endelig skal der kunne trækkes på GPS, satellitkommunikation og specielt UAV i stort omfang. Styrken skal i den forbindelse råde over en stor kapacitet til at analysere og planlægge for målbekæmpelse, ligesom Force Protection skal prioriteres.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

Styrken skal kun suppleres med eksterne ressourcer i det omfang, at EU's egne kapaciteter ikke slår til. Supplementet skal derfor søges holdt på et absolut minimum og fra så få nationer som muligt af hensyn til interoperabiliteten.

### **Krav nr. 7**

Landstyrken skal bestå af minimum 60.000 mand med yderligere mindst 60.000 til afløsning efter et halvt år.

Styrken skal have et højt teknologi- og force protection niveau, herunder mørkekampudstyr og pansring, ligesom den skal have en høj grad af mobilitet i form af helikoptere og terrængående køretøjer.

Styrken skal være bredt sammensat med efterretningsindhentningsmidler i form af UAV, JSTARS og specialstyrker, ligesom den skal råde over specialuddannede enheder såsom luftbårne enheder og marineinfanteri. Tilsvarende skal den råde over væsentlige ildstøttemidler såsom kamphelikoptere og MLRS.

Der skal i styrken indgå en luftmobil fortrop med en væsentlig kampkraft med et højere beredskab end hovedstyrken.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 8**

Flystyrken skal have en størrelse, der er tilpasset den enkelte mission, herunder landstyrkens størrelse, med mulighed for at rotere personellet mindst hvert halve år.

Styrken skal være bredt sammensat med mulighed for at gennemføre såvel offensive som defensive luftoperationer. Specifikt skal der kunne sammensættes COMAO-pakker med SEAD, EW, lufttankningskapacitet og AWACS, idet der skal være kapacitet til konstant at holde AWACS i luften m.h.p. overvågning og kontrol af de enkelte missioner.

For tankning gælder specielt, at der bør tilstræbes et forhold på 1:3 mellem tankfly og øvrige flytyper.

Der skal i styrken være en overvægt af altvejrjagere med kapacitet til at aflevere PGM, som sammen med krydsermissiler bør være den primære ammunitionstype. Samtidig skal der i styrken indgå landbaserede luftforsvarssystemer.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 9**

Flådestyrken skal have en størrelse, der er tilpasset den enkelte mission, herunder landstyrkens størrelse, med mulighed for rotation mindst hvert halve år.

Styrken skal være bredt sammensat med kapacitet indenfor alle tre dimensioner, idet der specifikt skal indgå mindst et hangarskib, ligesom der skal være minerydningskapacitet til rådighed.

Der bør i flåden primært indgå krydsermissilbevæbnede skibe.

Endelig skal flåden råde over varslings-, førings- og luftrumskontrolkapacitet, ligesom der bør rådes over UAV.



## UKLASSIFICERET

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 10**

Logistikken skal kunne opretholdes uden brug af Host Nation Support, og der bør af hensyn til varslingstiden oplægges materiel til umiddelbar deployering. Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **2.5.5. Deployering.**

De tidligere udledte krav, der omhandler deployering, koncentrerer sig om tre forskellige hovedområder: Tids- og afstandskrav, deployeringsmåde samt ressourcer, hvorfor denne inddeling vil blive anvendt under sammenskrivningen af kravene.

### **Krav nr. 11**

EU-styrken skal som minimum kunne deployeres til et indsættelsesområde på eller i tilknytning til det europæiske fastland, idet en deployering på mindst 4.000 km bør kunne gennemføres og understøttes. Deployeringen skal kunne gennemføres til et område tæt på eller i selve indsættelsesområdet.

Deployeringen skal være afsluttet efter 60 dage, og ovennævnte krav skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 12**

EU-styrken skal basere sin deployering på luft- og søtransport, idet den indledningsvise deployering skal kunne foregå ved lufttransport, mens den efterfølgende deployering primært baseres på søtransport.

Deployering bør kunne ske uden anvendelse af eksisterende infrastruktur, og ovennævnte krav skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 13**

Der skal rådes over flystyrker på højt beredskab m.h.p. deployering af fortropper, mens den efterfølgende transport primært skal kunne gennemføres med RO/RO-skibe. Der skal herudover rådes over tankskibskapacitet.

Eksterne ressourcer skal søges anvendt i mindst mulig omfang, men såfremt deployeringen skal baseres på sådanne ressourcer, bør aftaler om anvendelse, herunder chartering af civile fly og skibe, være indgået på forhånd.

Der bør rådes over transportfly, der kan transportere tungt materiel, herunder kampvogne, ligesom der bør anvendes pre-positionerede skibe med tungt, militært materiel til støtte for de deciderede kampstyrker i fortroppen.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

## UKLASSIFICERET

### 3. KAPITEL

#### ORGANISATION, TEKNOLOGI OCH KAPACITET

##### 3.1. INLEDNING

Syftet med detta kapitel är att fastställa vilken militär kapacitet EU har. Inledningsvis redovisas EU-styrkornas innehåll och inre sammanhang på bakgrund av ledningsstruktur, utbildningsförhållanden, anmälda styrkor och förmåga till deployering.

Därefter analyseras innehåll och inre sammanhang i syfte att fastställa vilken kapacitet styrkorna representerar.

Slutligen kommer analysen tillsammans med kraven i kapitel två att utgöra grunden för en analys av sammanhangen mellan krav och kapacitet i kapitel fyra.

##### 3.2. C<sup>2</sup>I

I det följande kommer lednings- och underrättelseförhållanden att diskuteras. Därav titeln – C<sup>2</sup>I – vilket är den engelska förkortningen för Command, Control and Information. Inledningsvis presenteras EU:s ledningsstruktur för krishantering. Därefter presenteras vilka högkvarter som anmälts till listan. Avslutningsvis redogörs för underrättelseinhämtningen.

##### 3.2.1. Kontaktytor mellan politik och militär.

Ministerrådet har inrättat flera organ kring kontaktytorna mellan den politiska och den militära nivån. Inledningsvis var det fråga om tillfälliga samarbetskommittéer, vilka över tiden övergått i en permanent organisation.<sup>133</sup> Sedan april 2001 består den beslutsfattande organisationen av Political Security Committee, PSC respektive EU Military Committee, EUMC. Till den militära kommitténs hjälp finns även EU Military Staff, EUMS om 135 man.<sup>134</sup>

PSC är en central institution för ESDP. Den lämnar förslag till det beslutsfattande Europeiska rådet och rekommenderar strategiska alternativ. EUMC – respektive en kommitté för civila aspekter av krishantering – assisterar PSC i dess arbete. PSC utgör nyckeln till EU:s förmåga att utnyttja ESDP självständigt, i det att institutionen har initiativ-, handlings- och uppföljningsbefogenheter. Det är här som ansvaret för politisk kontroll och strategiska direktiv ligger vid krishantering. PSC består av medlemsländernas fasta representanter till unionen eller särskilt utsedda ESDP-ambassadörer.<sup>135</sup>

EUMC är upprättat för att unionen ska ha kompetens att ta fullt ansvar för krishantering enligt Petersbergsuppgifterna. Kommittén består av de femton medlemsländernas försvarschefer. EUMC har till uppgift att omsätta politiska direktiv till militära alternativ. Det betyder att kommittén å ena sidan förser PSC med rekommendationer och förslag, å andra sidan är överordnad den militära staben. Förebilden vid skapandet av EUMC var NATO:s militära kommitté.<sup>136</sup>

EUMS är EU-systemets högsta militära stab. Dess främsta uppgift är att utge tidiga varningar och situationsanalyser inför beslut rörande en uppblussande kris. Staben har också viktiga uppgifter i att koordinera arbetet med NATO och i förekommande fall med FN respektive OSCE. EUMS indelning liknar en generell NATO-stab: Policy and Plans, Intelligence, Opera-

<sup>133</sup> Sveriges riksdags faktablad 4 om EU: Utrikes- och säkerhetspolitik.

<sup>134</sup> DAMIREP – PP-presentation: EU krisstyrning.

<sup>135</sup> WEU Report, document A/1734, 2001-06-19, s 6-10. På grund av PSC:s sammansättning, kan kommittén förväxlas med COREPER, vilket dock har en annan funktion inom EU-systemet.

<sup>136</sup> Ibid., s 6-10.

tions and Exercises, Logistics and Resources, Communications and Information Systems. Relativt stabens totala storlek, är dess underrättelsesektion omfångsrik med en 30 man stark organisation.<sup>137</sup>

Mellan EU och NATO byggs det upp ett system för samråd och samarbete. Vidare bereds möjlighet för NATO-länder, som inte är medlemmar av EU, att delta i av EU ledda krishante-ringsoperationer.<sup>138</sup> Ännu finns inget formaliserat samarbete mellan de två organisationerna. Förmodligen kommer samarbetsformerna att variera från fall till fall, bland annat beroende på vilka länder som deltar i en given operation. Enligt Nicefördraget kommer deltagarna i en gi-ven operation att ingå i en ad hoc-kommitté med samtliga bidragsländer.<sup>139</sup>

### 3.2.2. Anmälda högkvarter.

Den militära ledningsstrukturen bygger på ett antal nivåer. I det följande förklaras dessa nivåer. Vidare redovisas vilka högkvarter som kan erhålla uppgifter på de olika nivåerna.

#### 3.2.2.1. Nivåer.

EU har definierat hur behovet av en befälskedja ser ut. Den består av militära högkvarter på tre nivåer under EUMC/EUMS:

<i>Operational Headquarters</i>	Strategisk nivå i ett europeiskt land.
<i>Force Headquarters</i>	Operativ nivå. Vapenslagsgemensamt högkvarter, vilket är deployerat till missionsområdet.
<i>Component Headquarters</i>	Taktiska vapenslagsvisa högkvarter. <sup>140</sup>

Det är viktigt att peka på risken för förvirring av begreppen i detta sammanhang. Benämning-*en Operational Headquarters* ligger på den strategiska nivån, alltså inte på den operativa.

#### 3.2.2.2. Högkvarter på den strategiska nivån.

Högkvarteret som får rollen som "Operational Headquarters" har till uppgift att omsätta EU:s politiska beslut från PSC och EUMC/EUMS, till militära direktiv och handling.<sup>141</sup> Chefen för högkvarteret erhåller en plats i EUMC. På så sätt har en snabb och effektiv koppling skapats från den politiska till den militära nivån. Detta högkvarter ska inte ut i missionsområdet, utan kommer att förbli på en permanent plats inom EU. Hur detta EU-högkvarter på strategisk nivå ska inrättas, har visat sig vara en av de mest komplicerade frågorna i processen. Frågan har ännu inte fått sitt slutliga svar, men flera alternativa lösningar har presenterats. En avgörande faktor är hur relationen till NATO ser ut i samband med den enskilda operationen. Om NATO:s resurser är tillgängliga utan förbehåll, kan det vara effektivast att utnyttja dessa. Om de inte är det, är huvudtanken att ett utpekat medlemsland ska tillgodose behovet genom att erbjuda stommen till en multinationell stab.<sup>142</sup>

Flera av medlemsländerna i EU har anmält nationella högkvarter för den strategiska nivån. Storbritannien menar att deras PJHQ<sup>143</sup> skulle ha resurser att leda en insats med EU:s mi-litära styrkor. Å ena sidan skulle EU på så sätt erhålla en större autonomitet gentemot NATO. Å andra sidan skulle det aktuella högkvarteret behöva prioritera hårt mellan nationella

<sup>137</sup> WEU Report, document A/1734, 2001-06-19, s 6-10.

<sup>138</sup> Sveriges riksdags faktablad 4 om EU: Utrikes- och säkerhetspolitik.

<sup>139</sup> Presidency Conclusions, Helsinki European Council, 10 and 11 December 1999, pkt. 24 samt annex IV.

<sup>140</sup> WEU Report, document A/1734, 2001-06-19, s 10.

<sup>141</sup> Som jämförelse kan NATO:s SACEUR/SHAPE nämnas, och dess förhållande till NATO:s militära kommitté (MC) och internationella militära stab (IMS).

<sup>142</sup> WEU Report, document A/1734, 2001-06-19, p. 10.

<sup>143</sup> Permanent Joint Headquarters.

## UKLASSIFICERET

uppgifter och unionens behov.<sup>144</sup> Det land som gått längst i att anmäla nationella resurser till den strategiska nivån, är utan jämförelse Frankrike. Landet ser det som en fördel om så få rena NATO-resurser som möjligt behöver utnyttjas. Även Tyskland erbjuder resurser. Här ligger dock tonvikten på, att den nationella resursen kan utgöra en stomme<sup>145</sup> eller ett ramverk till en multinationell stab.<sup>146</sup>

Vidare finns ett alternativ – vilket tydligt markerar ett nära samarbete med NATO – där DSACEUR<sup>147</sup> skulle leda staben.<sup>148</sup> Staben skulle utgöra lämpliga delar av SHAPE.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att inklusive SHAPE, så figurerar det för närvarande fyra möjliga strategiska högkvarter till EU:s förfogande.<sup>149</sup>

### 3.2.2.3. Högkvarter på den operativa nivån.

Flera länder har anmält högkvarter på operativ nivå. Dessa "Force Headquarters" ska ta det övergripande ansvaret på plats i ett operationsområde.<sup>150</sup>

Detaljeringsgraden i respektive anmälan är inte särskilt hög, men det kan konstateras att ambitionsnivån varierar. Det föreligger variationer beträffande de anmälda högkvarternas mobilitet. Vissa är mobila, andra fasta och några utgör ett mellanting.<sup>151</sup>

Frankrike erbjuder högkvartersresurser på den operativa nivån, samtidigt med andra resurser på nivån över och under. Bidraget är inte specificerat i detalj, men det pekar på att avsevärda nationella resurser på flera nivåer är aktuella för EU:s bruk.<sup>152</sup>

Tyskland erbjuder liksom Frankrike resurser på den operativa nivån, samtidigt med de på den strategiska. Även här är det fråga om stommen till en multinationell stab, "Nucleus Force Headquarters".<sup>153</sup>

Storbritannien erbjuder minst ett operativt högkvarter. Detta tycks utgöras av en mobil resurs från PJHQ. I så fall står PJHQ för stommen till högkvarter på både den strategiska, som operativa nivån. Här har dock Storbritannien utvecklingsplaner för framtiden.<sup>154</sup>

Italien har anmält ett operativt högkvarter. Med detta följer både permanenta som mobila sambandssystem.<sup>155</sup>

Grekland har anmält ett operativt högkvarter. Detta är dock redovisat under den grekiska arméns bidrag, varför det värderas som osäkert om det egentligen inte rör sig om ett taktiskt högkvarter.<sup>156</sup>

<sup>144</sup> Problemet med att samtidigt leda EU-missioner och lösa nationella uppgifter diskuterades särskilt av en brittisk stabsofficer vid FAK VUT II:s studiebesök vid PJHQ hösten 2001.

<sup>145</sup> På dansk "skelet".

<sup>146</sup> Compendium des Contributions Nationales 2001.

<sup>147</sup> DSACEUR (Deputy Supreme Allied Commander Europe) är NATO:s näst högsta militära befattning i Europa. Den innehas alltid av en europé. SACEUR själv är alltid en amerikansk officer.

<sup>148</sup> DUPI Working Paper No. 2001/4.

<sup>149</sup> Compendium des Contributions Nationales 2001.

<sup>150</sup> Den operativa nivåns "Force Command" kan jämföras med NATO:s CJTF-stab.

<sup>151</sup> Se bilaga 4.

<sup>152</sup> Compendium des Contributions Nationales 2001.

<sup>153</sup> Ibid.

<sup>154</sup> Ibid.

<sup>155</sup> Ibid.

<sup>156</sup> Ibid.

## UKLASSIFICERET

Det nuvarande antalet anmälda högkvarter på den operativa nivån är därmed fyra eller möjligen fem. I huvudsak utgör bidragen stommar, som kan kläs på till fullskaliga multinationella staber.

### 3.2.2.4. Högkvarter på den taktiska nivån.

Bland de anmälda styrkorna finns en stor mängd högkvarter på den taktiska nivån. Dessa vapenslagsvisa komponenter hamnar organisatoriskt direkt under "Force Headquarters" kommer. De kan anges som LCC, ACC respektive MCC.<sup>157</sup> De taktiska högkvarteren har till uppgift att bryta ned de operativa planerna och direktiven till respektive vapenslags verksamhet och behov. Under denna nivå finns ytterligare ett antal anmälda högkvarter. För landförbanden rör det sig om divisions- och brigadhögkvarter eller motsvarande. På sjösidan är det fråga om TG-staber<sup>158</sup> eller funktionsspecifika ledningsresurser, exempelvis för MCM-förband.

Vissa högkvarter är redan organiserade i mer eller mindre fast form, medan andra endast utgör ett skelett som måste kläs på. Gemensamt för de nationellt anmälda högkvarteren på denna nivå, är att deras respektive generella eller specifika karaktär är svår att utläsa. Med detta menas om det enskilda högkvarteret är kompetent att leda olika förband från flera länder, eller om de är skraddarsydda för att leda särskilt utpekade förband.<sup>159</sup>

Den samlade styrkekatalogen innehåller för närvarande fyra stycken LCC, tre stycken ACC och fem stycken MCC.<sup>160</sup>

### 3.2.2.5. Procedurer.

Unionen håller på att utveckla ett regelverk för hur arbetet och stabsmetodiken inom de militära delarna av ESDP ska se ut. Dessa benämns Standard Operation Procedures, SOP. Det är för närvarande inte klarlagt när dessa SOP:er kommer att vara klara. Processen att ta fram dem är dock omfattande och har nyligen påbörjats.<sup>161</sup>

### 3.2.3. Underrättelseinhämtning.

Den andra delen av C<sup>2</sup>I-begreppet är underrättelseinhämtning. Denna delas in i nivåer, analogt med de tidigare beskrivna ledningsnivåerna.

#### 3.2.3.1. Strategisk underrättelseinhämtning.

Den strategiska underrättelseinhämtningen är den kapacitet, som används för att erhålla information kring en potentiell konflikts uppblående och omfattning. Sett utifrån den enskilda krisen, handlar det primärt om den inhämtning, som sker inför eventuella åtgärder från EU:s sida.<sup>162</sup>

#### 3.2.3.2. EU.

EU:s strategiska underrättelsekapacitet baseras på satellitövervakning, strategiska spaningsflyg<sup>163</sup>, informationer från diplomatiska källor och pågående missioner<sup>164</sup> samt inte minst information från de enskilda medlemsländerna och öppna källor.<sup>165</sup>

<sup>157</sup> LCC – Land Component Command, ACC – Air Component Command, MCC – Maritime Component Command.

<sup>158</sup> TG – Task Group.

<sup>159</sup> Compendium des Contributions Nationales 2001.

<sup>160</sup> Ibid.

<sup>161</sup> Oberst Søren Lyder Jacobsens föredrag vid FAK 2002-02-01.

<sup>162</sup> Jämför arbetsuppgifterna för EUMS.

<sup>163</sup> Frankrike bidrar med spaningsflyg av typen Mirage IV P under särskilda villkor. Compendium des Contributions Nationales 2001.

<sup>164</sup> Härunder både officiella och inofficiella Fact Finding Missioner.

## UKLASSIFICERET

Satellitövervakningen sker via det tidigare WEU – numera EU – satellitcentret i Torrejon i Spanien. Centret har varit operativt sedan 1997 och överfördes till EU den första januari 2002. Specialutbildad personal i Torrejon analyserar och tolkar satellitbilder som köpts in från civila satellitoperatörer. Informationsinhämtningen är därför primärt begränsad av de finansiella resurserna och det rådande utbudet.<sup>166</sup> Centret levererar information primärt till medlemsländerna, EUMS och EU:s situationscenter.

EUMS underrättelseavdelning består av en policy-sektion<sup>167</sup>, en analyssektion<sup>168</sup> och en inhämtningssektion<sup>169</sup> med en bemanning på i allt 30 man. Avdelningens samlade uppgifter är alltså att ta fram och analysera den information som är nödvändig för den övriga stabens arbete med att skapa underlag till EUMC.

Härutöver har EU etablerat ett situationscenter – SITCEN – vars uppgift är att övervaka situationen vid pågående missioner. Vidare övervakas även konfliktområden, som utpekats som potentiella insatsområden. SITCEN:s uppgifter är ännu inte detaljreglerade.

Slutligen finns också ett Policy Planning and Early Warning Unit, benämnt Policy Unit. Detta ligger utanför den militära kommandokedjan. I princip är Policy Unit den Höge Representantens egen analysenhet och har därför många uppgifter som ligger utanför underrättelseområdet.

Den precisa fördelningen av uppgifter mellan satellitcentret, EUMS, SITCEN och Policy Unit är ännu inte utklarad. Det främsta skälet till detta är att strukturen är så ny. Samarbetet har därför ännu inte funnit sina optimala former.

Vid EU-toppmötet i Barcelona i mars 2002 fattades beslut om ett europeiskt satellitsystem för navigering. Systemet – vilket kallas Galileo – ska utgöra ett alternativ till det amerikanska GPS-systemet. Det bakomliggande skälet till projektet är önskan om oavhängighet från USA, eftersom kontrollen över GPS-satelliterna ligger helt i amerikanska händer. Härunder har frågan om garanterad tillgång till maximal precision i positionsinformationen en central betydelse. Det kommer att ta många år innan Galileo blir operativt. Projektet är stort, komplicerat och inte minst finansiellt kostsamt.<sup>170</sup>

### 3.2.3.3. Medlemsländerna.

Medlemsländerna har ingått i ett icke-förpliktigande avtal med EU om utväxling av information från deras respektive underrättelsetjänster. Cheferna för de nationella underrättelsetjänsterna möts varje halvår i ett EU-sammanhang. Vidare har säkra kommunikationskanaler upprättats mot EU, i syfte att kunna utväxla hemlig information.<sup>171</sup> Praxis visar dock att diplomatisk och särskilt politiskt känslig information endast kan utväxlas i begränsad omfattning. Detta grundar sig i det enskilda landets önskan om bibehållen handlingsfrihet och en oro för att utväxlad information inte skyddas tillräckligt av mottagaren.<sup>172</sup> Även på detta område finns alltså en fastställd struktur, vars funktionalitet i praxis ännu inte kan utvärderas fullständigt.

---

<sup>165</sup> Informationen om EU:s strategiska underrättelseinhämtning baseras på en briefing av DAMIREP.

<sup>166</sup> Chaillot Paper 34, December 1998.

<sup>167</sup> Ansvarar för övergripande planering.

<sup>168</sup> Analyserar inkommen information.

<sup>169</sup> Definierar behov och fastlägger inhämtningskällor.

<sup>170</sup> Artikel i Politiken, "EU udfordrer til stjernekrig", måndagen den 18 mars 2002.

<sup>171</sup> EU Secretary General SN 4546/1/01 af 2001-11-15, pkt. 8

<sup>172</sup> Ibid, pkt. 7.

## UKLASSIFICERET

Slutligen råder flera medlemsländer över nationella satellitsystem. Det finns tre operativa observationssystem. Dessa har antingen optik, IR-optik eller radar som sensor. Ytterligare två system är under utveckling. Vidare finns det två nationella kommunikationssatelliter. Till dessa kommer ytterligare tre, vilka för närvarande är under utveckling. Ett av dessa beräknas vara operativt redan 2003. Det är primärt de stora länderna – Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Spanien och Italien – som har eller planerar nationella satellitsystem.<sup>173</sup> Av dessa länder är det endast Frankrike som anmält satellitsystem till styrkekatalogen. Men fler är omnämnda som potentiella bidrag, vilka kan ställas till förfogande för en enskild operation.<sup>174</sup>

Det finns för närvarande inga navigationssatellitsystem inom Europa. De system som finns tillgängliga är dels det välkända amerikanska GPS-systemet, dels det motsvarande ryska satellitsystemet.<sup>175</sup>

### 3.2.3.4. NATO, OSCE, FN och WEU.

EU håller för närvarande på att utveckla och öka informationsutväxlingen med andra organisationer, där NATO, OSCE och FN är de väsentligaste. Men även samarbete med flera Non-Governmental Organizations är aktuellt. Vad gäller förhållandet till NATO, så går arbetet mot ett avtal om regelbunden utväxling av information via säkra förbindelser. Detta skulle likna det förhållande som etablerades mellan WEU och NATO.<sup>176</sup> Det är rimligt att anta att ett dylikt avtal mellan EU och NATO kommer att etableras. Flera EU-länder är redan NATO-medlemmar. Praxis har också visat att de informella kontakterna på militär nivå mellan de två organisationerna fungerar redan idag.<sup>177</sup>

De analysorgan som tidigare låg under WEU, är idag informellt eller formellt integrerade i EU-systemet.<sup>178</sup>

### 3.2.3.5. Civilt.

De civila underrättelserna består av öppna källor såsom media, satelliter och analyser, vilka är utförda av privata eller statligt finansierade organisationer. Dessa upplysningar är tillgängliga antingen gratis eller mot betalning, varför också EU kan använda dem.

## 3.3. UTBILDNING

Utbildning och övning kan förklaras som kittet, som sörjer för att krigföringens kretslopp håller samman. I det följande redogörs inledningsvis för den övning som planerats av EU. Därefter omtalas bakgrunden till den i övrigt låga övningsaktiviteten i EU. Som jämförelse beskrivs vidare en krishanteringsövning i NATO:s regi. Avslutningsvis förklaras betydelsen av övningar samt skillnaden mellan professionella respektive värnpliktiga soldater.

### 3.3.1. C<sup>2</sup>.

Inledningsvis redogörs nedan för den planerade utbildnings- och övningsverksamheten för beslutsfattare och staber inom EU.

#### 3.3.1.1. CME 02.

EU planerar att genomföra sin första krishanteringsövning – CME 02<sup>179</sup> – i slutet av maj 2002. Övningen kommer endast att beröra den politiska och militärstrategiska nivån, ner till

<sup>173</sup> WEU Document A/1738, 2001-06-20, pkt. 11-25.

<sup>174</sup> EU General Affairs Council "Statement on Improving European Military Capabilities". Brussels, 2001-11-19, Kompendium.

<sup>175</sup> WEU Document A/1738, 2001-06-20, pkt. 11-25.

<sup>176</sup> WEU's underrättelseofficerare var godkända för NATO SECRET.

<sup>177</sup> Oberst Søren Lyder Jacobsens föredrag vid FAK 2002-02-01.

<sup>178</sup> Flera analyser av EU:s militära möjligheter och behov har tidigare genomförts av WEU, bland annat på beställning från EU.

## UKLASSIFICERET

EUMS. Inga styrkor eller anmälda högkvarter kommer att beröras av CME 02. Förutom att öva beslutsfattning och högre stabsarbete, syftar övningen också till att demonstrera att ESDP uppnått operativ status.<sup>180</sup>

### 3.3.1.2. Övriga nivåer.

Det finns inga fastställda planer för C<sup>2</sup>I-relaterade övningar för nivåerna under ovannämnda nivå före utgången av 2003.<sup>181</sup> Det primära skälet till detta torde vara det faktum, att det är här den framtida ledningsstrukturen är som oklarast. EU har ännu inte presenterat det nödvändiga underlaget, för att gå vidare mot en given struktur. Kraven på högkvarteren är ännu inte specificerade. Därför är det också svårt att vid denna tidpunkt få igång någon egentlig utbildnings- eller övningsverksamhet. Vidare medför detta att problemområden, som samarbetsförmåga och interoperabilitet näppeligen låter sig utvecklas.<sup>182</sup>

### 3.3.2. Styrkor.

I det följande avhandlas utbildnings- och övningsfrågor för själva styrkorna.

#### 3.3.2.1. Övningar för EU:s styrkor.

I fråga om övningar för EU:s styrkor, är det inte inplanerat några och så kommer det med all sannolikhet heller inte att ske framledes. Bakgrunden till detta är att styrkorna inte ska förväxlas med någon reguljär stående militär styrka. Inte heller C<sup>2</sup>I-strukturen hos EU-styrkorna kommer att få någon permanent form, som den vilken återfinns hos NATO. Tanken är istället att det inför den enskilda missionen ska kunna sättas samman ett lämpligt paket av resurser. Utrikesministrarna har genom ett gemensamt uttalande konstaterat, att ansträngningar måste göras för att unionen ska kunna hantera de mest komplexa uppgifterna så effektivt som möjligt. Vidare menar de att risknivån för de egna styrkorna måste minimeras.<sup>183</sup>

När ett enskilt bidragsland ska skicka iväg sina styrkor till en EU-operation, är sannolikheten stor att frågor om effektivitet och säkerhet kommer högt på dagordningen. Effektivitet och säkerhet uppnås inte minst genom utbildning och övning. Om nu inte EU kommer att öva sina styrkor, måste denna övning ske på annat sätt.

#### 3.3.2.2. Strong Resolve 02.

Kopplingen mellan EU och behovet av övningsverksamhet framträder tydligt i chefen för den svenska operativa insatsledningens uttalande, inför det svenska deltagandet i NATO-övningen Strong Resolve 02: "Internationella insatser är en av Försvarsmaktens huvuduppgifter och deltagandet i Strong Resolve är en viktig del i uppbyggnaden av Försvarsmaktens internationella förmåga. Det är ett led i uppfyllandet av partnerskapsmålen inom partnerskap för fred, men också en förberedelse inför deltagandet i EU:s militära krishanteringsförmåga".<sup>184</sup>

Då NATO:s största övning under 2002 – enligt ovanstående – presenteras som en lämplig övning inför EU:s krishanteringsförmåga, är det lämpligt att kortfattat redovisa Strong Resolves syfte och omfattning. Vidare presenteras vilka länder, som deltar i övningen.

---

<sup>179</sup> Crisis Management Exercise 2002.

<sup>180</sup> Spanska ordförandeskapets hemsida – The Common Foreign and Security Policy.

<sup>181</sup> EU har ett övningsprogram som täcker tiden fram till 2007. Efter hand kommer alla nivåer ner till Force Headquarters att övas. Mail från FKO-PLU107 Clausen, Søren Wad 2002-03-18.

<sup>182</sup> Forsvarskommandoen, EU militære formåen, 2001-11-14, s 1-2.

<sup>183</sup> Jane's Defence Weekly, 2001-12-12: EU military capabilities.

<sup>184</sup> Strong Resolve 02, officiel hjemmeside - Faktablad Strong Resolve 02.



## UKLASSIFICERET

Strong Resolve 02 syftar till att öva NATO:s förmåga att genomföra två simultana operationer, vilka tillsammans täcker hela spektrumet av NATO-uppgifter. Båda de strategiska kommandonas resurser kommer att utnyttjas. Övningen sträcker sig över tiden från den första till den 15 mars. Övningen är indelad i två parallella delar: dels en artikel V-övning i Norge under ledning av SACEUR, dels en krishanteringsövning i Polen under ledning av SACLANT. Krishanteringsövningen är uppbyggd kring ett scenarion med fiktiva länder.<sup>185</sup> För denna specialens vidkommande är det krishanteringsdelen i Polen, som är av intresse.

I krishanteringsövningen ingår 98 fartyg, 88 flygplan och 26 000 soldater från 13 NATO-länder och 12 PfP-länder. Övningen leds av SACLANT, med en sjöburen CJTF-stab ombord i USS Mount Whitney.<sup>186</sup> Övningen syftar till att öva en multinationell fredsfrämjande styrka i CJTF-konceptet.<sup>187</sup> Följande länder deltar i övningarna i Polen och Östersjön:<sup>188</sup>

<u>NATO-länder</u>	<u>Partnerländer</u>	<u>EU-länder som inte deltar</u>
Belgien (EU)	Österrike (EU)	Irland
Tjeckien	Bulgarien	Luxemburg
Danmark (EU)	Estland	Grekland
Frankrike (EU)	Finland (EU)	
Tyskland (EU)	Lettland	
Italien (EU)	Litauen	
Nederländerna (EU)	Rumänien	
Norge	Sverige (EU)	
Polen	Ukraina	
Portugal (EU)		
Spanien (EU)		
Storbritannien (EU)		
USA		

### 3.3.2.3. Betydelsen av övningar.

Det moderna kriget ställer höga krav på officerare och soldater. Men det är inte bara systemen som blir allt mer avancerade. Mängden information som ska hanteras ökar för den enskilde och denna information kan skickas i realtid över halva klotet. Vidare ställer den politiska nivån allt högre och detaljerade krav på de militära beslutsfattarna. Allt detta kräver att den militära personalen genomgår en generell löpande övningsverksamhet. Övningsituationen måste då efterlikna verkligheten så långt det är möjligt. Den moderna datortekniken med simulerings- och stimuleringsmöjligheter medger, att en dylik miljö kan skapas. Detta kan även ske integrerat med övningar i fält.<sup>189</sup>

Utöver den generella och löpande övningsverksamheten behövs missionsspecifik övning omedelbart före deployering. Sedan kalla krigets slut, har mängden tänkbara uppgifter för ett förband vuxit från en rimligt välkänd stridsuppgift, till ett mycket brett spektrum av tänkbara uppgifter. Vidare visste generellt fler förband under kalla kriget var deras primära operationsområde låg. Idag kan ett potentiellt operationsområde ligga i princip var som helst. De missionsbundna övningarna syftar till att fylla gapet mellan ett förbands generella utbildningsståndpunkt och de särskilda förhållanden, som råder i operationsområdet.<sup>190</sup>

<sup>185</sup> Strong Resolve 02, officiell hemsida - Faktablad Strong Resolve 02.

<sup>186</sup> Ibid.

<sup>187</sup> Den svenska Försvarsmagten: Faktablad Strong Resolve 02.

<sup>188</sup> Strong Resolve 02, officiell hemsida - NATO forces og Partner Nation Participation.

<sup>189</sup> General M. Meigs (US Army) föredrag vid FAK 2002-02-25.

<sup>190</sup> Ibid.

#### 3.3.2.4. Värnpliktiga eller professionella soldater.

Vid krishanteringsoperationer bedöms förmågan, att snabbt få styrkorna på plats i operationsområdet, som avgörande för framgång. EU har tagit konsekvenserna av detta genom att sätta beredskapsnivån till 60 dagar. Flera europeiska länder har redan eller håller på att övergå från en värnplikts- till en professionell struktur. Syftet är bland annat att styrkornas utbildningsståndpunkt ska ligga på en så hög nivå, att behovet av missionsbunden övning ska minimeras. Bland annat Portugal motiverar sin övergång till professionella soldater med, att det är en förutsättning för, att kunna skicka personal i rätt tid och med rätt utbildning.<sup>191</sup>

Vidare pekar de amerikanska erfarenheterna från förberedelserna inför Gulfkriget åt samma håll. Den omfattande övningsverksamhet som genomfördes inför Desert Storm, berörde naturligtvis alla styrkor. Men behovet var avsevärt större för de mobiliserade styrkorna än för de stående.<sup>192</sup>

### 3.4. STYRKOR

Kärnan i EU:s förmåga att genomföra fredsframtvigande operationer, är naturligtvis de militära styrkorna. Inledningsvis redogörs för de anmälda styrkornas kvantitet, kvalitet och beredskap. Därefter undersöks landstyrkorna, följt av sjöstridsförbanden och flygstridskrafterna. Avslutningsvis kommenteras den anmälda stödstrukturen.

#### 3.4.1. Generellt.

Inledningsvis redogörs för de generella och vapenslagsgemensamma förhållandena. Ämnen som behandlas är kvantitet, kvalitet och beredskap.

##### 3.4.1.1. Kvantitet.

Beträffande kvantitet hade bidragsländerna – både unionsmedlemmar och andra – redan i november 2000 tillsammans anmält sammanlagt mer än 100 000 soldater, 400 flygplan och 100 fartyg till styrkekatalogen. Numerären verkar vid en första anblick täcka behovet, men då har ingen hänsyn tagits till behovet av rotation på en basis av sex månader. Problemet kvarstår efter kapabilitetskonferensen i november 2001. Bortsett från de tidigare diskuterade bristerna, utgör den numerära svagheten i katalogen det största hindret mot ett fullskaligt engagemang över hela den utsatta 12-månadersperioden. Problemet med svårigheterna att upprätthålla en numerär över lång tid, är väl känt för många länder i andra sammanhang. Till exempel är det många soldater från flera länder, som genomför upprepade<sup>193</sup> turer i NATO-missionerna på Balkan.<sup>194</sup>

EU:s främsta argument för att den anmälda numerären ändå räcker långt, är att styrkorna inte ska organiseras i en fast kärstruktur. Insatsen kommer att skräddarsys från fall till fall, även beträffande antalet soldater.<sup>195</sup>

##### 3.4.1.2. Kvalitet.

När det gäller kvalitetssäkring ligger ansvaret för att de anmälda styrkorna svarar mot kraven entydigt på de enskilda länderna. Vid Kapabilitetskonferensen i november 2001 påtog sig närvarande ministrar det fulla ansvaret för att finna lösningar och nya samarbetsformer, i syfte att uppnå nödvändig militär kapabilitet. Vidare enades medlemsländerna om att förbät-

<sup>191</sup> Compendium des Contributions Nationales 2001.

<sup>192</sup> General M. Meigs (US Army) föredrag vid FAK 2002-02-25.

<sup>193</sup> På dansk "gentagne".

<sup>194</sup> Jane's Defence Weekly, 2001-12-12: EU military capabilities.

<sup>195</sup> Ibid.

## UKLASSIFICERET

tra de redan anmälda styrkorna, respektive att gradvis utveckla de saknade kapabiliteterna.<sup>196</sup>

En central faktor för förståelsen av kvalitetsbegreppet är att ansvaret ligger på det enskilda medlemslandet. När länderna anmäler förband till styrkekatalogen, är det upp till dem själva hur de redovisar den bedömda kvaliteten på sitt bidrag. Vissa länder kommenterar inte sitt bidrag annat än i kvantitativa termer. Andra presenterar åtgärder som syftar till att höja förbandens beredskap och generella kvalitet. Ett exempel på detta är Portugal, som presenterar ett sjupunktsprogram, vilket syftar till att förbättra landets försvarsmakts förmåga att arbeta i internationella sammanhang. Programmet innehåller punkter, som professionalisering av hela försvaret, förändringar i den nationella lagstiftningen och tillämpning av internationella "lessons learned". Vidare finns det länder, som menar att oavsett vilka förband det är fråga om i deras respektive försvarsmakt, så innehar de fullt tillräcklig beredskap, mobilitet och kvalitet. Ett exempel på detta är hur Nederländerna presenterar sitt styrkebidrag som en verktygslåda<sup>197</sup> innehållande landets samtliga operativa förband.<sup>198</sup>

Då EU:s militära samarbete tillhör den andra och mellanstatliga pelaren, kommer kvalitetsansvaret även i framtiden att ligga på det enskilda landet. Att sedan länderna gärna samarbetar, för att nå de gemensamma målen är en annan sak. Vidare har det faktum att de briter som identifierats inom NATO i stor utsträckning är gemensamma med EU, vilket förenklar hanteringen av dessa frågor för det enskilda landet.<sup>199</sup>

I enlighet med Nicefördraget ska EU utveckla en mekanism för bedömning av de anmälda styrkorna. Mekanismen utgår från NATO:s bedömningssystem och kan därför ses som ett komplement till detta. Vidare finns det redan en sektion i EUMS, vars uppgift är att bedöma de anmälda styrkornas beredskapsnivå.<sup>200</sup>

### 3.4.1.3. Beredskap.

I fråga om beredskapskravet på EU-styrkorna är det totalt 60 dagar. Denna period ska täcka tiden från larm till att styrkorna anlant i operationsområdet. Beredskapen för det enskilda förbandet måste alltså vara högre än så, då väsentliga delar av tiden skall vikas för bland annat deployering. Därför ligger de styrkor som ska introduceras först i området på en beredskapstid om maximalt 30 dagar. De styrkor som beräknas förstärka insatsen i en andra omgång<sup>201</sup>, kan dock ligga i en beredskap som överstiger 30 dagar.<sup>202</sup>

### 3.4.2. Land.

När det handlar om landstyrkor omfattas de militära enheter som normalt står under befäl av en LCC. Det är också möjligt att vissa landstyrkor i särskilda fall hamnar direkt under ett högkvarter på strategisk eller operativ nivå.

#### 3.4.2.1. C<sup>2</sup> och kommunikation – land.

Avgörande för förmågan att slåss är förmågan att leda, kontrollera och kommunicera, vilket kräver interoperabilitet inom såväl lednings- som kommunikationssystem. Denna interoperabilitet kan knappast förväntas av de lägre nivåerna, då de primärt använder nationella system och språk. Men ju högre upp i hierarkin, desto större är interoperabilitetskraven. Inom EU-

<sup>196</sup> General Affairs Council, Statement on Improving European Military Capabilities, 2001-11-19.

<sup>197</sup> På dansk "værktøjskasse".

<sup>198</sup> Compendium des Contributions Nationales 2001.

<sup>199</sup> Jane's Defence Weekly, 2001-12-12: EU military capabilities.

<sup>200</sup> Mail från FKO-PLU107 Clausen, Søren Wad 2002-03-18 och Presidency Conclusions, Helsinki European Council, 10 and 11 December 1999, annex IV.

<sup>201</sup> Sustainment-fasen, eller "Steady State" som det heter på EU-språk.

<sup>202</sup> Mail från FKO-PLU107 Clausen, Søren Wad 2002-02-25.

## UKLASSIFICERET

systemet förväntas det, att det utvalda operativa högkvarteret ska bidra med nödvändiga resurser och skapa ramarna för interoperabla förhållanden mellan landstyrkorna.<sup>203</sup>

### 3.4.2.2. Underrättelser – land.

Underrättelseinhämtning och spaning genomförs normalt med en kombination av övervakningsflyg<sup>204</sup>, spaningsflyg, obemannade farkoster eller droner<sup>205</sup> samt specialförband i syfte att uppnå en så kallad Recognized Land Picture<sup>206</sup>.

Det är anmält UAV-system och droner endast från Frankrike, Tyskland och Storbritannien. Dessa bedöms motsvara tre grupper. Italien, Portugal och Storbritannien har med specialstyrkor, vilka tillsammans motsvarar en bataljon. Spaningsflyg är endast representerat i begränsad omfattning, medan det helt saknas övervakningsflyg. Frankrike har dock anmält två helikoptrar med landövervakningskapacitet. Det är dock oklart huruvida dessa är interoperabla med övriga styrkor.

Vidare finns det specialförband representerade i styrkekatalogen. Generellt utgörs dessa av små enheter från enskilda länder och den totala mängden är blygsam.

### 3.4.2.3. Transport – land.

Förmågan att strida på landjorden är i hög grad bunden till förbandens mobilitet. Denna uppnås med egna fordon eller med hjälp av transporthelikoptrar. För närvarande är flera mekaniserade enheter med pansrade terränggående fordon anmälda till styrkekatalogen. Österrike, Grekland och Storbritannien har anmält helikoptrar, vilka tillsammans motsvarar två bataljoner.

### 3.4.2.4. Strid – land.

En flexibel förmåga till strid kräver tillgång till flera sinsemellan kompletterande vapensystem. Framför allt med bidrag från Frankrike, motsvarar de anmälda attack- och pansarvärnshelikoptrarna två bataljoner. Härtill finns även stridsvagns-, raket- och artilleriförband med i styrkekatalogen. Vidare finns mekaniserat infanteri, luftburna enheter och marininfanteri representerade.

### 3.4.3. Sjö.

Sjöstridskrafterna omfattar de militära enheter, som normalt står under befäl av en MCC. Det är också möjligt att vissa sjöstridskrafter i särskilda fall hamnar direkt under ett högkvarter på strategisk eller operativ nivå.

#### 3.4.3.1. C<sup>2</sup> och kommunikation – sjö.

Även för sjöstridskrafterna är förmågan att leda, kontrollera och kommunicera avgörande för deras förmåga att lösa sina uppgifter. Interoperabilitetskravet är mycket stort på havet, på grund av sjöstridskrafternas stridsteknik i allmänhet, men på deras kommunikationsbehov i synnerhet. Det kan förväntas att delar av denna interoperabilitet redan finns tillgänglig, då örlogsfartyg ständigt rör sig i en miljö präglad av internationell sjöfart.

#### 3.4.3.2. Underrättelser – sjö.

Underrättelseinhämtning och målutpekning genomförs genom en kombination av egna passiva och aktiva sensorer, tillsammans med övervakningsflyg, helikoptrar och landbaserade

<sup>203</sup> Mail 2002-02-01 från DDAMIREP, oberstløjtnant Claus Pejtersen.

<sup>204</sup> JSTARS.

<sup>205</sup> Unmanned Aerial Vehicles, UAV.

<sup>206</sup> En Recognized Land Picture utgörs av en gemensam omvärldsuppfattning, där all information om förhållandena på landjorden samlats i en korrelerad bild.

## UKLASSIFICERET

resurser. Syftet är att skapa en så kallad Recognized Maritime Picture<sup>207</sup>. Både helikoptrar och övervakningsflyg är anmälda till unionens styrkecatalog. Men det saknas EAW-flyg bland bidragen. Det råder oklarhet huruvida den ofta stora mängden information kan utväxlas tillräckligt snabbt mellan enheterna, beroende på skiftande link-system och därmed klara interoperabilitetsproblem.

### 3.4.3.3. Transport – sjö.

Sjöstridskrafterna har en inbyggd förmåga att transportera sig. Därför handlar transportbehovet primärt om förmågan att deployera marininfanteri. Såväl Nederländerna som Storbritannien har anmält sådan kapacitet.

### 3.4.3.4. Strid – sjö.

En framgångsrik strid på sjön förutsätter att enheterna tillsammans har en förmåga att med vapen och sensorer verka under, på och över vattenytan. Inte minst viktig är förmågan att verka från luften och att skydda egna enheter för angrepp från luften. I styrkecatalogen finns ett brett spektrum av olika typer av fartyg. Hangarfartyg med flygresurser, jagare, fregatter, korvetter, ubåtar, minröjningsfartyg och underhållsfartyg finns representerade, men inga kryssningsmissiler av den så kallade TLAM-typen<sup>208</sup>.

### 3.4.4. Luft.

Flygstridskrafterna omfattar de militära enheter som normalt står under befäl av en ACC. Det är också möjligt att vissa flygstridskrafter i särskilda fall hamnar direkt under ett högkvarter på strategisk eller operativ nivå.

#### 3.4.4.1. C<sup>2</sup> och kommunikation – Luft.

Liksom land- och sjöstridskrafterna är flygstridskrafterna beroende av förmågan att leda, kontrollera och kommunicera. Sannolikt kan det förväntas en hög grad av interoperabilitet inom flygstridskrafternas kommunikationssystem, då militära flygplan ständigt rör sig i en miljö präglad av den internationella luftfarten. Rent militärt har inte minst NATO strävat efter standardisering inom datakommunikationssystemen genom så kallade länkar. En hög grad av interoperabilitet kan därför förväntas på flygstridskrafternas alla nivåer.

#### 3.4.4.2. Underrättelser – luft.

Underrättelseinhämtning och målutpekning genomförs normalt med en kombination av land- och sjöbaserade radarstationer och övervakningsflygplan<sup>209</sup>. Syftet är att skapa en Recognized Air Picture<sup>210</sup>, där särskilt övervakningsflygplanen spelar en avgörande roll i insatsområdet. Till EU:s styrkecatalog är det anmält två franska och tre brittiska AWACS. I detta sammanhang kan nämnas att det inom NATO totalt finns 18 stycken.<sup>211</sup>

#### 3.4.4.3. Transport – luft.

Liksom sjöstridskrafterna, så har flygstridskrafterna i stort förmågan att transportera sig själva. Primärt handlar det därför om deras kapacitet att transportera luftburna landstyrkor. Det finns 23 taktiska transportflygplan anmälda till styrkecatalogen.

<sup>207</sup> En Recognized Maritime Picture utgörs av en gemensam omvärldsuppfattning, där all information om förhållandena på havet samlats i en korrelerad bild.

<sup>208</sup> TLAM – Tactical Land Attack Missile.

<sup>209</sup> Airborne Early Warning Systems, AEW.

<sup>210</sup> En Recognized Air Picture utgörs av en gemensam omvärldsuppfattning, där all information om förhållandena i luftrummet samlats i en korrelerad bild.

<sup>211</sup> NATO Handbook 2001, p. 262.

**3.4.4.4. Strid – luft.**

Förmågan att strida i luften beror på huruvida så kallade COMAO-paket<sup>212</sup> kan sättas samman, samt på försvaret mot motståndarens dito. Detta kräver störningskapacitet<sup>213</sup> samt nedtryckande av motståndarens luftvärn<sup>214</sup>. Vidare är lufttankning<sup>215</sup> AWACS samt en balanserad sammansättning av multirollstridsflyg med allväderskapacitet, utrustade med precisionsstyrd ammunition, vilket är nödvändigt för ett COMAO-paket. Till styrkekatalogen är det anmält totalt fyra EW-flygplan<sup>216</sup>, 13 SEAD-flygplan<sup>217</sup>, 25 AAR-flygplan<sup>218</sup> och fem AWACS, som tidigare nämnts. Vidare täcks behovet av stridsflygplan bland annat av F16, F18, Mirage F1, Tornado och JAS-39 Gripen.<sup>219</sup> Det är dock oklart i vilken omfattning precisionsstyrd ammunition finns tillgänglig, men det råder inget tvivel om det är i en mycket begränsad omfattning.<sup>220</sup> Slutligen bör flygsystemen kompletteras med kryssningsmissiler. Storbritannien har nu anmält denna exklusiva resurs, men ett större antal kan förväntas först efter 2003.<sup>221</sup>

Vidare finns ett antal luftvärnsförband anmälda till styrkekatalogen. De begränsas primärt till två enheter från vardera Grekland och Italien, ospecificerade enheter från Storbritannien och Nederländerna respektive åtta luftvärnsdivisioner från Tyskland.<sup>222</sup>

**3.4.5. Stödstruktur.**

Endast ett fåtal stödfunktioner är anmälda till styrkekatalogen. Det som finns utöver underhållsfartyg och transportförband består av enstaka enheter, som exempelvis ett italiensk hamn- och sjöfartsteam eller två svenska flygbasenheter.<sup>223</sup> För att förtydliga vad detta rör sig om för typ av verksamhet, kan det nämnas att US Army i Europa har en omfattande organisation för stödverksamhet. Ett exempel härifrån är de enheter, som har till uppgift att tillgodose att de hamnar som behövs vid en deployering<sup>224</sup> är tillgängliga och redo för uppgiften.<sup>225</sup>

**3.5. DEPLOYERING**

Förmågan att genomföra fredsskapande operationer beror inte endast på ledningsförmåga och militära styrkor. En väsentlig del av en operation utgörs alltid av den komplexa uppgiften att transportera styrkorna från respektive hemland till operationsområdet. Denna ilastning, transport och urlastning brukar benämnas som deployering. I det följande kommer deployering över land-, sjö- respektive luftvägen att omhandlas.

**3.5.1. Land.**

Landtransporter karaktäriseras av en låg till medelhög transporthastighet. Förmågan att transportera stora kvantiteter är dock god och kan genomföras antingen på järnväg eller landsväg. Vidare är landtransporter starkt beroende av infrastrukturen såväl i hemland, transitland som insatsområde. Transportformen är därför mindre lämplig för strategiska lyft.

<sup>212</sup> Component Air Operation.

<sup>213</sup> Electronic Warfare, EW.

<sup>214</sup> Suppression of enemy air defence, SEAD.

<sup>215</sup> Air to Air Refueling – AAR.

<sup>216</sup> Frankrike: 2, UK: 2.

<sup>217</sup> Alla från Tyskland.

<sup>218</sup> Frankrike: 8, UK: 15, Italien: 2.

<sup>219</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse, Øvelsesdata.

<sup>220</sup> Jane's Defence Weekly, 2001-12-12, p. 24.

<sup>221</sup> EU General Affairs Council "Statement on Improving European Military Capabilities", Brussels, 2001-11-19,

Kompendium

<sup>222</sup> Compendium des Contributions Nationales 2001.

<sup>223</sup> Ibid.

<sup>224</sup> Se nästa stycke, 3.5.

<sup>225</sup> General M. Meigs (US Army) föredrag vid FAK 2002-02-25.

**3.5.1.1. Järnvägstransport.**

Järnvägstransport genomförs primärt med civil materiel på civila järnvägar.<sup>226</sup> Detta förutsätter att det finns en överskottskapacitet tillgänglig, eller att civil trafik ställs in eller reduceras.

Vidare är det en förutsättning att det inför en transport träffas avtal med alla transitländer. Dessa länders spårvidd måste också svara mot europeisk standard, vilket inte gäller i exempelvis Östeuropa. Spårviddsskillnader finns för övrigt också innanför EU:s egna gränser.<sup>227</sup> Konsekvensen är tids- och resurskrävande omlastningar eller mekanisk anpassning av vagnarnas spårvidd.

På grund av dessa avtalsmässiga och teknologiska problemområden, kräver järnvägstransporter förhandsavtal. Detta måste grundas på ett utpekande av potentiella operationsområden i förhand.

Transport över järnväg genomförs med 1 200 kilometer per dygn och med maximalt 20 tåg per spår och dygn. Varje tåg kan i genomsnitt transportera 800 ton gods.<sup>228</sup> Järnväg utnyttjas därför normalt endast när begränsade materielmängder ska transporteras över kortare avstånd. För EU betyder detta Europa eller dess omedelbara närhet.

**3.5.1.2. Landsvägstransport.**

Vägtransporter kan genomföras med antingen militär eller civil materiel, då de flesta militära enheter är självtransporterande.<sup>229</sup> Många logistiska enheter är dock inte terränggående, varför vägtransporten också med hänsyn till hastigheten är bunden till det existerande vägnätet.

Även beträffande utnyttjande av vägnätet är det en förutsättning att avtal träffas med eventuella transitländer. Därför är förutsättningarna för landsvägstransporter lika långsiktiga som för järnvägstransporter.

Vägtransporter genomförs med en genomsnittshastighet om 100 kilometer per dygn för större enheter.<sup>230</sup> Generellt är dessa mycket nedslitande för såväl chaufförer som materiel. Transportsättet kräver därför att en underhållsorganisation etableras utmed hela rutten. Vidare kan inte materielen förväntas klar för insats direkt vid ankomst till destinationen.

Landsvägstransporter genomförs därför generellt endast som ett komplement till övriga transportformer och i en så begränsad omfattning som möjligt.

**3.5.2. Sjö.**

Sjötransporter karaktäriseras av låg till medelhög hastighet.<sup>231</sup> Transportkapaciteten är generellt mycket hög och kan förläggas till huvudsakligen internationella farvatten. Användning av sjötransport kräver lastnings- och lossningsresurser i såväl hemland som i eller i anslutning till insatsområdet.

<sup>226</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, pp. 68-69.

<sup>227</sup> Konkurrencerådet, Status over liberalisering TRANSPORTOMRÅDET.

<sup>228</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, pp. 68-69.

<sup>229</sup> Detta omfattar dock endast i begränsad omfattning den medföljande logistiken.

<sup>230</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, p. 68.

<sup>231</sup> Ca. 900 km/dygn. Ibid., p. 70.

## UKLASSIFICERET

Sjötransport är mindre användbart för personaltransporter. Dels binds personalen ombord under en längre tid, dels är få lastfartyg inredda för passagerare. Normalt försöker man därför istället transportera personalen med järnväg eller flyg.

Sjövägen är därför mycket lämplig för strategiska lyft, men då i huvudsak för materieltransporter.

### 3.5.2.1. Faciliteter.

Faciliteterna omfattar existerande hamnar i eller nära insatsområdet. Stora container- och RO/RO-fartyg<sup>232</sup> ska kunna tas emot och underhållas där. Saknas dessa faciliteter kan en annan hamn, som ligger längre från insatsområdet behöva väljas. Alternativt kan transporterbara hamnfaciliteter utnyttjas för att bygga ut en redan existerande hamn. Storbritannien förväntas kunna anmäla en dylik resurs efter 2003. Vidare kan så kallade Landing Platform Dock, LPD användas. Dessa är amfibiefartyg med möjlighet att begränsat lasta och lossa utanför hamn utan RO/RO-kapacitet. EU råder via Storbritannien och Nederländerna över två och på sikt tre LPD.<sup>233</sup>

### 3.5.2.2. Lastfartyg.

Det finns olika huvudtyper av lastfartyg. Den första är RO/RO-fartyg. Dessa har fördelen att lastning och lossning kan genomföras mycket snabbt.<sup>234</sup> Dock ställer fartygstypen krav på särskilda kajanläggningar, vilket inte alla hamnar kan erbjuda. Ett RO/RO-fartyg kan i genomsnitt lasta 2 000 linjemeter.

Containerfartyg ställer inte lika specifika krav på kajanläggningar, men är väsentligt långsammare att lasta och lossa. Denna tid kan dock reduceras av tillgång till särskild utrustning i hamnen för containerhantering. Generellt kan ett containerfartyg lasta 1 000 standardcontainrar. Det flexibla och universella containersystemet är fartygstypens starkaste sida.

Styckegods-fartyg kan i genomsnitt lasta 4 000 ton materiel, vilket lastas i konventionella lastrum ombord. Lastnings- och lossningstiderna är ansenliga, men ställer mycket låga krav på kajanläggningar i hamn.

Tankfartyg seglar med flytande gods om i genomsnitt 10 000 kubikmeter. För snabb lastning och lossning krävs särskilda hamnanläggningar för exempelvis oljehantering.<sup>235</sup>

Som tidigare framgått är lastfartyg generellt inte lämpliga för personaltransporter. Däremot måste passagerarfartyg göras tillgängliga för uppgiften om flyg eller tåg inte kan användas.

#### 3.5.2.2.1. EU.

Den till EU anmälda kapaciteten är för närvarande begränsad till tre och från 2003 sex RO/RO-fartyg från Storbritannien. Unionen råder således varken över container-, styckegods- eller tankfartyg.<sup>236</sup>

<sup>232</sup> Roll-on/Roll-off. Lastning och lossning av fartyget sker genom att godset körs av och på fartyget. Kranar är därmed i princip överflödiga.

<sup>233</sup> EU General Affairs Council "Statement on Improving European Military Capabilities", Brussels, 2001-11-19, Kompendium.

<sup>234</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, pp. 69-70.

<sup>235</sup> WEU Document A/1757, pkt. 47.

<sup>236</sup> EU General Affairs Council "Statement on Improving European Military Capabilities", Brussels, 2001-11-19, Kompendium.



### 3.5.2.2.2. Enskilda länder.

I fråga om sjötransportkapacitet, är det få enskilda länder som råder över en större strategisk sådan. Det helt dominerande landet på området är USA, med över 50 fartyg dedikerade till strategiska transporter. Utöver dessa har USA även beredskapskontrakt med ett stort antal civila fartyg.<sup>237</sup> Det finns för närvarande inga avtal om utnyttjande av dessa eller andra externa resurser för EU:s transportbehov.

### 3.5.2.2.3. Civilt.

Den civila kapaciteten på marknaden är mycket stor beträffande container-, styckegods- och tankfartyg. Mängden RO/RO-fartyg är dock starkt begränsad. Under hösten 2001 pekade WEU i en undersökning på, att cirka 50 av en bedömd marknad om 890 RO/RO-fartyg skulle kunna vara tillgängliga. Då ska det också framhåvas att NATO redan har träffat beredskapsavtal om utnyttjande av 80 fartyg.<sup>238</sup> Det civila beståndet av RO/RO-fartyg räcker således inte till om NATO genomför en deployering samtidigt med EU.

### 3.5.3. Luft.

Lufttransport karaktäriseras av hög hastighet<sup>239</sup> och en medelstor förmåga att transportera stora volymer gods. Transporten kan genomföras i såväl nationellt som internationellt luftrum.

Utnyttjande av lufttransporter kräver landfaciliteter i såväl hemlandet som i eller i anslutning till insatsområdet.

Lufttransport är mycket användbart till att förflytta personal, vilket beror på den höga hastigheten. Personalen behöver därmed inte påbörja deployeringen förrän omedelbart före insatsen. Transportformen är därför mycket användbar som strategisk lyftkapacitet.

#### 3.5.3.1. Faciliteter.

Faciliteterna omfattar de existerande flygplatser och flygfält i insatsområdet, som kan motta och underhålla även större transportflygmaskiner.

Om denna kapacitet inte finns tillgänglig, måste den tillföras genom utbyggnad och utvidgning av flygplatsen. Mindre flygfält kan också användas, men då måste det etableras en militär organisation vilken kan styra och kontrollera den ökade trafiken. För närvarande har Italien en mobil kommando- och kontrollmodul. Samtidigt har Sverige anmält två flygbasenheter.<sup>240</sup> EU råder således över kapaciteten att bygga ut och kontrollera minimum två flygfält.

#### 3.5.3.2. Transportflyg.

Transportflygplan kan generellt användas till transport av både passagerare och gods. Dock kan i huvudsak endast en uppgift lösas åt gången. Vidare finns dock även rena passagerarflygplan, vilka primärt utgör en civil resurs. Flygplan som är användbara till strategiska transporter har generellt lång räckvidd och stor lastkapacitet.<sup>241</sup>

<sup>237</sup> The Military Balance 2001-2002, s. 286,

<sup>238</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, p. 71.

<sup>239</sup> Motsvarande cirka en sorti per dygn för propellerflyg och två för jetflyg vid ett avstånd om 4 000 kilometer. Ibid., pp. 75-76.

<sup>240</sup> EU General Affairs Council "Statement on Improving European Military Capabilities", Brussels, 2001-11-19, Kompendium.

<sup>241</sup> Det existerar ingen entydig definition. Flygmaskinernas räckvidd är dock normalt större än 3 000 kilometer. Lastkapaciteten är från 16 till 150 ton. WEU Document A/1757, Appendix I.

### 3.5.3.2.1. EU.

Inom EU finns det minst 113 Herkules-flygplan<sup>242</sup> anmälda till styrkekatalogen. Dessa har en genomsnittlig kapacitet att transportera 18 ton eller 92 passagerare. Vidare är fyra C-17 anmälda av Storbritannien. Flygplanstypen kan lasta 72 ton eller 102 passagerare.

Över lag är den anmälda flygplansparken sliten och föråldrad. Men kapaciteten kan förväntas öka med inköp av totalt 186 Airbus A400M, med en leverans under 2007 till 2010.<sup>243</sup>

För närvarande är de enda passagerarflygplan som anmälts till styrkekatalogen två belgiska Airbus-maskiner.<sup>244</sup>

### 3.5.3.2.2. Enskilda länder.

Det är endast få enskilda länder utanför EU som råder över en större strategisk flygtransportkapacitet. Dessa länder är USA, Ryssland och Ukraina, vilka förfogar över 17 strategiska transportdivisioner (USA), 354 militära transportflygplan (Ryssland) respektive 78 militära transportflygplan (Ukraina).<sup>245</sup>

Vidare har WEU tidigare förhandlat om ett avtal med Ukraina om att chartra flygmaskiner av typen Antonov 124, på samma sätt som Frankrike tidigare gjort.<sup>246</sup> WEU:s förhandlingar avslutades dock utan resultat. Vidare har även EU haft kontakt med Ukraina i samma ärendet.<sup>247</sup> Slutligen existerar det därför inga avtal om externa flygtransportresurser, som EU omedelbart kan ta över.

### 3.5.3.2.3. Civilt.

Det existerar en stor flygtransportkapacitet på den civila marknaden, både för passagerar- och godstransporter. Således har Storbritannien tidigare chartrat flygplan av typen Antonov-124 från Heavy-Lift Cargo Airlines och Air Foyle Ltd. Flygplanstypen kan lyfta med en last om 150 ton eller 415 passagerare.<sup>248</sup>

## 3.6. ANALYS

Det följande utgör en analys av de i kapitlet tidigare redovisade ämnena under rubrikerna: C<sup>2</sup>1; Utbildning; Styrkor och Deployering. Analysen kommer därefter att sammanfattas under kapitlets avslutande punkt.

### 3.6.1. C<sup>2</sup>1.

Analysen inleds med en diskussion kring de tidigare redovisade lednings- och underrättelseförhållandena för EU:s militära delar.

#### 3.6.1.1. C<sup>2</sup> – Militärstrategisk nivå.

De högsta nivåerna inom ESDP-projektet utgörs av PSC, EUMC och EUMS. Institutionerna bedöms vara ändamålsenligt utformade och ha ett rimligt klart inbördes förhållande.

<sup>242</sup> Belgien: 8+2, Frankrike: 27, Tyskland: Inte närmare definierat, Grekland: 4, Italien:4, Holland: Inte närmare definierat, Portugal: 4, Spanien: Inte närmare definierat (6+), Sverige: 4, Storbritannien: 54. Härtill kommer 23 taktiska flyg. Jane's Defence Weekly, 2001-12-12, pp. 26-27 samt EU General Affairs Council "Statement on Improving European Military Capabilities", Brussels, 2001-11-19, Kompendium.

<sup>243</sup> WEU Document A/1757, 2001-12-05, pkt. 29-30, 34. Belgien: 7, Frankrike: 50, Tyskland: 73, Luxemburg: 1, Portugal: 3, Spanien: 27, Storbritannien: 25. Härutöver har Turkiet beställt i allt 10 flyg.

<sup>244</sup> Det möjliga antalet passagerarflygplan inom EU har inte kunnat utläsas ur det tillgängliga källmaterialet.

<sup>245</sup> The Military Balance 2001-2002, pp. 24.,116,

<sup>246</sup> WEU Document A/1757, pkt. 41.

<sup>247</sup> Mail från FKO-PLU107 Clausen, Søren Wad 2002-03-18.

<sup>248</sup> WEU Document A/1757, pkt. 28 samt Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, p. 75.

## UKLASSIFICERET

Förutsättningarna finns för att politiska beslut ska kunna omsättas till militära direktiv och att information från den militära organisationen ska nå den politiska nivån. Strukturen bedöms därför fått en för uppgiften lämplig utformning. Den innehåller få nivåer, vilket medför enkelhet och snabba beslutsprocesser. Det har etablerats en tät koppling mellan den politiska och den militära nivån. Bland annat yttrar sig den täta kopplingen mellan nivåerna i att chefen för det högkvarter som erhållit rollen som "Operational Headquarters", samtidigt sitter med i EUMC.

De nära och transparanta samarbetet mellan den politiska och den militära nivån bedöms ha fördelen av snabbhet, enkelhet och möjlighet för beslutsfattare att följa vägen från beslut till handling. Samtidigt medför det täta samarbetet, att en risk föreligger att den politiska nivån frestas utnyttja det smidiga systemet till mindre ändamålsenlig detaljstyrning av militära frågor.

Att systemet fick just den valda utformningen, torde finna sin förklaring i behovet av dialog och samarbete med NATO. Dialogen och samarbetet mellan EU och NATO har en central funktion för den fortsatta europeiska integrationsprocessen.

### **3.6.1.2. C<sup>2</sup> – Högkvarter på den strategiska nivån.**

Även i högkvarterprocessen har EU valt att efterlikna NATO. De tre nivåerna på strategisk, operativ och taktisk nivå är mycket likt NATO:s system, och då i synnerhet CJTF-konceptet. Även här är det träffade valet en naturlig konsekvens av att de flesta EU-medlemmar redan är med i NATO. Övriga medlemsländer har också stora möjligheter att känna igen sig, efter flera års erfarenheter från PfP-samarbetet.

Det avgörande problemet på området torde dock vara att EU inte kommer att ha några stående högkvarter. All ledning – ända från den strategiska nivån – kommer att sättas samman inför den enskilda operationen. Detta medför att i huvudsak tre huvudmöjligheter bedöms stå till rådighet, för att finna ett högkvarter på den strategiska nivån.

För det första kan ett enskilt medlemsland erbjuda stommen till ett multinationellt högkvarter. Den främsta representanten för denna lösning torde vara Tyskland, med dess "Nucleus Headquarters". Fördelen med denna konstruktion bedöms vara att ledningen kan få en stark EU-prägel. De enskilda medlemmarna får förutsättningar, att delta i ledningsarbetet i egenskap av just EU-medlemmar. Nackdelen med lösningen är att utöver den existerande stommen, måste hela organisationen först byggas upp och komma igång, innan de egentliga operationerna kan starta. Med tanke på beredskapskravet om 60 dagar, bedöms detta vara en mycket svår uppgift.

För det andra kan ett enskilt medlemsland ta på sig rollen som "Lead Nation" beträffande ledning på den strategiska nivån. Den främsta företrädaren för denna lösning torde vara Frankrike. Fördelen med lösningen är att ett redan operativt nationellt högkvarter bedöms ha goda möjligheter att snabbt komma igång med ledningsarbetet. Vidare kommer stabsarbetets effektivitet att främjas av, att de flesta stabsmedlemmarna talar samma modersmål. En nackdel med att ett nationellt högkvarter leder operationerna, är att det endast är de stora unionsmedlemmarna som bedöms ha tillräckliga resurser för uppgiften. De mindre länderna riskerar att hamna i en ofördelaktig och undanskymd<sup>249</sup> position. Detta torde leda till en komplicerad situation, inte minst på den politiska nivån. En annan nackdel är att även för de större länderna, skulle uppgiften te sig mycket stor. Det utpekade landet skulle hamna i en svår prioriteringssituation mellan unionens respektive nationens behov.

---

<sup>249</sup> På dansk "overskygget".

## UKLASSIFICERET

Under förutsättning att EU bibehåller sin autonoma beslutsförmåga kan Deputy SACEUR för det tredje ta befälet och leda operationen. Fördelen med denna konstruktion är att delar av NATO:s permanenta ledningsstrukturer blir tillgängliga för verksamheten. Konsekvensen är att ledningen har förutsättningar att ske snabbt, effektivt och säkert. Vidare bygger lösningen på ett nära samarbete med USA i beslutsprocessen. Beroende på politisk situation och hållning, kan detta ses som något positivt eller negativt. Men det står helt klart att operationen kan genomföras under stabila och säkra politiska förutsättningar. Nackdelen med konstruktionen är att den för in operationen i ett politiskt känsligt område, som främst rör EU:s autonomitet, men som även kommer att påverka NATO:s situation. Det är också möjligt att en situation skulle uppstå där EU vill, men inte kan genomföra något därför att NATO säger nej. Då har den beslutande makten i realiteten flyttats ut från unionens kontroll. Detta gäller inte minst för den nuvarande situationen, där det inte existerar några förpliktigande avtal.

Avslutningsvis kan man tänka sig differentierade lösningar på problemet. Under det tidspressade inledningsskedet av en operation inleder ett redan operativt högkvarter, för att längre fram lämna över till en för uppgiften skraddarsytt multinationellt högkvarter. En dylik lösning skulle möjligen kunna motiveras av politiska orsaker, men skulle militärt innebära en resurskrävande och mindre effektiv lösning.

### **3.6.1.3. C<sup>2</sup> – Högkvarter på den operativa nivån.**

Problemen kring att peka ut ett högkvarter på den operativa nivån är mycket lika de som gäller för den strategiska. I huvudsak rör det sig om huruvida NATO-resurser kan utnyttjas, om förberedelsetiden inför en operation räcker för att bygga upp en multinationell stab kring en stomme, eller om det är politiskt och militärt möjligt att låta ett enskilt land ta på sig en dominerande "Lead Nation"-roll. Den avgörande skillnaden är att steget ned till den operativa nivån medför två saker.

För det första fjärrar sig problemet från de politiska aspekterna. De operativa, eller militära frågorna kommer att få en överordnad betydelse. Ur operativ synvinkel på ledningsförhållandena, är det på denna nivå det avgörs om operationen kommer att lyckas eller inte. Detta bedöms vara ett av huvudskälen till NATO:s ambitiösa CJTF-projekt.

För det andra kommer de militärtekniska frågorna att inta en central roll i sammanhanget. Högkvarteret på den operativa nivån ska ha de resurser som krävs för att leda från operationsområdet, eller dess omedelbara närhet. Detta medför stora logistiska, tekniska, finansiella och personella utmaningar.

### **3.6.1.4. C<sup>2</sup> – Högkvarter på den taktiska nivån.**

Högkvarteren på den taktiska nivån – LCC, ACC och MCC – präglas i än högre grad än den operativa nivån av att de militära frågorna dominerar över de politiska. Här är det fråga om en mer direkt ledning av militära förband ute i operationsområdet. På grund av detta avstånd till de politiska frågorna, tillsammans med det faktum att den enskilda staben har en hanterlig storlek, bedöms det som relativt enkelt för EU, att finna lösningar på hur de taktiska högkvarteren ska organiseras. Ett "Lead Nation"-förfarande är rimligtvis fullt genomförbart. Att sätta samman en multinationell stab borde heller inte medföra alltför stora problem. Dock kvarstår de tekniska problemen. LCC, ACC och MCC kommer att komma i direkt beröring med de interoperabilitetsproblem, som kan finnas bland styrkorna. Ledningsförhållandena torde vara än tydligare för de resurser som anmälts på nivån under LCC, ACC eller MCC. Styrkekatalogen innehåller en blandning av flexibla ledningsresurser som generella divisionshögkvarter och förbandsspecifika – men likaledes anpassningsbara – ledningskompetenser för exempelvis hangarfartygsstyrkor.

### **3.6.1.5. Information – Källor.**

EU:s egna system för inhämtning av underrättelser måste betecknas som mycket blygsamma. Unionen råder inte över några egna sensorer, utan är beroende av information från externa källor, som civila satelliter. Detta kan å ena sidan förefalla vara en avgörande brist för en organisation, som är på väg att skaffa sig militära resurser av en armékårs storlek. Å andra sidan handlar inte ESDP om att bygga upp en armé i traditionell betydelse. Det är istället fråga om att skapa styrkor för krishantering. I detta sammanhang faller det sig naturligt att underrättelseinhämtningens uppgift är begränsad till att erhålla information om utvecklingen i potentiella krishärdar.

Ur ovan omtalade krishanteringsperspektiv, bedöms unionen kunna utnyttja andra källor inom den egna organisationen. EU är representerat runt om i världen på andra sätt än de militära. Därigenom har unionen ständigt potentiella informationskällor ute i världen. Unionen bedöms på detta sätt kunna utnyttja det faktum, att den spänner över i princip alla politikområden.

Vidare finns det bland EU:s medlemmar några av världens största och mest sofistikerade nationella underrättelseorganisationer. Här intar de stora länderna som Frankrike eller Storbritannien en särställning. Trots den generella försiktigheten att dela information med varandra bedöms det, att de enskilda medlemsländerna inför en specifik operation kommer, att dela med sig av eventuell information av självbevarelsedrift. Fördelen med detta förhållande är, att den enskilda operationen inte behöver hämmas alltför mycket av bristande information, trots GUSP:s mellanstatliga karaktär. Nackdelen med återhållsamheten från de enskilda länderna är, att EU-systemet förnekas möjligheten att på en rutinmässig bas bygga upp analyser över tiden.

### **3.6.1.6. Information – Strategiska analysfunktioner.**

Unionens analysförmåga på den strategiska nivån har erhållit en central placering i ledningsorganisationen. Men dess kapacitet är dock begränsad, då den totala krishanteringsstrukturens numerär är mycket begränsad. Analysfunktioner finns representerade både i EUMS och hos den Höge Representanten. Vidare tillkommer de analysresurser som tidigare låg under WEU. EU bedöms besitta tillräcklig strategisk analysförmåga för att kunna identifiera, följa och analysera en uppblossande kris. Men analysresurserna är kvantitativt ringa och EU har snart intressen över hela världen. Därför lär den samlade analysförmågan, att vara underdimensionerad i förhållande till EU:s samlade intressesfär tillsammans med kraven i samband med en eventuell mission.

### **3.6.1.7. Information – Samarbete.**

Huruvida EU får underrättelser från NATO är primärt politiskt betingat. Om informationsutbytet mellan de två organisationerna ska ta fastare former, måste deras överordnade förhållande först klaras ut tydligare. Inför den enskilda operationen, bedöms dock EU få den eventuella information, som enskilda NATO-länder – vilka inte är med i EU – besitter. Om så inte var fallet, det vill säga att NATO höll inne med information, skulle en helt ny politisk situation ha uppstått. Ett dylikt motsats- eller konkurrensförhållande lär inte vara sannolikt, med hänsyn till att de flesta EU-medlemmar också är medlemmar av NATO.

### **3.6.2. Utbildning.**

I det följande diskuteras de tidigare beskrivna utbildningsförhållandena i samband med EU:s uppbyggnad av en militär kapacitet.

### **3.6.2.1. CME 02.**

CME 02 är den enda övning som planerats inom EU före utgången av 2003. Den syftar endast till att öva och kontrollera de politiska och högsta militärstrategiska beslutsprocesserna. Övningen förväntas också ha viktiga politiska signaleffekter. Resultatet av CME 02 bedöms bli att de övade institutionerna får nyttiga erfarenheter. Dessa kommer att kunna utnyttjas, i syfte att utveckla organisationen och uppnå reell operativ status. En förutsättning för att denna positiva utveckling fortsätter, är dock en fortsatt serie av övningstillfällen. En ensaka övning bedöms inte göra någon avgörande skillnad.

### **3.6.2.2. Inga övningar för styrkorna.**

EU:s styrkekatalog utgör inte en samlad enhet i betydelsen stående förband. Katalogen betraktas som en pool av styrkor, ur vilken man inför en operation kan skraddarsy en lämplig insatsstyrka. EU kommer heller inte att skaffa sig en permanent ledningsstruktur att tala om. Därför förefaller det vara en naturlig konsekvens, att unionen inte heller inte kommer att ha resurserna eller den politiska viljan, att genomföra övningsverksamhet för styrkorna. Fördelen med detta förhållningssätt är, att EU kan bygga upp sin kapacitet i lugn och ro, utan komma på kollisionskurs med någon annan organisation i den komplicerade europeiska säkerhetsarkitekturen. Det bedöms därför som oundvikligt att unionen måste förlita sig till att övning och utbildning sker utanför unionens ram. Nackdelen är uppenbar, då EU riskerar att hamna i en trovärdighetskris. Det är svårt att se sammanhanget mellan att bygga upp en kapacitet motsvarande en armékår med tillhörande flyg- och maritima resurser, utan att kunna samöva dessa styrkor. En tydlig effekt av dessa förhållanden bedöms bli avsevärda interoperabilitetsproblem bland styrkorna.

### **3.6.2.3. Extern övningsverksamhet.**

En jämförelse mellan EU:s styrkekatalog och NATO-övningen Strong Resolve 02 visar, att övningen täcker väsentliga delar av EU:s styrkor både avseende deltagande länder och styrkornas omfattning. Vidare svarar det fiktiva övningsscenarioet väl mot en tänkbar uppgift för EU:s krishanteringsstyrkor. Den väsensskiljande faktorn är det tunga amerikanska deltagandet i övningen.

Strong Resolve 02 kan å ena sidan användas som argument för, att övning och utbildning måste till, för att militära styrkor ska uppnå effektivitet och rimlig säkerhet. I så fall utgör frånavarav av övningar ett av de svåraste argumenten, mot att unionens förmåga till krishantering är operativ. Å andra sidan kan övningen ses som ett bevis för den täta kopplingen mellan EU:s projekt och NATO. I så fall utgör Strong Resolve 02 ett bevis för att EU-övningar mycket riktigt inte behövs. Styrkorna får den övning de behöver i alla fall.

### **3.6.2.4. Konsekvenserna av att inte öva.**

Det bedöms föreligga en obalans mellan å ena sidan delar av styrkornas utbildningsnivå och beredskapstid och å andra sidan behovet av övning före deployering. Med denna obalans menas, att det bedöms som svårt att utnyttja icke stående styrkor, för att på 60 dagar både hinna utrusta, utbilda och deployera dem med god kvalitet. Det är inte ett troligt scenario, att medlemsländerna medvetet kommer att sända iväg undermåligt övade styrkor till en konflikt-hanteringsoperation – med hög sannolikhet för rena stridsscenarioer. Den övergång till professionella försvarsmakter som för närvarande sker i Europa, är därmed positiv ur denna synvinkel. Men övergången är långt ifrån avslutad och därför kvarstår problemet. Härunder ska interoperabilitetsproblemen särskilt nämnas. Dessa problem löses inte genom övergång till stående styrkor, utan kan endast avhjälpas genom erfarenheter från gemensam övningsverksamhet.

### 3.6.3. Styrkor.

Nedan följer en analys över de tidigare redovisade förhållandena rörande de till unionen anmälda styrkorna. Inledningsvis diskuteras generella begrepp som kvantitet och kvalitet. Därefter följer de vapenslagsvisa analyserna.

#### 3.6.3.1. Kvantitet.

Det pågår en öppen debatt om huruvida den anmälda numerären räcker för att motsvara Helsinki Headline Goal. Det råder inga tvivel om, att medlemsländerna på kort tid tillsammans anmält styrkor nog för att motsvara 60 000 man – med tillhörande flygplan och fartyg. Problemet kvarstår dock, att nå upp till den ännu inte helt fastställda numerär, som kan komma att krävas för att uppfylla kravet på rotation.

Frågan om hur stor numerären egentligen måste vara, bedöms inte finna sin lösning under överskådlig tid. Problemfältet är nämligen mycket komplext. Å ena sidan rör det sig om det faktum, att många av de anmälda förbanden är dubbelhattade. Detta betyder att de är anmälda till EU:s styrkor, samtidigt som de ingår i NATO:s styrkekataloger. Den reella numerären som står tillgänglig, är därmed direkt beroende av huruvida NATO genomför verksamhet samtidigt med en eventuell EU-operation eller inte. Å andra sidan sker för närvarande omfattande reformeringsprocesser i flera europeiska försvarsmakter. De numerärt stora värnpliktsarméerna byts ut mot kvantitativt mindre professionella styrkor. Resultatet bedöms vara, att antalet soldater till slut kan bli en begränsande faktor i förhållande till antalet kris- hanteringsoperationer.

Problemet att täcka unionens kvantitativa behov bedöms kvarstå en längre tid. EU kan komma att behöva välja mellan å ena sidan numerärt stora, men tidsmässigt korta operationer och å andra sidan numerärt mindre, men tidsmässigt långa missioner.

#### 3.6.3.2. Kvalitet.

Det står helt klart att kvalitetsansvaret för styrkorna ligger på det enskilda landet. Den mellanstatliga utformningen av unionens andra pelare medger heller inte, att EU skulle gå in och ge tvingande direktiv till det enskilda landet. Unionen måste förlita sig till att det enskilda landet värderar säkerheten för egna soldater genom en korrekt rapportering, högre än kortsiktiga politiska vinster uppnådda genom en inkorrekt kvalitetsvärdering.

Det finns dock en nära koppling mellan kvalitetsbegreppet och den tidigare diskussionen om behovet av övning. EU kommer under de nuvarande omständigheterna inte att kunna bilda sig en självständig uppfattning om styrkornas kvalitet. Detta gäller även om unionen vidareutvecklar sin förmåga att bedömma de anmälda styrkorna. Underlaget kan fortfarande inte skapas av EU, då övningsverksamhet endast är planerad för kommandostrukturen. Unionen är därmed hänvisad till det enskilda medlemslandets bedömning tillsammans med erfarenheter från NATO.

Vidare finns en koppling mellan det enskilda landets värdering av kvaliteten och landets tolkning av var den övre gränsen för Petersbergsuppgifterna ligger. Dels förs en diskussion inom EU om detta. Dels har en del länder valt, att specificera huruvida ett anmält förband inte kan delta i "Peace Enforcement", utan endast i "Peace Keeping". Dessa divergerande tolkningar av EU-styrkans eventuella uppgifter, bedöms inte vara medräknade eller synliga i stora delar av katalogunderlaget.

**3.6.3.3. Land.**

För landförbandens vidkommande utgör de tidigare diskuterade problemen kring ledningsstrukturen ett väsentligt problem. Det kommer att ställas stora krav på att ledningsorganisationen har förmåga, att i tid identifiera och åtgärda eventuella kommunikations- eller andra interoperabilitetsproblem. Denna uppgift för högkvarteren bedöms kunna utgöra ett stort problem, då ledningsstrukturen ska sättas samman inför den enskilda operationen. Vidare kommer även styrkesammansättningen i sig, att skräddarsys för det enskilda fallet. Därmed kommer ledningssystemet först i ett mycket sent skede<sup>250</sup> att ha klart för sig, vilka förband som ska ingå och vilken kapacitet de representerar. Detta lär vara problematiskt att reda ut inom 60 dagars förvarningstid inklusive deployeringsfasen.

Den samlade mängden sensorer på den taktiska landnivån är mycket begränsad. Det råder en avsevärd obalans mellan mängden anmälda styrkor och deras möjligheter att skapa en "Recognized Land Picture". Denna situation påverkar inte bara styrkornas förmåga att slåss, utan går direkt tillbaka på den egna säkerheten. Den bristande förmågan att skapa en korrekt omvärldsbild, bedöms därför spela en väsentlig roll vid diskussioner kring styrkornas förmåga till "Force Protection".

Flera europeiska försvarsmakter står under omdaning. Stora och mindre rörliga arméer byts ut mot mindre och mycket mobila styrkor. I styrkekatalogen bedöms dock, att den äldre typen av förband är representerad i en avsevärd omfattning. Förmågan till taktisk manöver är därför begränsad.

I förhållande till de stridsmiljöer som kan förväntas i samband med Petersbergsuppgifterna bedöms, att det i den samlade styrkekatalogen finns ett relativt ändamålsenligt spektrum av olika vapensystem. Hela skalan från lätt infanteri, via stridsvagnar till långräckviddiga understödsvapen finns representerade. De mest moderna och exklusiva systemen finns bara med i ringa mängder.

**3.6.3.4. Sjö.**

Förutsättningarna för ledning av de anmälda sjöstridskrafterna bedöms som goda. De viktigaste problemfälten rör sig kring datakommunikation – härunder krypterad länk. Det är klart att ledningsmöjligheterna finns tillgängliga. Problemen lär snarare handla om tempo och sekretessnivå<sup>251</sup> i informationsutbytet.

Transportförmågan av sjöstridskrafterna utgör inte något dimensionerande problem.

Det samlade utbudet av fartyg i styrkekatalogen lär vara täckande, för att gå in i en operation. Den viktigaste grunden till detta ligger i att sjökrigets tre dimensioner är täckta. Vidare innehåller katalogen fartygssystem för operationer både på öppet hav som i kustnära farvatten. Avslutningsvis utgör det faktum, att flera hangarfartyg med flygplan är anmälda till katalogen som en avgörande faktor. Förmågan att verka från luften är därmed väl representerad.

**3.6.3.5. Luft.**

Problemen för ledning av flygstridskrafterna liknar dem som gäller för sjöstridskrafterna. Bedömningen är att det finns tillräcklig ledningskapacitet representerad i katalogen. Men det är oklart huruvida denna ledning kan verka i ett tillräckligt högt tempo över datalänksystem. C<sup>3</sup>I-förhållandena är därmed ytterst en fråga om interoperabilitet.

<sup>250</sup> På dansk "fase".

<sup>251</sup> På dansk "klassifikationsniveau".



## UKLASSIFICERET

Kampen om luftöverlägsenhet handlar mycket om att den som har bäst uppfattning om omvärlden, har bäst förutsättningar att vinna. I förhållande till styrkekatalogens övriga storlek och tänkbara uppgifter, är mängden kvalificerade sensorer undermålig. Behovet av en god omvärldsuppfattning handlar inte bara om förmågan att få övertag över en motpart. Det rör sig lika mycket om att skydda sig själv, det vill säga "Force Protection".

Transportbehovet av flygstridskrafterna utgör inte en dimensionerande brist.

Den samlade mängden stridsflygplan i styrkekatalogen representerar en ändamålsenlig sammansättning i förhållande till övriga styrkors omfattning och eventuella uppgifters natur. Problemen återfinns snarare bland enskilda nyckelkompetenser, vilka är nödvändiga för en effektiv och säker luftkampanj. Härunder kan särskilt nämnas den bristande mängden precisionsstyrda vapen, vars utnyttjande förväntas i en krishanteringsoperation. Det skulle vara svårt för EU, att motivera bombning av stora ytor i syfte att skapa fred. Vidare representeras andra nyckelförmågor – som EW och SEAD – av endast ett fåtal flygplan. Det är osannolikt, att EU kan engagera flygstridskrafter utan att täcka dessa behov. De är nödvändiga för att nå verkan i målet med bibehållen rimlig säkerhet för de egna stridskrafterna.

Den samlade mängden luftvärnsförband motsvarar inte behovet av "Layered Air Defence". Uppgifterna i styrkekatalogen är bitvis något oprecisa, men utgörs av enstaka förband, vilka inte har satts samman för att skapa ett heltäckande system.

### 3.6.3.6. Stödstruktur.

Stödstrukturen för bland annat deployering av styrkan bedöms vara långt ifrån tillräcklig enligt vad som är anmält till styrkekatalogen.

### 3.6.4. Deployering.

Nedan följer en analys över den tidigare redogörelsen om deployering. Inledningsvis diskuteras deployering på land, följt av sjötransporter. Avslutningsvis avhandlas möjligheterna via luften.

#### 3.6.4.1. Land.

I jämförelse med flyg- och sjötransportmöjligheter är landtransporter mindre ändamålsenligt för deployering. Landtransporter på väg eller järnväg tar lång tid och är bundna till nationell infrastruktur. Men för att få fram uppgifter om vilka storheter det är frågan om i samband med EU:s styrka, följer rena teoretiska räkneexempel. Exempelen syftar till att illustrera hur lång tid och hur stora resurser det skulle gå åt att transportera en landstyrka om 60 000 man. För att skapa förutsättningar för jämförelse, används samma deployeringsavstånd som beräkningarna för sjö- respektive lufttransport. Det är det av EU beräknade avståndet 4 000 kilometer.

##### 3.6.4.1.1. Järnväg

För beräkning av järnvägstransport används följande uppgifter.<sup>252</sup>

Transporthastighet: 1 200 kilometer per dygn.

Lastningstider:

Enhet	Ilastning	Urlastning
BRIGAD	12 timmar	6 timmar
DIVISION	2 dygn	1 dygn
ARMÉKÅR	6 dygn	3 dygn

<sup>252</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, pp. 68-69.

## UKLASSIFICERET

EU-styrkan räknas här som armékår.

Behov av tåg:

Enhet	Cirka antal tåg
BRIGAD	40
DIVISIONSTRUPPER	62
ARMÉKÅRSTRUPPER	28

Den totala EU-styrkan motsvarar en armékår, men är inte organiserad som en sådan. Därför används här brigadstorleken, då EU-styrkan motsvarar 15 brigader.

Deployeringstid:

$$6 + (4\ 000 / 1\ 200) + 3 = 12,5 \text{ dygn}$$

Behov av tåg:

$$15 \times 40 = 600 \text{ tåg}$$

Det bedöms som troligt att denna transport på minst ett ställe utmed vägen kommer att vara begränsad till – optimistiskt räknat – två spår. Med en begränsning på maximalt 20 tåg per spår per dygn, kommer transporten att ta ännu längre tid:

$$600 / (20 \times 2) = 15 \text{ dygn}$$

$$6 + (15 \times (4\ 000 / 1\ 200)) + 3 = 59 \text{ dygn}$$

Räkneexemplet visar att en deployering primärt över järnväg inte är ett realistiskt alternativ för EU-styrkan. Transporttiden motsvarar hela beredskapskravet om 60 dygn. Mycket höga krav ställs på tillgång till både järnväg, tåg och lastnings- respektive lossningskapacitet.

### 3.6.4.1.2. Väg

För beräkning av vägtransport används följande uppgifter:<sup>253</sup>

Transporthastigheten för större enheter som brigad eller division beräknas till 100 kilometer per dygn.

Landförbanden har i genomsnitt själva med sig logistisk uthållighet för tre dagar i strid. För att bygga upp en uthållighet motsvarande 30 dagar i strid, behöver en armékår tillföras 12 000 lastbilar för att transportera ett beräknat materielbehov om totalt 120 000 ton.

Tidsåtgång för en deployering över 4 000 kilometer:

$$4\ 000 / 100 = 40 \text{ dygn}$$

Räkneexemplet visar att en deployering primärt över väg inte är ett realistiskt alternativ för EU-styrkan. Transporttiden motsvarar två tredjedelar av beredskapskravet om 60 dygn. Mycket höga krav ställs på tillgång till både vägnät, fordon och bränsle. Vidare innebär alternativet ett orimligt slitage på både personal och materiel.

<sup>253</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, pp. 67-68.

## UKLASSIFICERET

Sammanfattningsvis bedöms strategiska landtransporter som orealistiska för EU-styrkan. Landtransporter över längre distanser kommer endast att bli aktuellt om operationsområdet ligger nära utgångspunkten för förbanden. Vidare kan tåg och lastbil dock användas som komplement i särskilda fall även vid längre avstånd.

Utnyttjande av landtransporter begränsar operationsområdet till Europa, eller dess omedelbara närhet.

### 3.6.4.2. Sjö.

Om EU ska sända ut styrkor i en operation bortom Europa eller dess omedelbara närhet, lär sjövägen få svara för den helt dominerande delen av transporten. För närvarande innehåller styrkekatalogen endast 6 RO/RO-fartyg för ändamålet. En enkel räkneoperation visar effekterna av den tillgängliga sjötransportkapaciteten i förhållande till styrkornas omfattning.

Exemplet bygger på följande uppgifter:

Transporthastigheten kan generellt fastställas till 480 M (900 km) per dygn (vid 20 knop).<sup>254</sup>

Enhet	Antal RO/RO-fartyg	Lastning	Lossning
BRIGAD	6	6 timmar	3 timmar
DIVISION	24	1 dygn	12 timmar
ARMÉKÅR	72	3 dygn	1,5 dygn

Då EU har angett, att det största avståndet till operationsområdet kan vara 4000 kilometer, används denna uppgift. Förvisso kan sträckan bli längre sjövägen. Själva överfarten tar då cirka 4,5 dygn. Detsamma gäller för returresan, då de sex RO/RO-fartygen måste segla flera vändor. De siffror som används är de som gäller för en armékår, då EU-styrkan om 60 000 man jämförs kvantitativt med en armékår.

$$(3+4,5+1,5+4,5) \times (72/6) = 162 \text{ dygn}$$

Det skulle alltså ta 162 dygn, eller knappt 5,5 månader att transportera iväg landstyrkorna med de tillgängliga brittiska RO/RO-fartygen.

Utöver de 6 brittiska fartygen kan den civila marknaden maximalt erbjuda ytterligare 50 fartyg. Även detta förhållande redovisas, men då som ett mycket optimistiskt alternativ. Detta ställer mycket höga krav, både på den civila marknaden och på den tillgängliga hamnkapaciteten.

$$(3+4,5+1,5+4,5) \times (72/56) = 17 \text{ dygn}$$

Det skulle alltså ta 17 dygn, eller knappt två och en halv vecka att transportera iväg landstyrkorna med de tillgängliga brittiska och civila RO/RO-fartygen.

Efter att styrkorna kommit på plats, har de ett löpande behov av underhåll. EU:s samlade landstyrka motsvarar storleken av en armékår, vilken har ett dagligt underhållsbehov om 10 884 ton.<sup>255</sup>

<sup>254</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, p. 70.

<sup>255</sup> Ibid., p. 67.

## UKLASSIFICERET

Ett RO/RO-fartyg har en genomsnittlig lastkapacitet om 5 000 ton.<sup>256</sup> Överfarten enkel väg tar fortfarande 4,5 dygn. Lassningen och lossningen beräknas ta sammanlagt ett halvt dygn. Med ovan nämnda sex RO/RO-fartygs samlade transportkapacitet och det tidigare redovisade avståndet om 4 000 kilometer, skulle resultatet bli det följande:

$$(5\ 000 \times 6) / ((4,5 \times 2) + 0,5) = 3\ 158 \text{ ton per dygn}$$

Sjötransportkapaciteten räcker alltså endast till för att försöka landstyrkan med under en tredjedel av det dagliga underhållsbehovet.

Räkneexemplen visar att förhållande mellan behov och resurser inte är i balans. Det bedöms därför som troligt, att EU på sikt kommer att försäkra sig om, att ha en större sjötransportkapacitet till förfogande. Men sannolikt kommer situationen inte att förändra sig så dramatiskt, att mängden tillgängliga fartyg någonsin kommer att räcka till. Det är ett realistiskt alternativ, att unionen själv skulle äga resursen. Ett dylikt arrangemang skulle ge ett orimligt förhållande mellan kostnader och effekt. Vidare är det dock troligt, att EU kommer att sträva efter att sluta beredskapsavtal med den civila marknaden eller andra externa parter. Problemet här är dock, att den totala volymen fartyg i världen är begränsad. Slutligen kommer sannolikt enskilda länder, att på sikt kunna bidra med större resurser. Men detta kommer inte att kunna ske i några stora kvantiteter, inte minst med hänsyn till de kostnader som binds i fartygen.

Sammanfattningsvis lär den strategiska sjötransportkapaciteten utgöra en väsentlig begränsning vid en deployering av en EU-styrka. Konsekvenserna är antingen en i tid utdragen deployeringsfas, eller ett beslut om en kvantitativt reducerad styrkeinsats. Vidare skulle en naturlig följd av detta vara, att beredskapskravet om 60 dagar för 60 000 man påverkas negativt.

Unionens begränsade sjötransportkapacitet begränsar operationsområdet till Europa eller dess omedelbara närområde. Det torde finnas ekonomiska resurser, för att kontraktera civila resurser. Men om inte EU tecknar beredskapskontrakt, är det tveksamt om det kommer att finnas tillräckligt många fartyg tillgängliga på marknaden när behovet uppstår.

### 3.6.4.3. Luft.

Deployering av en styrka kan även ske via luften. Särskilt intressant är möjligheten, att transportera personal med flygplan. För närvarande är de mängden anmälda transportflygplan begränsad till minst 113 C-130 och fyra C-17. Till detta kommer två civila passagerarflygplan från Belgien. Följande enkla räkneoperation syftar till, att illustrera hur balansen mellan styrkans numerär och den tillgängliga flygtransportkapaciteten ser ut. Då exemplet endast är en illustration, medräknas endast landstyrkornas personaltransportbehov. Det reella transportbehovet torde överstiga nedanstående siffror.

Exemplet bygger på följande uppgifter:

Transporthastigheten kan generellt fastställas till en sorti per dygn (vid ett avstånd om 4 000 kilometer).<sup>257</sup>

<sup>256</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, p. 70.

<sup>257</sup> Ibid., p. 75.

## UKLASSIFICERET

Transport-flygplan	Lastkapacitet/ Antal pallar	PAX (passagerare)	Räckvidd
C-130	20 ton/4 12 ton/4	92	3 600 6 500
C-17	78 ton/24	102	4 500

De civila passagerarflygplanen antas motsvara C-17.

Total mängd passagerare per dygn:

$$(92 \times 113) + (102 \times 6) = 11\,008 \text{ man}$$

Antal dagar det går åt för att transportera 60 000 man:

$$60\,000 / 11\,008 = 5,5 \text{ dygn}$$

Det skulle alltså ta en knapp vecka, att transportera ned enbart landstyrkans personal.

Räkneexemplet har inte tagit hänsyn till flygplatsernas kapacitet, eller till behovet för materielltransporter. Kapaciteten är begränsad av att C-130 maximalt kan lyfta 20 ton, vilket är långt under vikten av till exempel en stridsvagn.

EU:s samlade landstyrka motsvarar storleken av en armékår, vilken har ett dagligt underhållsbehov om 10 884 ton.<sup>258</sup> De ovan omnämna transportflygplanen samlade dagliga transportkapacitet utgörs av det följande:

$$(20 \times 113) + (78 \times 4) = 2572 \text{ ton}$$

De civila passagerarflygplanen är inte medräknade här.

Flygtransportkapaciteten räcker alltså endast till, för att förse landstyrkan med en fjärdedel av det dagliga underhållsbehovet.

Det finns en mängd parametrar, som inte är medräknade i exemplen. Detta rör sig bland annat om "Host Nation Support". Men räkneexemplen visar tillräckligt tydligt att den tillgängliga flygtransportkapaciteten inte räcker långt i förhållande till EU-styrkans storlek. Det är också därför det inom EU bedrivs långsiktiga projekt, för att råda bot på situationen. Men för närvarande finns varken kontrakt med den civila marknaden, externa länder eller en utökad egen kapacitet.

Sammanfattningsvis utgör den bristande kapaciteten, att transportera tung materiel en väsentlig begränsning vid en deployering av en EU-styrka via luften. Liksom för sjötransporterna är konsekvenserna av detta antingen en i tid utdragen deployeringsfas, eller ett beslut om en kvantitativt reducerad styrkeinsats. Vidare skulle en naturlig följd av detta vara, att beredskapskravet om 60 dagar för 60 000 man påverkas negativt.

Den totala mängden tillgängliga lufttransportresurser begränsar inte unionen i hur långt bort operationsområdet kan ligga, som det gör i sjötransportfallet. Men de begränsade lufttransportresurserna är inte dimensionerande på samma sätt, då de alltid bör kompletteras med annan transportform, särskilt gäller det för den tyngre materielen.

<sup>258</sup> Fakultet for Højere Militær Uddannelse Operativ Håndbog, p. 67.

### 3.7. SAMMANFATTANDE ANALYS

Det följande utgör en sammanfattning av den tidigare analysen. Resultatet av analysen kommer i kapitel fyra att ställas mot de i kapitel två identifierade 13 kraven på en fredsskapande operation.

#### 3.7.1. C<sup>2</sup>I.

Begreppet C<sup>2</sup>I innehåller tre komponenter. Inledningsvis diskuteras "Command and Control". Därefter följer "Information".

##### 3.7.1.1. C<sup>2</sup>.

De översta nivåerna – där kontaktytan mellan politik och militär ligger – har uppnått operativ status. Organisationen har en självständig och effektiv utformning. PSC, EUMC och EUMS är inplacerade i ett system, vilket medger rimligt snabba beslutsprocesser i de politiska och militärstrategiska nivåerna. Samtidigt är systemet utformat för okomplicerade relationer med NATO.

Under den relativt fastlagda strukturen i toppen av C<sup>2</sup>I råder däremot flera frågetecken över hur ledningen ska organiseras och vilka krav, som ska ställas på vald organisation. Det finns visserligen en nivåindelning klarlagd. Det är dock oklart huruvida det högkvarter, som utpekats till "Operational Headquarters"-rollen ska präglas av ett enskilt land eller av multinationa- litet.

Det finns inga fastställda krav på hur flexibelt organisationen ska kunna utnyttja externa re- surser. Vidare är en avgörande faktor i denna osäkerhet det faktum, att det inte finns några fastställda procedurer, för hur arbetet vid högkvarteret ska bedrivas. Problemfältet rör sig inte om huruvida resurserna finns tillgängliga, utan om att frågan om vilket högkvarter som ska lösa vilka uppgifter under vilka omständigheter ännu är obesvarad. På de lägre taktiska nivå- erna finns dock ett antal ledningsresurser anmälda, som talar för en relativt enkel rollfördel- ning.



Problemfältet för de högkvarter som anmälts till "Force Headquarters"-rollen liknar det ovan- stående. Det rör sig inte om resursbrister, utan om vilka krav och spelregler som ska gälla. Vidare tilltar vikten av de ouppklarade frågorna på de lägre ledningsnivåerna om procedurer, teknologi och interoperabilitet.

##### 3.7.1.2. Information.

Unionen bedöms ha tillgång till strategisk information, för att kunna identifiera och följa en uppblossande kris, men samtidigt saknas tillräcklig mängd av underrättelsesystem för själva operationen. Men den samlade analyskapaciteten torde inte räcka till i förhållande till unio- nens vida intressesfär respektive de krav på analysarbete, som ställs inför en eventuell kon- flikthantering. Alltså skulle den ökade arbetsbelastningen vid en operation leda till priorite- ringsproblem i förhållande till den löpande dagliga rutinen.

Det framgår klart att unionen förfogar över mycket få strategiska underrättelsekällor som sa- tellitsystem. Tillsammans med EU:s övriga potentiella underrättelsekällor ute i världen, torde dock uppblossande kriser kunna identifieras och följas. Kapaciteten täcker behovet av be- slutsunderlag inför en mission.

Däremot torde resurserna inte räcka för det underrättelseunderlag som den militära organi- sationen behöver inför operationerna i sig. Denna kapacitetsbrist kan delvis avhjälpas genom resurser från enskilda medlemsländer. Men utnyttjandet av dessa möjligheter är för närva-

## UKLASSIFICERET

rande inte garanterad unionen, utan kommer i så fall att göras tillgängliga från fall till fall. EU kan därför inte räkna med, utan bara hoppas på att tillräckligt omfattande strategiska under rättelsesystem finns tillgängliga inför en mission.

### 3.7.2. Utbildning.

Trots att PSC, EUMC och EUMS är uppsatta helt nyligen, har unionen endast planerat in en enda övning för dem före utgången av 2003. Ett av övningens syften är att visa, att institutionerna är trovärdiga. Men frågan är hur erfarenheterna från en enstaka övning ska kunna utnyttjas på ett trovärdigt sätt, utan att tillämpa dessa erfarenheter i ytterligare övningar.

Vidare finns det inga deciderade övningar inplanerade för den övriga högkvartersorganisationen. Enda alternativet som kan anses vara övad är Deputy SACEUR. Övriga alternativ är mer autonoma, i form av nationella eller EU-präglade multinationella staber. Men med nuvarande planering riskerar dessa, att få leda en operation helt oövat. Militär erfarenhet talar för, att detta är en mycket olämplig utgångspunkt inför en operation.

Det bedöms som en svaghet att styrkorna inte kommer att övas av EU. Den övningsverksamhet som genomförs sker utanför unionen, primärt i ett NATO/PfP-sammanhang. Detta innebär att merparten av styrkorna i och för sig övas i ett internationellt krishanteringssammanhang. Men det sker under andra ledningsförhållanden och förutsättningar, än om det övats i unionens regi. Flera potentiella problemområden bedöms därmed riskera, att inte upptäckas, förrän styrkorna är insatta i en skarp operation. Problemområdena berör avgörande faktorer som ledningsförhållanden, procedurer och interoperabilitet.

Frågan om eventuell framtida övningsverksamhet i EU:s egen regi är ytterst en fråga om unionens förhållande till eller beroende av NATO.

Avslutningsvis utgör bristen på stående styrkor en begränsande faktor. Militär erfarenhet talar dels för att en framgångsrik operation förutsätter att tillräckligt omfattande styrkor kan sättas in med mycket kort förvarning; dels för att de styrkor som mobiliserats från lägre beredskapsgrader är i behov av övning inför en operation. Det är därför tveksamt huruvida tillräckligt stora delar av styrkorna har tillräckligt hög utbildningsståndpunkt för att klara av beredskapskravet om 60 dagar.

### 3.7.3. Styrkor.

Den nuvarande totala mängden anmälda styrkor begränsar möjligheterna att kombinera storskalig operation med lång utsträckning i tiden. EU står inför ett val vid en eventuell fredskapande operation. Resurserna räcker inte för till att en fulltalig styrka ska operera i ett helt år. Antingen måste numerären eller tiden begränsas.

De anmälda styrkornas kvalitet hänger tätt samman med två andra områden. För det första relaterar sig begreppet till utbildningsståndpunkt. Häri ligger skillnaden mellan å ena sidan stående styrkor, vilka är redo att sändas iväg med kort varsel och å andra sidan grundutbildade soldater med behov av kompletterande utbildning. För det andra rör det sig om vilka uppgifter de anmälda styrkorna är tänkta att lösa i förhållande till de hårdaste operationerna inom Petersbergsuppgifterna. I synnerhet ur nationell synvinkel torde det kunna ligga en avsevärt skillnad på "Peace Enforcement" och "Peace Keeping".

Generellt för både land-, sjö- och flygstridskrafterna utgör den ännu inte fastlagda ledningsstrukturen ett problem. För landstridskrafterna är problemet mer specifikt. Multinationella landstyrkor kräver nämligen en omfattande och väl inövad ledningsstruktur. Systemet med att unionen utpekar högkvarter inför den enskilda operationen, tillsammans med beredskapskra-

## UKLASSIFICERET

vet om 60 dagar, gör att uppgiften ter sig som svår att lösa. För sjö- och flygstridskrafterna bedöms bristen på enhetliga ledningssystem och gemensamma procedurer utgöra det avgörande problemet. Frågan är om den moderna stridsmiljön kan hanteras utan en gemensam teknologisk plattform.

Den samlade mängden landförband innehåller de nödvändiga kapaciteterna, med två viktiga undantag. För det första är mängden av underrättelsesystem i form av exempelvis UAV eller specialstyrkor långt ifrån tillräcklig. Landstyrkorna riskerar att hamna i strid utan fullgod omvärldsuppfattning. För det andra finns det frågetecken kring den nuvarande styrkesammansättningens taktiska mobilitet. Styrkorna kommer att få svårt att motsvara det moderna manöverkrigets krav.

Den samlade sjöstridskraftspoolen motsvarar kraven på en rimligt välbalanserad flotta. Här ska särskilt betonas, att förmågan att verka på öppet hav, i kustnära farvatten samt från luften finns representerad.

Även för luftstridskrafternas vidkommande, utgör de anmälda styrkorna en bred och ändamålsenlig pool. Här finns dock vissa nyckelområden som utgör dimensionerande begränsningar i förhållande till förmågan att verka i en svår stridsmiljö. För det första är luftvärnssystemen kraftigt underrepresenterade. Förmågan till "Layered Air Defence" bedöms inte finnas. För det andra finns alltför stora brister bland enskilda funktioner för att sätta samman effektiva COMAO-paket. Bland dessa märks särskilt mängden av precisionsstyrda vapen, EW- respektive SEAD-kapacitet.

### **3.7.4. Deployering.**

Om EU ska nå målen rörande beredskapstiden om 60 dagar för hela styrkan är de samlade deployeringsresurserna begränsade. Resultatet av detta är att ett potentiellt operationsområde måste ligga i eller i omedelbar närhet till Europa. Ett dylikt scenario ger de bästa förutsättningarna för korta omloppstider respektive möjligheten att kombinera sjö- och lufttransporter. Dessa kan då även kompletteras med landtransporter.

Om unionen ändå väljer att insätta styrkor längre bort, måste valet ske mellan få styrkor under kort deployeringstid, eller en större insats med en över tiden utdragen deployeringsfas.

EU:s kapacitet att frigöra ekonomiska resurser, för att kontraktera civila och andra externa resurser, bedöms som goda. Men mängden av resurser är begränsade även på ett globalt plan. Unionen kan knappast hinna knyta till sig avgörande externa transportresurser före 2003.

### **3.7.5. Sammanfattning.**

Sammanfattningsvis kan det konstateras att EU i slutet av 2003 kommer att stå med både en C<sup>2</sup>I-struktur och med tillhörande styrkor. Dock kommer dessa att ha en ringa förmåga till deployering. Vidare kommer vare sig ledningsfunktioner eller styrkor att vara samövade.

Huruvida denna kapacitet motsvarar kraven för att unionen ska kunna genomföra en autonom fredsframtvingande mission, kommer att analyseras i kapitel fyra.



# UKLASSIFICERET

## 4. KAPITEL

### ANALYSE AF SAMMENHÆNG

#### 4.1. INDLEDNING

Nærværende kapitel analyserer sammenhængene mellem kravene til en effektiv EU-styrke, udledt i kapitel 2, og de kapaciteter EU har til rådighed, jf. analysen i kapitel 3. Kapitlets analyse danner således grundlag for den efterfølgende konklusion i kapitel 5. Kravene, der er udledt i kapitel 2, fremgår i øvrigt af bilag 6 som udfoldeligt bilag.

#### 4.2. ANALYSE AF SAMMENHÆNGEN INDENFOR C<sup>2</sup>I

Afsnittet analyserer specifikt EU-kapaciteternes evne til at opfylde krav nr. 1-3.

##### 4.2.1. Sammenhæng med krav nr. 1.

Der findes i EU-systemet en integreret beslutningsstruktur på det strategiske niveau (PSC, EUMC og EUMS), men det er uklart hvorvidt, der rådes over en tilstrækkelig analysekapacitet. Denne kapacitet er samlet i EUMS, som kun består af 135 mand, der har til opgave at dække hele spektret af den militær-strategiske planlægning, indtil et Operational Headquarters er udpeget og aktiveret.

F.s.v.a. rådighed over et strategisk hovedkvarter og effektiviteten heraf, er der ingen tvivl om, at kapaciteten er til stede. Antallet af tilmeldte hovedkvarterer peger på, at der også vil være kapacitet til at supplere op, såfremt behovet opstår.

Den sene udarbejdelse af SOP og det forhold, at de strategiske hovedkvarterer primært er nationale, betyder dog, at effektiviteten, set i forhold til at en EU-styrke vil være multinational, må forventes at være begrænset, med mindre der har været afholdt et større antal øvelser. At EU ikke på forhånd har udvalgt, hvilke hovedkvarterer, der skal løse hvilke opgaver, gør kun uddannelsesbehovet endnu større.

Det kan således konkluderes, at ressourcerne generelt er til stede, dog med en begrænsning i analysekapaciteten. Effektiviteten må ligeledes forventes at være begrænset, såfremt antallet af afholdte øvelser er lavt. Dette forhold behandles i forbindelse med analysen af sammenhængen med krav nr. 4.

EU's ønske om autonomi kan således umiddelbart imødekommes, såfremt effektivitetsniveauet i kraft af uddannelse og øvelser kan gøres tilstrækkeligt højt.

##### 4.2.2. Sammenhæng med krav nr. 2.

Der findes blandt de tilmeldte styrker såvel værnsmæssige som komponentvise hovedkvarterer, der tager udgangspunkt i en krigsstruktur, hvorfor den nødvendige kapacitet på området må forventes at være til stede. Det anses for sandsynligt, at alle hovedkvarterer er mobile, som det specifikt er nævnt for det italienske bidrag.

For de operative og taktiske hovedkvarterer gælder det, at antallet er større end minimumsbehovet, nemlig ét af hvert, hvorfor der også her vurderes at være mulighed for at supplere op efter behov. Både det operative og det taktiske niveau har dog den svaghed, at effektiviteten er stærkt afhængig af enkle og faste procedurer, der nødvendigvis må bindes op på SOP og alternativt på et større antal øvelser.

F.s.v.a. LCC og kravet om kropsstrukturen peger tilmeldingen af divisionshovedkvarterer og brigader på, at det er muligt at opstille og anvende en sådan struktur.

Det kan således også på det operative og taktiske niveau konkluderes, at ressourcerne generelt er til stede, men at effektiviteten kan forventes at være begrænset, såfremt antallet af afholdte øvelser er lavt. Dette forhold behandles i forbindelse med analysen af sammenhængen med krav nr. 4.

EU's ønske om autonomi kan således umiddelbart imødekommes, såfremt effektivitetsniveauet i kraft af uddannelse og øvelser kan gøres tilstrækkeligt højt.

#### **4.2.3. Sammenhæng med krav nr. 3.**

Efterretningsstrukturen findes både på det strategiske og det operative niveau. I selve EU-systemet i form af efterretningsceller, SITCEN og til dels Policy Unit og ellers i tilmeldte strategiske og operative hovedkvarterer.

Omfanget af analysekapaciteten, også inden et hovedkvarter aktiveres, synes acceptabel, men den kendsgerning, at kapaciteten er delt op på flere forskellige enheder, med forskellige chefer, peger på, at strukturen ikke er entydig. Der opstår således risiko for tab af informationer, og for at analysearbejdets udgangspunkt bliver forskelligt. Der er en risiko for modstridende prioriteter og dobbeltarbejde, hvilket vil belaste de begrænsede ressourcer yderligere. Problemet forstærkes af, at indhentningskapaciteten er stærkt begrænset og primært nationalt baseret med risiko for, at ikke alle oplysninger stilles til rådighed for EU.

Udmeldingerne i kataloget om at stille satellitinformation til rådighed peger dog på en vis vilje til at tilvejebringe den nødvendige information, men den manglende deciderede EU-kapacitet og til en vis grad også mangel på europæiske navigationssatellitter betyder, at dette må ske på anmodning. Opbygningen af et løbende efterretningsbillede, ikke mindst før en mission iværksættes, vil således kunne hæmmes væsentligt. Meget afhænger derfor af medlemslandenes vilje til at udveksle informationer, en vilje der på det politiske niveau hidtil har vist sig begrænset.

Det kan derfor konkluderes, at den efterretningsmæssige analysekapacitet er til stede, men at effektiviteten er begrænset grundet en uklar struktur, få indhentningsmidler og ikke mindst afhængigheden af det enkelte medlemslands samarbejdsvilje.

EU's ønske om autonomi kan således umiddelbart imødekommes, men der ses et behov for at optimere strukturen.

### **4.3. ANALYSE AF SAMMENHÆNGEN INDENFOR UDDANNELSE**

Afsnittet analyserer specifikt EU kapaciteternes evne til at opfylde krav nr. 4-5.

#### **4.3.1. Sammenhæng med krav nr. 4.**

Det forhold, at der kun er planlagt én decideret øvelse inden udløbet af 2003, sammenholdt med den sene udviklen af SOP, peger på, at C<sup>2</sup>I-strukturen ikke vil opnå det nødvendige uddannelses- og effektivitetsniveau inden udgangen af 2003. Det er således svært at se EU gennemføre en mission uden anvendelse af en anden og bedre indøvet C<sup>2</sup>I-struktur, hvilket kun NATO kan tilbyde.

Alternativet hertil er anvendelsen af et enkelt lands hovedkvarter, hvilket så forudsætter samvirkeøvelser forud for en aktuel indsættelse. Der er kun Frankrig og England som mulige bidragydere på det strategiske niveau.

F.s.v.a. evnen til at evaluere underlagte niveauer råder EUMS kun over en enkelt sektion, der kun fokuserer på vurdering af enhedernes beredskabsniveau. Kapacitet til en mere omfattende bedømmelse må derfor tages fra den allerede begrænsede EUMS. Dette vurderes ikke som en mulighed.

EU er således tvunget til at binde sig op på enkeltlandenes erklæringer om styrkernes uddannelsesniveau med risiko for, at styrkernes reelle kvalitet vil være for ringe.

Det kan således konkluderes, at EU, for at kunne gennemføre missioner ved udgangen af 2003, er nødt til at binde sig op på NATO, med mindre et enkelt lands hovedkvarter kan anvendes. Dette forudsætter gennemførelser af evaluerede samvirkeøvelser, hvilket behandles i forbindelse med analysen af sammenhængen med krav nr. 5.

## UKLASSIFICERET

Dermed kan EU's ønske om autonomi ikke opfyldes, i hvert fald ikke så længe der ikke er indgået forpligtende aftaler mellem EU og NATO, med mindre der har været gennemført et tilstrækkeligt antal samvirkeøvelser i EU-regi.

### 4.3.2. Sammenhæng med krav nr. 5.

EU har for nærværende ikke planlagt at gennemføre EU-ledede øvelser for de tilmeldte styrker. EU er derfor fuldstændig afhængig af en spill-over effekt fra PfP-øvelser og dermed også anvendelsen af NATO-procedurer og -evalueringer, med risiko for at interoperabilitetsproblemer først vil vise sig i f.m. gennemførelse af selve den fredspåtvingende mission. EU vil således i høj grad være afhængig af at kunne anvende NATO-strukturen ved udgangen af 2003.

F.s.v.a. de enkelte enheder peger det øgede antal professionelle soldater blandt de tilmeldte styrker på, at der i landene er en god forståelse af behovet for krigsbrugbare, veluddannede enheder. Det kan derfor forventes, at de enkelte landes enheder er uddannede i den nationale ramme inden udsendelse.

På baggrund heraf kan det konkluderes, at EU kun kan gennemføre missioner under anvendelse af NATO-struktur og -procedurer, og at EU er afhængig af NATO's evne til at gennemføre samvirkeøvelser og evaluere de tilmeldte enheder.

EU er således for nærværende afhængig af, at de tilmeldte styrker har optrådt i NATO eller PfP-sammenhæng.

Dermed kan EU's ønske om autonomi ikke opfyldes, i hvert fald ikke så længe der ikke er indgået forpligtende aftaler mellem EU og NATO.

## 4.4. ANALYSE AF SAMMENHÆNGEN INDENFOR STYRKESAMMENSÆTNING

Afsnittet analyserer specifikt EU kapaciteternes evne til at opfylde krav nr. 6-10.

### 4.4.1. Sammenhæng med krav nr. 6.

EU råder over styrker fra alle værn, men antallet muliggør næppe en komplet rotation. Dette kan medføre afhængighed af bidrag fra lande uden for EU.

F.s.v.a. særlige kapaciteter, herunder evnen til at analysere og planlægge for målbekæmpelse og gennemførelse af PSYOPS og Information Operations må disse findes i de tilmeldte hovedkvarterer, idet særlige enheder og kapaciteter hertil ikke er tilmeldt.

På det efterretningsmæssige område må de tilmeldte hovedkvarterer forventes at råde over den nødvendige analysekapacitet, idet der her er tale om krigsstrukturer. Den begrænsede indhentningskapacitet kan dog også her vise sig at være et problem.

Der er en vis sandsynlighed for, at landene i højere grad vil være villige til at stille strategiske kapaciteter såsom satellitter til rådighed, når først deres styrker er indsat. Dette taler for, at kapacitetsmanglen overordnet set ikke vil være en dimensionerende faktor.

Det skal i den forbindelse påpeges, at behovet for GPS, som anført i forbindelse med analysen af sammenhængen med krav nr. 1, nødvendigvis må dækkes ved amerikanske satellitter, idet EU endnu ikke selv råder over sådanne systemer. En væsentlig forudsætning er således, at USA ikke lægger hindringer i vejen for en sådan anvendelse, hvilket konsultationer i NATO regi forud for EU indsættelser bør kunne forhindre.

Endelig peger kravet om Force Protection på, at villigheden til indsættelse er afhængig af, at risikoen for tab reduceres. Dette kræver en generel overlegenhed på alle områder.

Det kan således konkluderes, at EU råder over en styrke, der har kapacitet til at gennemføre en værnsmæssig indsættelse, men at der eksisterer en afhængighed af nationalt kontrollerede bidrag samt bidrag fra lande uden for EU. Kravet om Force Protection skal ligeledes imødekommes, for at bidragene kan forventes at blive ydet.

## UKLASSIFICERET

Betydningen af disse forhold behandles i forbindelse med analysen af sammenhængen med krav nr. 7-9.

EU's ønsket om autonomi kan således generelt imødekommes, når der ses bort fra specifikke strategiske efterretningskapaciteter såsom satellitsystemer.

### 4.4.2. Sammenhæng med krav nr. 7.

Den tilmeldte landstyrke udgør, inklusive bidrag fra lande uden for EU, maksimalt 100.000 mand, hvorfor styrken ikke vil kunne gennemføre en fredspåtvings mission med 60.000 mand og efterfølgende rotere styrken efter et halvt år. Rotationen vil således enten omfatte indsættelse af færre styrker svarende til ca. 40.000 mand, eller der må fra starten af missionen kun indsættes 50.000 mand, hvilket vil muliggøre en komplet rotation. En sidste mulighed vil være at forkorte indsættelsen tidsmæssigt til godt et halvt år. Umiddelbart synes den første mulighed dog mest relevant, idet den anvender den maksimale styrke under den sværeste del af missionen, nemlig fasen hvor parterne i værste tilfælde skal adskilles med magt. Det store antal tilmeldte landstyrker vil til gengæld muliggøre udvælgelse af de mest egnede kapaciteter, ligesom antallet af medlemslande kan begrænses i den indledende fase, hvor EU kan vælge at indsætte styrker fra et begrænset antal EU-lande. Dette vil kunne reducere interoperabilitetsproblemerne. Endelig giver det store styrkeantal plads til, at enkeltlande kan melde fra til den første del af missionen.

Styrkens sammensætning vurderes umiddelbart egnet til kamp, idet der rådes over flere pansrede enheder samt luftbårent infanteri og marineinfanteri, hvoraf sidstnævnte vurderes at være på et højt beredskab. Antallet af transporthelikoptere er dog begrænset, hvilket påvirker mulighederne for bevægelser uafhængigt af infrastrukturen og på tværs af kamppladsen, som det ofte ses i manøvrekrig.

Mængden af langtrækkende og højmobil ildstøtte er begrænset, idet kun få kamphelikoptere og MLRS er tilmeldt.

F.s.v.a. efterretningsindhentning rådes der over et JSTARS-lignende fransk system, UAV og specialstyrker, dog i begrænset mængde. Kapaciteten er således til stede, men sandsynligvis ikke i tilstrækkeligt omfang.

Sammenfattende kan det konkluderes, at de nødvendige landstyrker er til stede, idet der dog er begrænsede efterretnings- samt højmobile ildstøtte- og transportmidler til rådighed.

Der ses således et behov for at supplere med midler fra de andre værn, hvilket behandles i forbindelse af analysen af sammenhængen med krav nr. 8 og 9.

Endelig må en rotation basere sig på indsættelse af et reduceret antal soldater, herunder soldater fra lande udenfor EU, hvilket med en forventet indsættelse af ca. 40.000 mand i den sidste fase af missionen dog vurderes acceptabelt.

EU's ønske om autonomi ses derfor generelt at kunne opfyldes, dog under accept af de angivne materielmangler samt det forventede behov for at anvende eksterne styrkebidrag i forbindelse med rotationen.

### 4.4.3. Sammenhæng med krav nr. 8.

Flystyrkens brede sammensætning betyder, at der er mulighed for at gennemføre såvel offensive som defensive operationer, ligesom der med mere end 140 transportfly er mulighed for at yde en omfattende støtte til landstyrker og logistik.

Til gengæld betyder mængden på i alt 400 fly, at der næppe kan gennemføre en ren luftkampagne som i Kosovo, hvor der var indsat næsten det dobbelte antal fly. Flystyrkens kapacitet ses derfor som tilstrækkelig til udelukkende at yde støtte til en værnsmæssig kampagne.

Hertil kommer, at den begrænsede SEAD, EW, AAR og AWACS-kapacitet medfører en begrænset evne til at sammensætte COMAO-pakker med øget sårbarhed under offensive operationer til følge. Alternativt vil kun få offensive operationer blive gennemført, hvilket vil påvirke de to øvrige værnsmæssige evner til at gennemføre deres operationer.

## UKLASSIFICERET

De tilmeldte AWACS, i alt fem stk., giver mulighed for etablering af overvågning og kontrol på døgnbasis, men dette vil ske på bekostning af deltagelse i COMAO, som kræver fire stk. Den begrænsede kapacitet indenfor landbaserede luftværnssystemer vil betyde en begrænset mulighed for etablering af et komplet, layered air defence med øget risiko for tab til følge. Indsættelse af flystyrkerne stiller derfor krav om en høj grad af risikovillighed hos de styrkebidragende lande, hvilket ikke stemmer overens med det stående krav om Force Protection, som behandlet i forbindelse med analysen af sammenhængen med krav nr. 6. Det vil dog være muligt i tilfælde, hvor modstanderen primært er i besiddelse af low-tech materiel at iværksætte kampagner uden specialfly som SEAD o.l. På teknologiområdet rådes der over mange fleksible altvejsjagere, men der er mangel på PGM, hvorfor indsættelse primært baseres på konventionelle bomber med risiko for collateral damage til følge. Der rådes dog over en begrænset mængde krydsermissiler, hvilket til dels kan opveje ovennævnte mangel.

Sammenfattende kan det konkluderes, at de nødvendige flystyrker til en værnsfælles kampagne er til rådighed, men at manglen indenfor specialkapaciteter vil øge risikoen for tab hos egne styrker såvel som for collateral damage. Anvendelsen er således afhængig af en høj risikovillighed hos de styrkebidragende lande. EU's ønske om autonomi ses således at kunne opfyldes, såfremt en øget risiko accepteres.

#### **4.4.4. Sammenhæng med krav nr. 9.**

Flådestyrkens brede sammensætning betyder, at den har mulighed for at gennemføre alle former for operationer i de tre dimensioner, herunder den krævede minerydning. Kataloget rummer endvidere flere tilmeldte hangarskibe. Antalsmæssigt råder flåden, med sine mere end 100 fartøjer, over en kapacitet, der modsvarer 50% af den styrke, der var indsat under den noget større operation Desert Storm. Dette indikerer, at styrken kvantitativt er stærk nok til at understøtte en værnsfælles operation. En væsentlig mangel er, at der ikke rådes over TLAM, hvilket begrænser evnen til at støtte luft- og landoperationer.

Sammenfattende kan det konkluderes, at de nødvendige flådestyrker til at støtte en værnsfælles kampagne er til rådighed, idet der dog ses en mangel i evnen til offensivt at støtte de øvrige værn. EU's ønske om autonomi ses således generelt at kunne opfyldes, dog under accept af den manglende evne til at yde støtte til de øvrige værn.

#### **4.4.5. Sammenhæng med krav nr. 10.**

På det logistiske område er evnen til at yde den nødvendige støtte bundet op på transportkapaciteten. Den til EU tilmeldte kapacitet giver grundet transporttiden ikke mulighed for at flytte den indsatte styrkes daglige logistiske behov ud over 1.000 km, hvorfor logistisk støtte uden Host Nation Support på afstande herudover næppe kan sikres med EU-kapaciteter alene. Der er således et behov for at trække på civile ressourcer eller kapaciteter fra lande uden for EU, såfremt denne uafhængighed skal sikres. Til gengæld kan ønsket om forud oplagt materiel ikke imødekommes, idet EU ikke har truffet sådanne aftaler. Et højt beredskab og transport af tunge våben til en fortrop må derfor baseres på flytransport.

Det kan således konkluderes, at uafhængighed af Host Nation Support kræver rådighed over eksterne ressourcer, ligesom det ikke v.h.a. søtransport er mulighed for, med meget kort varsel, at transportere tungt materiel til en fortrop. Betydningen heraf behandles i forbindelse med analysen af sammenhængen med krav nr. 11-13.

## UKLASSIFICERET

EU's ønske om autonomi kan således ikke imødekommes, så længe der ikke er indgået forpligtende aftaler, med mindre det accepteres, at EU kun skal kunne virke indenfor en radius af maksimalt 1.000 km.

### **4.5. ANALYSE AF SAMMENHÆNGEN INDENFOR DEPLOYERING**

Afsnittet analyserer specifikt EU kapaciteternes evne til at opfylde krav nr. 11-13.

#### **4.5.1. Sammenhæng med krav nr. 11.**

Beredskabet vil være udgangspunktet for enhver analyse og vurdering af deployeringsevnen. For EU-styrken er der tale om maksimalt 30 dage, hvilket efterlader 30 dage til deployering. Dette muliggør principielt en aktionsradius på 2.000 km ved anvendelse af jernbane, 3.000 km ved brug af vejtransport (uden hensyntagen til nedslidning og vedligeholdelsesbehov), 700 km med de til EU tilmeldte RO/RO-skibe og fly, samt op til 6.000 km såfremt alle de potentielt rådige civile RO/RO-skibe anvendes.

Det er således ikke muligt at leve op til ønsket om en aktionsradius på 4.000 km uden anvendelse af civile ressourcer.

Selv i tilknytning til det europæiske fastland vurderes det, såfremt der tages hensyn til vedligeholdelsen efter vejtransport, at der maksimalt kan deployeres 2.000 km indenfor den rådige tid, mens det med EU's egne ressourcer kun er muligt at deployere maksimalt 700 km fra det europæiske fastland.

I begge tilfælde vil det betyde, at dele af styrken vil blive indsat i umiddelbar forlængelse af materiellets ankomst til indsættelsesområdet.

Det kan således konkluderes, at EU med egne ressourcer maksimalt kan deployere 2.000 km i tilknytning til det europæiske fastland og 700 km adskilt fra det europæiske fastland, mens anvendelse af civile ressourcer giver mulighed for at deployere op til 6.000 km. Betydningen af anvendelse af civile ressourcer vil blive behandlet i forbindelse med analysen af sammenhængen med krav nr. 13.

EU's ønske om autonomi kan således kun opfyldes, såfremt det accepteres, at EU-styrken kun skal kunne indsættes i tilknytning til det europæiske fastland. Dette vil være gældende, så længe der ikke er indgået forpligtende aftaler.

#### **4.5.2. Sammenhæng med krav nr. 12.**

Som anført ovenfor forekommer der kun begrænsede muligheder for deployering via sø og luft, såfremt der ikke anvendes civile ressourcer.

EU-styrken råder over såvel RO/RO-skibe som strategiske transportfly, men en væsentlig begrænsning er, at der kun rådes over fire såkaldte widebody fly med en løftekapacitet på over 50 tons, hvilket er vægten for de tungeste kampvogne, som kan indgå i EU-styrken. Det er i den forbindelse interessant at bemærke, at de Airbus-fly, der forventes at blive anskaffet i perioden 2007-2010, kun kan løfte 37 tons!

Det vil således også i fremtiden kun være muligt at flytte de tungeste enheder med fly, såfremt der skaffes ressourcer uden for EU, hvilket også indbefatter civile ressourcer. EU's egne ressourcer vil kun have mulighed for at flytte en mindre fortrop, såfremt tunge våben skal medbringes.

F.s.v.a. uafhængigheden af den eksisterende infrastruktur, vil denne ikke være opnået inden udgang af 2003, idet den mobile havn, som UK forventes at tilmelde, først vil være til rådighed efter 2003. Dermed er de to LPD de eneste ressourcer, der er frigjorte fra den eksisterende infrastruktur. LPD muliggør dog kun deployering af amfibiske enheder, hvorfor RO/RO-skibe og andre fartøjer stadig vil være bundet op på de eksisterende havne.

Tilsvarende taler de mange, mindre transportfly for, at en del af logistikken vil kunne flyttes uafhængigt af vejnet og havnefaciliteter. Der er dog næppe tale om deployering af mere end 2.500 tons svarende til under en fjerdedel af det daglige logistiske behov. EU-styrken vil

## UKLASSIFICERET

derfor også et godt stykke tid efter udløbet af 2003 være nødt til at anvende havnefaciliteter i indsættelsesområdet eller i tilknytning hertil, hvilket stiller krav om, at der kan indgås aftaler med nabolande, eller at havnefaciliteter erobres med magt, med risiko for store tab allerede i missionens tidligste fase. Dette vurderes ikke at være en realistisk løsning.

Det vil således være en forudsætning for en EU-mission, at der eksisterer en havn med kapacitet til at modtage RO/RO-skibe. Alternativt må deployering baseres på civile fly eller transportfly stillet til rådighed fra lande udenfor EU.

Det kan således konkluderes, at EU har mulighed for at basere sin deployering på fly- og skibstransport, men at styrken enten vil være afhængig af eksisterende havnefaciliteter i eller i nærheden af indsættelsesområdet, vil skulle basere transporten på widebody transportfly fremskaffet via lande udenfor EU eller være afhængig af civil chartring.

Betydningen af anvendelse af civile ressourcer vil blive behandlet i forbindelse med analysen af sammenhængen med krav nr. 13.

EU's ønske om autonomi kan således kun opfyldes, såfremt der udelukkende anvendes eksisterende faciliteter i eller i nærheden af indsættelsesområdet, i hvert fald så længe der ikke er indgået forpligtende aftaler om rådighed over yderligere løftekapacitet i form af widebody-fly.

### **4.5.3. Sammenhæng med krav nr. 13.**

Som nævnt under analysen af sammenhængen med krav nr. 8 og krav nr. 12 råder EU både over kapacitet til at transportere tungt materiel samt en stor mængde fly. Med EU's beredskab på maksimalt 30 dage synes det sandsynligt, at der blandt disse mange fly også vil findes kapaciteter på et meget højt beredskab. EU-styrken burde derfor have mulighed for at udsende en fortrap med et meget kort varsel og efterfølgende at kunne supplere denne med tungt materiel. Det ringe antal C17 widebody-fly peger dog på, at kun en mindre mængde materiel kan tilføres.

RO/RO-kapaciteten er ligeledes blevet behandlet tidligere. Det blev konkluderet, at deployering ud over 700 km krævede rådighed over civil kapacitet. EU's mangel på forhåndsaftaler kan dog betyde, at der kan gå uger, førend kapaciteten reelt vil være til rådighed, ligesom anvendelse af ressourcer fra lande udenfor EU vil kunne blive forhindret af politiske hensyn og rammeforhandlinger.

De manglende aftaler er en klar svaghed, der kan betyde, at det tidsmæssige deployeringskrav ikke vil kunne opfyldes.

Det vurderes til gengæld, at EU, med de økonomiske ressourcer der rådes over, vil kunne indgå aftaler med civile firmaer med relativt kort varsel og i hvert fald inden udløbet af 2003. Indgåelsen af sådanne aftaler er en forudsætning for, at EU kan bevæge sig uden for 700 km's begrænsningen og samtidig mindske sin afhængighed af havnekapacitet i indsættelsesområdet.

Angående særlige ressourcer så kan EU kun fremskaffe tankerkapacitet ved anvendelse af civile ressourcer, hvilket med det begrænsede behov, ét stk., og den store kapacitet, der er på markedet, vurderes som muligt.

Endeligt råder EU som anført i f.m. analysen af sammenhæng med krav nr. 10 ikke over forud oplagt materiel, endsige pre-positionerede skibe, hvilket øger afhængigheden af civile transportfly.

Det kan derfor sammenfattende konkluderes, at EU har mulighed for at deployere en fortrap med tunge våben med et meget kort varsel, ligesom det er muligt at deployere udelukkende med egne RO/RO-skibe ud til 700 km.

Udrustning af større enheder samt deployering udover 700 km afgrænsningen kræver dog civile ressourcer, hvilket af tidsmæssige hensyn stiller krav om forhåndsaftaler.

## UKLASSIFICERET

Den manglende indgåelse af aftaler synes således at være den væsentligste begrænsning for EU's evne til at deployere udover 700 km.

EU's ønske om autonomi kan således kun opfyldes, såfremt det accepteres, at EU-styrken udelukkende skal kunne indsættes i tilknytning til det europæiske fastland.

### 4.6. SAMMENFATNING

Som det fremgår af ovennævnte analyse, er der ingen af de udledte krav, der er opfyldt i sin helhed og uden forbehold. Flere delelementer er dog dækket ind. Analysen peger således umiddelbart på, at EU generelt har den nødvendige struktur og de nødvendige styrker til rådighed med efterretningskapaciteten som en mulig undtagelse.

Problemerne synes derfor ikke at ligge på styrkeantal og sammensætning, men snarere på samvirkeuddannelse, som mangler på alle niveauer eller i bedste fald er begrænset samt en manglende indgåelse af beredskabskontrakter f.s.v.a. civil løftekapacitet. Dette forstærkes af, at der ikke er indgået en forpligtende aftale med NATO.

Det, EU vil råde over ved udgangen af 2003, er således en C<sup>2</sup>I-struktur på såvel strategisk, operativt og taktisk niveau. Denne struktur vil være understøttet af en uddannelsesstruktur, der omfatter én øvelse samt en evalueringskapacitet, der fokuserer på beredskabsniveauet hos de tilmeldte styrker. Dertil kommer numerisk tilstrækkelige styrker samt evnen til at deployere og logistisk at understøtte en mission op til 700 km fra Europa's fastland.

Til gengæld betyder den manglende samvirkeuddannelse, at C<sup>2</sup>I-strukturen vil være ineffektiv og må basere sig på NATO's struktur og -procedurer. Hertil kommer, at de manglende specialkapaciteter indenfor de tre værn vil give en større tabsrisiko. Endelig vil deployering ud over 700 km stille krav om anvendelse af civile ressourcer.

Det er således ovenstående forhold, der forhindrer EU i autonomt at gennemføre fredspåtvingsende operationer med EU-styrken indsat i sin helhed fra udgangen af 2003.



# UKLASSIFICERET

## 5. KAPITEL

### KONKLUSION

#### 5.1. INLEDNING

Syftet med detta kapitel är att pröva analysresultaten mot den i kapitel ett upprättade tesen:

*”EU kan ved udgangen af 2003 ikke gennemføre autonome fredspåtvingende missioner af korpsværdi i rammen af ESDP”.*

Inledningsvis sammanfattas det tidigare analysresultatet. Härunder pekas de avgörande faktorerna i problemfältet ut.

Därefter ställs analysresultatet mot tesen. Syftet är att med stöd av analysresultatet fastställa om tesen håller.

Vidare diskuteras vissa långsiktiga utvecklingstrender inom de militära delarna av ESDP. Effekten av dessa trender ligger bortom 2003, men bör ändå nämnas i detta sammanhang som ett perspektiv in i framtiden.

Avslutningsvis lämnas förslag till eventuell framtida forskning. Förslagen ligger utanför denna speciales problemfält, men har kommit upp som relevanta frågor under arbetets gång.

#### 5.2. ANALYSRESULTAT

I analysen har EU:s militära kapacitet – som den beräknas se ut 2003 – jämförts med erfarenheterna från operationerna under Gulfkriget respektive Kosovokampanjen. Syftet har varit att utifrån en så strikt operativ synvinkel som möjligt, värdera unionens militära kapacitet. Härunder har analysen byggts på den kapacitet som EU har tillgänglig. Övrig kapacitet utgörs av prognoser eller önskemål inför framtiden, och hamnar därmed utanför denna speciales problemfält.

Analysen har visat, att sammanlagt tretton krav under kategorierna C<sup>2</sup>1, utbildning, styrkesammansättning respektive deployering, kan ställas upp för en styrka som ska genomföra fredsframtvigande missioner. Då EU:s kapacitet ännu inte har prövats i verkliga operationer, bygger analysen i stället på den struktur som byggts upp och de styrkor som anmälts. Dock har det varit möjligt att genomföra denna del av analysen under samma fyra kategorier, som de tretton kraven faller.

Inledningsvis kan det konstateras, att inget av de tretton kraven är uppfyllt i sin helhet. Dock innehåller EU:s operativa kapacitet flera nödvändiga delelement. I stort finns den nödvändiga strukturen och de nödvändiga styrkorna tillgängliga. Problemen ligger snarare inom andra områden, vilket framgår av det följande.

##### 5.2.1. C<sup>2</sup>1.

Unionen har etablerat en beslutsstruktur och fastställt principerna för en C<sup>2</sup>1-struktur. Förutom de allra högsta nivåerna är dock strukturen inte fastställd, utan kommer att sättas samman från fall till fall. Oavsett vilket alternativ som väljs, kommer ledningstrukturen att gå in i en eventuell operation i huvudsak utan gemensam övningserfarenhet. På alla ledningsnivåer kommer detta, att innebära en tidskrävande etableringsfas och avsevärda interoperabilitetsproblem. Förutsättningen för att EU ska kunna leda en större fredsskapande operation och klara av den uppsatta beredskapstiden respektive kunna leda effektivt och säkert, är att NATO:s ledningsresurser kan utnyttjas.

Till C<sup>2</sup>I-området ska tillföras, att analyskapaciteten inom EU är underdimensionerad i förhållande till uppgiften – att identifiera och följa en uppblossande kris och därefter inleda en fredsskapande operation. Förutsättningen för att unionen ska erhålla den nödvändiga analyskapaciteten, är att enskilda medlemsländers resurser ställs till rådighet.

### 5.2.2. Utbildning.

Fortsättningsvis kommer de anmälda styrkorna inte att övas i unionens regi. Det kommer att medföra en väsentligt nedsatt effektivitet i insatsen, avsevärda interoperabilitetsproblem samt en ökad risktagning för de egna förbanden. Det är därför osannolikt, att EU kommer att skicka iväg oövade styrkor. Därmed är unionen beroende av ett fortsatt multinationellt övningsprogram i NATO/PfP:s regi.

### 5.2.3. Styrkor.

Beträffande numerär har EU möjlighet, att insätta en styrka om 60 000 landtrupper med tillhörande sjö- och flygstridkrafter. Om insatsen är så omfattande, kommer dock inte kravet på att kunna vidmakthålla verksamheten under ett års tid, att uppfyllas. Unionen måste välja mellan mindre numerär i området med bibehållen kapacitet till rotation och en fullskalig insats under kortare tid.

Vidare kan det konstateras att styrkekatalogen innehåller de funktioner, som krävs för att styrkan ska kunna sättas in i strid. Men ett antal dimensionerande kapaciteter saknas bland de anmälda styrkorna. Ofta handlar det om högteknologiska och därmed dyrbara system. Dessa medger god omvärldsuppfattning, hög mobilitet, precis vapeninsats, lång räckvidd eller elektronisk krigföring. Naturligtvis går det att genomföra operationer utan dessa system. Men bristerna bedöms medföra politiskt oacceptabla risknivåer beträffande egna styrkors och civilas säkerhet.

### 5.2.4. Deployering.

Slutligen har unionen en mycket begränsad kapacitet att deployera och underhålla sina styrkor från hemländerna till ett operationsområde. Med egna resurser kan EU insätta styrkorna i eller i omedelbar närhet till Europa. Det motsvarar ett avstånd om 700 kilometer. För att nå ut till de önskade 4 000 kilometrarna, är unionen beroende av externa resurser. Detta beroende är extra sårbart, då inga avtal har slutits om tillgång till civila eller externa transportresurser.

## 5.3. RESULTAT I FÖRHÅLLANDE TILL TES

Analysresultatet visar att EU inte har möjlighet att genomföra autonoma fredsskapande operationer vid utgången av 2003 och att spoliaets tes därför håller.

Den enskilda faktor som bedöms ha störst betydelse för detta resultat, är frånvaron av gemensamma övningar. Detta påverkar i synnerhet C<sup>2</sup>I-strukturens förmåga att lösa sina uppgifter. Därför bedöms unionen vara direkt beroende av NATO:s ledningsresurser, för att kunna genomföra operationer. Avslutningsvis är EU beroende av externa resurser vid deployering av styrkorna till ett operationsområde bortom Europas omedelbara närhet. Det finns dock möjlighet att rekvirera dessa resurser på den civila marknaden.

Trots att mycket är uppfyllt med unionens egen struktur och anmälda styrkor, saknas ännu avgörande faktorer för autonoma operationer. Bland dessa är frånvaron av beprövade C<sup>2</sup>-procedurer och oklar underrättelsestruktur med få inhämtningsmedel väsentliga brister. Vidare är frånvaron av ett övningsprogram för ledningsstruktur och styrkor, respektive liten egen eller kontrakterad transportkapacitet begränsande. Därutöver tillkommer en alltför ringa förmåga inom vissa funktioner hos själva styrkorna. Gemensamt för dessa är att det rör sig om

## UKLASSIFICERET

moderna system, som medger vapenslagsgemensamma och precisa insatser med låg risk för egna förband och civila.

### 5.4. UTVECKLING

Under arbetet med denna speciale har författarna stött på mycket information om de mer långsiktiga planerna för EU-styrkans utveckling. Mycket pekar på att de i denna speciale identifierade bristerna redan är uppmärksammade. För det första sker en utveckling i ett europeiskt sammanhang. En utveckling som bland annat tar sig i uttryck som en diskussion om hur det generella teknologigapet mellan USA och Europa ska hanteras. Härunder ligger en reformering av den internationella försvarsindustrin, med möjligheter till en europeisk dimension. För det andra sker en utveckling på initiativ från medlemsländerna. De anmälda styrkorna ersätts med flexiblare alternativ allteftersom respektive lands försvarsmakt utvecklas. För det tredje går processen mot någon form av formaliserat förhållande mellan EU och NATO. Detta framtida avtal kommer sannolikt att ge svaret på hur mycket av dagens brister som kvarstår in i framtiden.

Vidare har enskilda frågor erhållit särskild uppmärksamhet. Härunder märks särskilt bristen på sjö- och lufttransportkapacitet. Situationen kommer att bli bättre då de planerade inköpen av Airbus-flygplan genomförts. Troligen kommer tillgången på nationella sjötransportresurser också att öka efterhand. I flera EU-länder pågår också en utveckling mot fler precisionsstyrda vapen, som PGM till flygstyrkorna.

På utbildnings- och övningsområdet kommer den nu gällande planen att vara genomförd först 2007. En utbildad C<sup>2</sup>I-struktur kommer därför att kunna existera först 2008.

Gemensamt för ovan nämnda faktorer är dock, att planeringshorisonten ligger bortom 2003. I vissa fall till och med långt bortom denna tidpunkt. Generellt ser det dock ut som, att en brytpunkt ligger någonstans mellan 2007 och 2010. Vid den tidpunkten beräknas flera av utvecklingsprocesserna vara realiserade.

Som sammanfattning kan på kort sikt förpliktigande avtal med NATO respektive beredskapskontrakt med civila resurser förändra unionens förmåga att genomföra fredsframtvängande missioner. Vidare kan på mellanlång sikt egna flygtransportresurser jämte en utvecklad utbildningsstruktur inom EU förväntas förändra kapaciteten i en gynnsam riktning. Avslutningsvis är det först på lång sikt, som unionen kan förväntas förfoga över en autonom kapacitet till att genomföra hela skalan av Petersbergsuppgifter. Det är dock svårt att bedöma det verkliga utfallet idag, då processen först måste passera ett stort antal politiska och finansiella hinder.

### 5.5. FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING

I anknytning till denna speciale har ytterligare problemfält dykt upp. De förslag till vidare forskning som föreslås är följande:

För det första är mycket av dokumentationen kring framväxten av EU:s militära kapacitet idag klassificerad. Det vore intressant att studera hur analysresultaten skulle se ut med tillgång till en bredare uppsättning källor efter en eventuell deklassificering.

För det andra vore det intressant att studera effekterna på denna speciales problemfält om ett mer formaliserat förhållande mellan EU och NATO blir verklighet.

För det tredje vore det intressant att studera förutsättningarna för etableringen av en utbildnings- och övningsstruktur i EU:s regi.

## UKLASSIFICERET

För det fjärde vore det intressant att studera hur utnyttjandet av avtalsbundna civila resurser påverkar en operations utfall.

Tillæg A

BIBLIOGRAFI

**1. KILDEFORTEGNELSE**

Efterfølgende kilder er i specialets redegørelser anvendt som dokumentation for faktuelle oplysninger. Samlet vurderes kilderne at være tilfredsstillende objektive og troværdige vedrørende relevante og aktuelle oplysninger.

Kilderne er opdelt i "Hovedkilder" og "Øvrige kilder". Hovedkilder er de kilder, som primært er anvendt til redegørelser for essentielle områder, mens "Øvrige kilder" er supplerende, sekundære kilder.

Kildens anvendelse er beskrevet under hver kildeangivelse.

**1.1. Hovedkilder.**

Følgende primære kilder er anvendt i forbindelse med udarbejdelsen af specialet.

**DUPI-litteratur:**

- Rachel Ann Lutz, "Military Capabilities for a European Defence".  
DUPI 2001, ISBN nr. 87-90681-31-2.  
Anvendt som hovedkilde til at forhåndsafklare militære problemstillinger i forbindelse med emnediskussionen.
- Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension".  
DUPI 2001, ISBN nr. 87-90681-39-8.  
Anvendt som hovedkilde til at forhåndsafklare militære problemstillinger i forbindelse med emnediskussionen.

Kilderne anses for troværdige. Troværdigheden hænger bl.a. sammen med den udgivende institution, som er underlagt udenrigsministeriet.

**Officielle EU udsendte dokumenter, deklARATIONER, rapporter og pressemeddelelser:**

- Amsterdam-traktaten.  
Traktaten er anvendt som hovedkilde for Headline Goal.
- Capabilities Improvement Chart från EU:s kapabilitetskonferens den 19-20 november 2001.  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. styrketilmelding og mangler i det tilmeldte kapaciteter indenfor ESDP.
- Compendium des Contributions Nationales 2001.  
Dokumentet blev præsenteret i forbindelse med EU's kapabilitetskonference den 19-20 november 2001.  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. styrketilmelding og mangler i det tilmeldte kapaciteter indenfor ESDP.
- 2308. Council –General Affairs/Defense: Military Capabilities Commitment Declaration, Press Release nr. 13427/2/00, 2000-11-20.  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. EU's forventninger til forholdet med NATO samt sekundær kilde til bekræftelse af "Headline Goal" og fremtidige udviklingsprojekter.

## UKLASSIFICERET

- EU General Affairs Council "Statement on Improving European Military Capabilities". Brussels, 2001-11-19, Kompendium.  
Anvendt som hovedkilde vedrørende enkelte medlemslandes bidrag til styrkekataloget samt disse landes fremtidige udviklingsplaner.
- European Parliament Fact Sheets, pkt. 6.1.3., "Common Foreign and Security Policy (CFSP) and the WEU, 2002-02-23.  
Anvendt som hovedkilde til at afklare forholdet mellem WEU og EU samt som sekundær kilde til at redegørelsen for den kronologiske udvikling af ESDP.
- EU Secretary General SN 4546/1/01 af 2001-11-15.  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. status indenfor EU's strategiske efterretningstjeneste.
- House of Lords, European Union - Eleventh Report, 2002-01-29.  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. status for ESDP, herunder mangler samt for status i forholdet til Tyrkiet.
- Helsinki European Council: Presidency Conclusions, december 1999.  
Anvendt som hovedkilde for udvikling af ESDP som aftalt på Helsinki-topmødet.
- Petersberg-deklarationen,  
Bonn 19 june 1992.  
<http://www.weu.int/eng/comm/92-petersberg.htm>  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. redegørelsen for Petersberg-opgaverne.

Kilderne anses for troværdige og meget faktisk informative, idet der er tale om officielle EU udsendte dokumenter, deklamationer, rapporter og pressemeddelelser:

### **Forsvarskommandoen om EU:**

- Forsvarskommandoen, EU militære formåen, 2001-11-14. (TTJ)  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. styrketilmelding til EU.

Kilden er udarbejdet på baggrund af officielle EU dokumenter (Helsinki Progress Catalog 2001, Helsinki Headline Goal Catalogue 2001 m.v.) af Forsvarskommandoen, og kan derfor betegnes som troværdig.

### **Officielle WEU dokumenter og rapporter:**

- WEU Document A/1738, "A joint European space strategy: security and defence aspects", 2001-06-20.  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. EU's kapacitet indenfor strategisk efterretningstjeneste.
- WEU Document A/1757, "European strategic lift capabilities – reply to the annual report of the Council", 2001-12-05.  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. strategisk kapacitet.
- WEU Report, document A/1734, "Implementation of the Nice Summit decisions in the operational area of the European Security and Defence Policy (ESDP), 2001-06-19.  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. status i ESDP, herunder aftalerne med NATO.

## UKLASSIFICERET

Kilderne anses for troværdige. Troværdigheden hænger bl.a. sammen med den udgivende organisation.

### Amerikanske missionsrapporter:

- Aspin Report. Interim Report of the Committee of Armed Services, House of Representatives.  
[http://www.es.rice.edu/projects/Poli378/Gulf/aspin\\_rpt.html](http://www.es.rice.edu/projects/Poli378/Gulf/aspin_rpt.html)  
Hovedkilde til beskrivelse af Golfkrigens elementer samt lessons learned.
- Report to Congress on the Conduct of the Persian Gulf War.  
[http://www.es.rice.edu/projects/Poli378/Gulf/gwtxt\\_ch6.html](http://www.es.rice.edu/projects/Poli378/Gulf/gwtxt_ch6.html)  
[http://www.es.rice.edu/projects/Poli378/Gulf/gwtxt\\_ch7.html](http://www.es.rice.edu/projects/Poli378/Gulf/gwtxt_ch7.html)  
[http://www.es.rice.edu/projects/Poli378/Gulf/gwtxt\\_ch8.html](http://www.es.rice.edu/projects/Poli378/Gulf/gwtxt_ch8.html)  
Alle tre er hovedkilder til beskrivelse af Golfkrigens elementer samt lessons learned.

Der er tale om amerikanske kilder, som giver beskrivelser og lessons learned set fra den amerikanske side. Eftersom den amerikanske indsats var dominerende vurderes officielle rapporter vedrørende Golfkrigen og lessons learned at kunne tilføre tilfredsstillende information.

### Officielle hjemmesider:

- Det amerikanske forsvarministeriums hjemmeside.  
<http://www.defenselink.mil/specials/lessons/acw.html>  
En af hovedkilderne anvendt til lessons learned, Kosovo.
- EU's officielle hjemmeside i USA.  
<http://www.eurunion.org/legislat/Defense/esdpweb.htm#Background>  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. overordnet information primært vedrørende ESDP historik.
- Strong Resolve 02, officiel hjemmeside.  
<http://Strongresolve.secondfleet.navy.mil/Strong Resolve fact sheet.htm>  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. informationer om NATO/PfP øvelse Strong Resolve 02.
- Sveriges riksdags faktablad.  
<http://www.riksdagen.se/eu/EUblad/01.htm>  
<http://www.riksdagen.se/eu/EUblad/02.htm>  
<http://www.riksdagen.se/eu/EUblad/04.htm>  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. beskrivelsen af EU generelle struktur.

De anførte adresser er officielle hjemmesider for konsoliderede organisationer og enheder og giver faktuelle og nøjterne oplysninger om bl.a. Kosovokrisen, ESDP, EU og øvelse Strong Resolve 02,

### Håndbøger:

- Forsvarsakademiets "Håndbog om doktrin for værnssfælles operationer".  
3. Udkast, AUG 1999.  
Anvendt som hovedkilde for deployeringsdata.

## UKLASSIFICERET

- Forsvarsakademiets Operative Håndbog.  
AUG 2001.  
Anvendt som hovedkilde for deployeringsdata samt den danske definition på fredspåtvingende mission.

Kilderne anses for troværdige. Troværdigheden hænger bl.a. sammen med den udgivende institution.

### Magasin:

- Jane's Defence Weekly 2001-12-12: "EU military Capabilities".  
Anvendt som hovedkilde for tilmeldte styrker.

Kilderne anses for troværdige. Troværdigheden hænger sammen med magasinets generelle anerkendelse og udbredte anvendelse som informationskilde.

### Rapport:

- Rasmussen, Jørgensen og Booss-Bavnbeek: "Facts and fiction of the Kosovo war – New qualities of warfare?", 08 March 2001.  
<http://mmf.ruc.dk/~booss/natowar/natowar.pdf>  
En af hovedkilderne til kampagnebeskrivelse samt lessons learned, Kosovo.

Kilden er en dansk forskerrapport. Rapportens formål er primært at skabe en mere generel åbenhed overfor informationer vedrørende Kosovokrisen samt at afdække en række brugbare kilder, som kan tjene til indgangsvinkel for interesserede. Rapporten refererer oplysninger fra en bred, opdateret vifte af tilgængelige kilder om krisen, og har en god kronologisk gennemgang af Kosovokrisens udvikling samt beskrivelser af lessons learned. Det er disse oplysninger, som er anvendt i specialet.

Rapporten anses for på de anvendte områder at være troværdig jf. rapportens formål samt de refererede kilder.

### Briefing:

- Oberst Søren Lyder Jacobsens foredrag på FAK 2002-02-01.  
Anvendt som hovedkilde f.s.v.a. status ved EU.

Grundet foredragsholderens tilhørsforhold til EU, som ansat ved EU militære stab, samt det faktum at Forsvarsakademiet anmodede obersten om et foredrag for VUTIII/L 2001/02 gør, at briefinggen tillægges troværdighed.

### 1.2. Øvrige kilder.

Følgende sekundære kilder er anvendt i forbindelse med udarbejdelsen af specialet.

### DUPI-kilder:

- Frede P. Jensen: "De europæiske implikationer i EU"  
DUPI Report 2000/7, 2000-10-15.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. forholdet mellem NATO og EU.
- Julian Lindley-French: European Defence: Visions and Realities?  
DUPI Working Paper No. 2001/4.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. beskrive af detaljer omkring relationerne mellem NATO og EU.



## UKLASSIFICERET

### Officielle EU kilder:

- French Presidency of the European Union, Presidency Report, 2000-12-04. "European Security and Defense Policy".  
Anvendt som sekundær kilde til at bekræfte status og udvikling indenfor ESDP.
- Nice-traktaten.  
Traktaten er anvendt som sekundær kilde vedrørende ESDP.
- Summary, Informal Meeting of the European Union Ministers of Defence, 2000-09-22, ECOUN.  
Anvendt som sekundær kilde til at bekræfte status, mangler og kommandostruktur for ESDP.

### Officielle NATO kilder:

- NATO Allied Joint Doctrin AJP-01(B), september 2000.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. redegørelse for NATO definition på fredspåtvindende missioner.
- NATO Handbook 2001  
NATO Office of Information and Press, ISBN nr. 92-845-0146-6.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. detaljerede informationer omkring NATO struktur og ressourcer.

### Officielle WEU kilder:

- WEU Document A/1735, "Contribution of European non-EU countries to military crisis management in Europe".  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. ikke-EU landes bidrag til Force Catalogue.
- WEU Document A/1760, "Defence equipment for European crisis management – reply to the annual report of the council", 2001-12-05.  
Anvendt som sekundær kilde til at bekræfte status, mangler og forventet udvikling indenfor områderne C<sup>2</sup>I og deployering.
- Chaillot Paper 34, "Towards a European intelligence policy", Institute for Security Studies of WEU, December 1998.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. baggrundsviden for EU's efterretningsindhentning.
- Chaillot Paper 42, "European Defence: Making it work., Institute for Security Studies of WEU, September 2000.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. baggrundsviden for ESDP.

### Militære kilder:

- FHMU Øvelsesdata.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. redegørelse af kapaciteten hos forskellige kampfly.
- The United States Naval War College: "Desert Shield/Desert Storm Employment or Reserve Component: Extracts of Lessons Learned" (NWC 3074).  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. beskrivelse af Golfkrigen.

## UKLASSIFICERET

### Øvrige organisationer og institutioner:

- Center for Strategic and International Studies "The Military Balance 2001-2002".  
Anvendt til kvantitativt information vedrørende forskellige landes militære styrker.
- Center for Strategic and International Studies, 2001-12-21, "Turkey: New Year of Optimism".  
Anvendt som sekundær kilde til at bekræfte forholdet mellem EU og Tyrkiet.
- Center for Strategic and International Studies, January 2002, "Western Military Balance and Defense Efforts".  
Anvendt som sekundær kilde til bekræftelse af enkelte landes militære kapaciteter.
- Brahimi Report, A/55/305, S/2000/809, Executive Summary.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. redegørelse for, hvad der kræves af fredsstøttende missioner.
- ISIS Europe, European Security Review Number 3, December 2000, "EU Finalises Military Tasks: Much left to do".  
Anvendt som sekundær kilde til at bekræfte kommandostruktur samt status i og overordnede tal for styrketilmeldingen.
- University of Catania, Department of Political Studies, Jean Monnet Chair Working Papers in Comparative and International Politics ved Stelios Stavridis, "European Security and Defence after Nice", March 2001.  
Anvendt som sekundær kilde til at bekræfte status i ESDP efter Nice-topmødet.

### Avisartikler, tidsskrifter og udgivelser:

- "EU udfordrer til stjernekrig" af Jens Bostrup og Christian Lindhardt.  
Politikken 18. Marts 2002, 1. Sektion, s. 10.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. information vedrørende satellitprojekt Galileo.
- Karsten Fledelius: "Fra Golfen til Kosovo – International militær indsats på Balkan i 1990'erne"  
Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste 2000. ISBN 87-985706-1-7.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. beskrivelse af Kosovokrisen.
- Udenrigs nr. 4/2001, Steen Rynning, "Det militære forhold mellem EU og NATO", 2001.  
Anvendt som sekundær kilde til at bekræfte forholdet mellem EU, WEU og NATO samt EU's militære organisation og planlægning.

### Officielle amerikanske internetkilder:

- Amerikansk netavis Aerospace Power Chronicles  
<http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/apj/win96/corum.html>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. redegørelse for nogle af definitionerne på freds-påtvingende missioner.
- Department of the Navy – Naval Historical Center.  
<http://www.history.navy.mil/wars/dstorm/index.html>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. beskrivelse af søkrigen under Golfkrigen.

## UKLASSIFICERET

- Det amerikanske forsvarsministeriums hjemmeside.  
<http://www.defenselink.mil/specials/kosovo>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. beskrivelse af den maritime del af kampagnen, Kosovo.
- Federation of American Scientists.  
[http://www.fas.org/man/dod-101/ops/desert\\_storm.htm](http://www.fas.org/man/dod-101/ops/desert_storm.htm)  
<http://www.fas.org/man/dod-101/ops/docs/airpower.htm>  
Begge kilder er sekundære anvendt til beskrivelse af luftkrigen under Golfkrigen.
- Strong Resolve 02, officiel hjemmeside.  
[http://Strongresolve.secondfleet.navy.mil/NATO\\_Forces.htm](http://Strongresolve.secondfleet.navy.mil/NATO_Forces.htm)  
[http://Strongresolve.secondfleet.navy.mil/Partner\\_Nation\\_Participation.htm](http://Strongresolve.secondfleet.navy.mil/Partner_Nation_Participation.htm)  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. information vedrørende NATO/PfP øvelse Strong Resolve 02.
- Tænkertanken RAND's hjemmeside (USA).  
<http://www.rand.org>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. kampagnebeskrivelse samt lessons learned, Kosovo.
- U.S Air Force Combat Command hjemmeside.  
<http://www2.acc.af.mil/accnews.html>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. beskrivelse af lessons learned, Kosovo
- U.S. Navy Office of information, hjemmeside.  
<http://www.chinfo.navy.mil/navpalib/nems/kosovo/alforce3.html>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. beskrivelse af den maritime del af kampagnen, Kosovo.
- U.S. Center for Army Lessons Learned, hjemmeside.  
<http://call.army.mil/products/newsletters/93-8/chap3.htm>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. beskrivelse af en fredspåtvingende mission.

### Officielle NATO internetkilder:

- NATO hjemmeside, Kosovo.  
<http://www.nato.int/kosovo/history.htm>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. baggrundsafsnittet om Kosovokrisen
- AFSOUTH hjemmeside.  
<http://www.afsouth.nato.int/operations/defforce/force.htm>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. C2I-beskrivelse af kampagnen, Kosovo

### Officielle EU internetkilder:

- Javier Solana: "Summary of the intervention", tale ved General Affairs Council's åbne debat i Bruxelles 2002-01-28.  
<http://ue.eu.int/pesc/home.asp?lang=sv>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. generel information vedrørende EU og ESDP.

## UKLASSIFICERET

- EU officielle hjemmeside  
<http://ue.eu.int/pesc/pres.asp?lang=sv>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. overordnet information primært vedrørende ESDP historik.
- Det spanske EU formandskabs hjemmeside – The Common Foreign and Security Policy.  
<http://www.ue2002.es/principal.asp?opcion=6&subopcion=1&idioma=ingles>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. opdateret generel information vedrørende EU og ESDP.
- EU's portal "EUROPA".  
[http://europa.eu.int/abc/treaties\\_da.htm](http://europa.eu.int/abc/treaties_da.htm)  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. baggrundsinformation vedrørende EU-traktater.

### Officiel WEU internetkilde:

- "Assembly of WEU" hjemmeside.  
<http://www.assemblee-ueo.org>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. beskrivelse af lessons learned. Kosovo

### Øvrige internetkilder:

- Den svenska Försvarsmakten: Faktablad Strong Resolve 02.  
<http://www.strongresolve.mil.se>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. information vedrørende NATO/PfP øvelse Strong Resolve 02.
- Forsvarsministeriets hjemmeside.  
[http://www.fmn.dk/indhold.asp?cat\\_id=269](http://www.fmn.dk/indhold.asp?cat_id=269)  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. information vedrørende resultatet af topmødet i Nice år 2000.
- Hans Christian Lysgaard: Kronologi over Golfkrigen.  
<http://www.home13.inet.tele.dk/callahan/golfkrig/OVERSIGT.HTM>  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. baggrundsbeskrivelse af Golfkrigen.
- Konkurrencestyrelsens hjemmeside, Status over liberalisering TRANSPORTOMRÅDET.  
[www.ks.dk/gammel/pj/pj960906.htm](http://www.ks.dk/gammel/pj/pj960906.htm)  
Anvendt som dokumentation for forskellige sporbredder.

### Briefinger og præsentationer:

- DAMIREP powerpoint præsentation af ukendt dato. Præsentationen var vedhæftet mail af 2002-02-01.  
Præsentationen er anvendt som hovedkilde for EU's militære organisation.
- Briefing GN M. Meigs, chef for de amerikanske hærstyrker i Europa, Forsvarsakademiet, 2002-02-25.  
Sekundær kilde anvendt primært til belysning af behovet for uddannelse og øvelser.

## UKLASSIFICERET

### Mail:

- Mail fra Deputy Danish Military Representative to NATO, Pejtersen, J.C.A. 2002-02-01.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. belysning af interoperabilitetsproblemer ved landstyrker, til at bekræfte status for ESDP samt til at dokumentere den manglende adgang til kilder.
- Mail fra FKO-PLU107 Clausen, Søren Wad 2002-02-25.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. bekræftelse af beredskabsforhold ved tilmeldte styrker.
- Mail fra FKO-PLU107 Clausen, Søren Wad 2002-03-18.  
Anvendt som sekundær kilde f.s.v.a. dokumentation af aktuel status vedrørende øvelsesplanlægning indenfor EU.

# UKLASSIFICERET

## Tillæg B

### ORDLISTE

I denne ordliste er samlet alle de forkortelser, som er anvendt i specialet. Ordene er opstillet i alfabetisk rækkefølge.

AAR:	Air-to-Air Refuelling
AAW:	Anti-Air Warfare
ACC:	Air Component Commander
AJP:	Allied Joint Doctrine
AMFBAT:	Amfibiebataljon
AMFBRIG:	Amfibiebrigad
AMFINFBAT:	Amfibieinfanteribataljon
ASFAO:	Anti Surface Force Air Operations
ASuW:	Anti-Surface Warfare
ASW:	Anti-Submarine Warfare
ATACMS:	Army Tactical Missile System
AHKPKOMP:	Attackhelikopterkompani
AWACS:	Airborne Warning and Control System
BALTBAT:	Baltic Battalion
BAT:	Bataljon
BERGINFKOMP:	Bergsinfanterikompani
BRIG:	Brigad
BRIGHKV:	Brigadhögkvarter
C <sup>2</sup> :	Command and Control
C <sup>2</sup> I:	Command, Control and Intelligence
C <sup>3</sup> :	Command, Control and Communication
C <sup>3</sup> I:	Command, Control, Communication and Intelligence
CAOC:	Combined Air Operations Centre
CAP:	Close Air Patrol
CAS:	Close Air Support
CI:	Counter Infrastructure
CINCSOUTH:	Commander-in-chief Allied Forces South
CIMIC:	Civil-Military Cooperation
CIMICKOMP:	CIMIC-kompani
CJTF:	Combined Joint Task Force
CME:	Crisis Management Exercise
COMAIRSOUTH:	Commander Allied Air Forces Southern Europe
COMAO:	Composite Air Operations
COREPER:	Comité des Représentants Permanents
CSAR:	Combat Search and Rescue

## UKLASSIFICERET

DAMIREP:	Danish Military Representative
DCA:	Defensive Counter Air
DCI:	Defence Capabilities Initiative
DIV:	Division
DIVHKV:	Divisionshögkvarter
DSACEUR:	Deputy Supreme Allied Commander Europe
DUPI:	Dansk Udenrigspolitisk Institut
EAW:	Early Airborne Warning
EG:	Europeiska Gemenskapen
ESDP:	European Security and Defence Policy.
EU:	Europæisk Union
EUMC:	European Military Committee
EUMS:	European Military Staff
EW:	Electronic Warfare
FAK:	Forsvarsakademi
FN:	Forenede Nationer
FHMUVEJSAM:	Fakultet for Højere Militær Uddannelse Vejledningssamling
FKOBST:	Forsvarskommandobestemmelse
FUSP:	Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik
GPS:	Ground Position System
GUSP:	Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik
HFC:	Helsinki Headline Goal Forces Catalogue
HHC:	Helsinki Headline Goal Catalogue
HKP:	Helikopter
HKPKOMP:	Helikopterkompani
HKV:	Högkvarter
HPC:	Headline Goal Process Catalogue
HUMINT:	Human Intelligence
IMS:	International Military Staff
INFBAT:	Infanteribataljon
INFBRIG:	Infanteribrigad
INGBAT:	Ingenjörsbataljon
INGGRP:	Ingenjörsgrupp
INGKOMP:	Ingenjörskompani
IR:	Infra Rød
ISR:	Intelligence, Surveillance and Recognisance
JSTARS:	Joint Surveillance and Target Attack Radar System
LCC:	Land Component Commander
LITPOLBAT:	Litauisk/Polska bataljonen
LPD:	Landing Platform Dock
LV:	Luftvärn
LVPLUT:	Luftvärnspluton

## UKLASSIFICERET

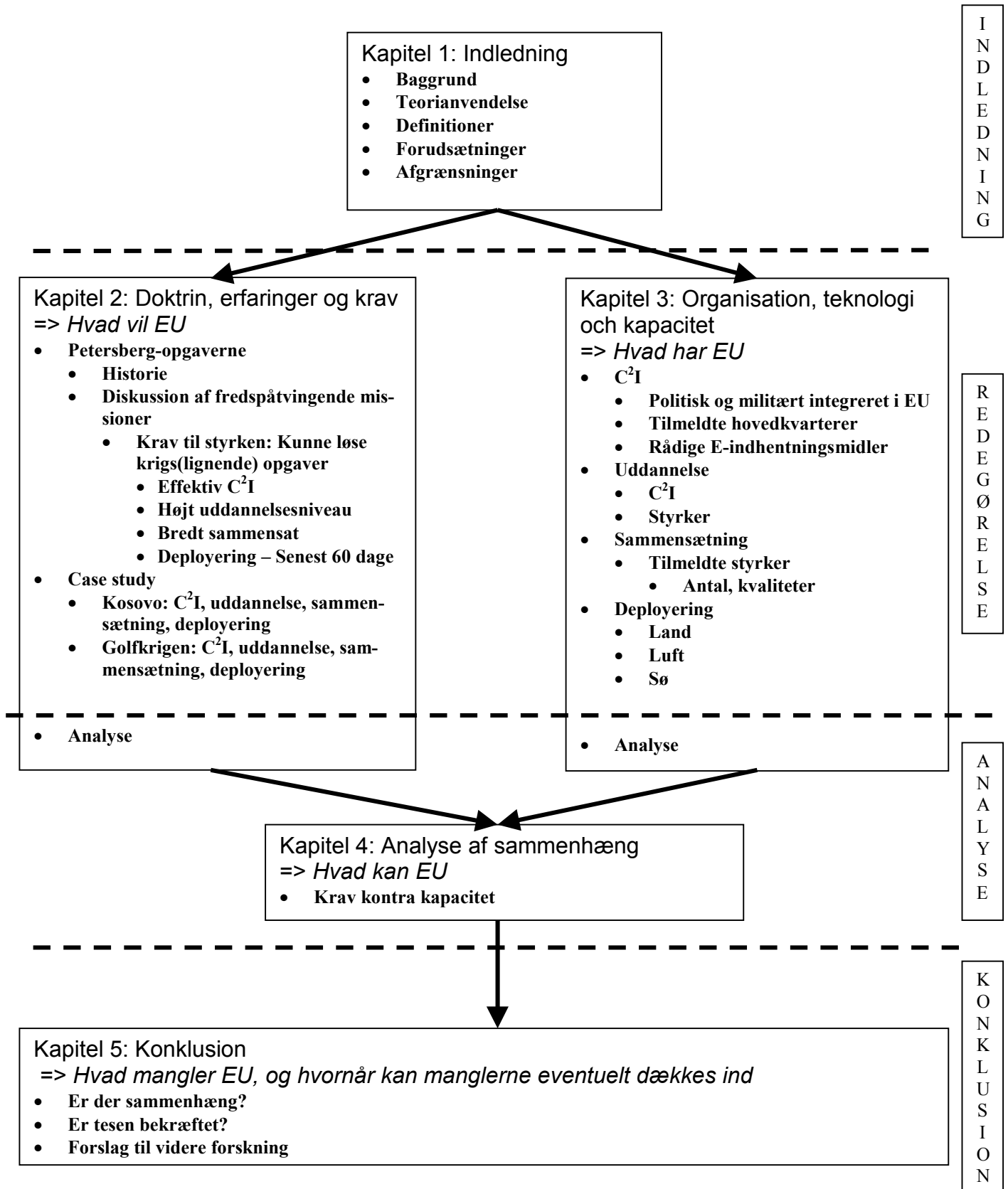
MC:	Military Committee
MCC:	Maritime Component Commander
MCM:	Mine Countermeasures
MEB:	Marine Expeditionary Brigade
MEF:	Marine Expeditionary Force
MEKBRIG:	Mekaniserad Brigad
MEKINFBAT:	Mekaniserad Infanteribataljon
MLRS:	Multiple-Launch Rocket System
MPA:	Maritime Patrol Aircraft
MPGRP:	Militärpolisgrupp
MPKOMP:	Militärpoliskompani
MSC:	Military Sealift Command
NATO:	Nordatlantiske Traktatorganisation
NBC:	Nuclear Biological Chemical
NBCKOMP:	Nuclear Biological Chemical-skyddskompani
OCA:	Offensive Counter Air
OPCON:	Operational Control
OSCE:	Organisation for Security and cooperation in Europe
PNBRIG:	Pansarbrigad
PfP:	Partnership for Peace
PJHQ:	Permanent Joint Headquarters
PGM:	Position Guided Munitions
PSYOPS:	Psychological Operations
PSC:	Political Security Committee
RECCE:	Rekognoscering
RO/RO:	Roll On/Roll Off
SACEUR:	Supreme Allied Commander Europe
SACLANT:	Supreme Allied Commander Atlantic
SAR:	Search And Rescue
SEAD:	Suppression of Enemy Air Defence
SF:	Special Forces
SHAPE:	Supreme Headquarters Allied Powers Europe
SHORAD:	Short Range Air Defence
SIAF:	Spanish Italian Amphibious Force
SITCEN:	Situationscenter
SJVGRP:	Sjukvårdsgrupp
SLAM:	Stand-off Land Attack Missile
SOP:	Standard Operation Procedures
SPANKOMP:	Spaningskompani
STRIL:	Stridsledning
TG:	Task Group
TLAM:	Theatre Land Attack Missile
TPHKP:	Transporthelikopter
TPHKPKOMP:	Transporthelikopterkompani
TPKOMP:	Transportkompani



## UKLASSIFICERET

UAV: Unmanned Aerial Vehicle  
U-båd: Undervandsbåd  
WEU: Western European Union

ANALYSEMODEL



## Bilag 1

## ESDP – KRONOLOGISK UTVECKLING

**Oktober 1970 – Europeiska gemenskapen**

Europeiska gemenskapens medlemsländer inleder samarbete och strävar efter samråd i fråga om de stora problemen inom internationell politik. Allt samarbete sker dock på informell och mellanstatlig nivå.<sup>259</sup>

**Juli 1987 – Europeiska enhetsakten**

Det mellanstatliga samarbetet formaliseras genom enhetsakten, dock utan att dess natur förändras eller fördjupas.<sup>260</sup>

**Juni 1992 – Petersbergsuppgifterna**

WEU sammanträder i Petersberg, Tyskland. Här presenteras för första gången de så kallade Petersbergsuppgifterna, vilka handlar om humanitära uppgifter, räddningsuppgifter, fredsbevarande uppgifter samt uppgifter för stridsförband inom krishantering, inklusive fredsframtvängande operationer.<sup>261</sup>

**November 1993 – Maastrichtfördraget**

I och med att Maastrichtfördraget träder i kraft, sker den stora vändningen. Medlemsstaterna förklarar att målet är en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. Därmed kan unionen göra sig hörd på den internationella arenan och uttrycka sina ståndpunkter i frågor, som berör väpnade konflikter, mänskliga rättigheter eller annat som berör unionens grundläggande principer och gemensamma värden.<sup>262</sup>

**December 1998 – Toppmötet i St. Malo**

På brittiskt initiativ tar processen ett stort steg framåt genom bilaterala förhandlingar. Frankrike och Storbritannien enas om en deklaration om ett europeiskt försvar. En rad viktiga principer för det vidare europeiska militära samarbetet formuleras vid de två ländernas toppmöte i St. Malo. Principerna avhandlar att samarbetet endast handlar om krishantering, unionens autonomi, relationerna till NATO och att det militära samarbetet ska ske inom den andra pelarens mellanstatliga ram.<sup>263</sup>

**Maj 1999 – Amsterdampfördraget**

I och med att Amsterdampfördraget träder i kraft, förstärks de grundläggande möjligheterna för en militär dimension av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Fördragets sjuttonde artikel anger, att detta kan leda till ett framtida gemensamt försvar. Vidare lägger fördraget grunden för en integration av WEU in i EU.<sup>264</sup> Avslutningsvis är det i Amsterdampfördraget som en hög representant för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken utses. Syftet är att öka effektiviteten och synligheten hos unionens utrikespolitik.<sup>265</sup>

**Juni 1999 – Kölndecklarationen**

Europeiska rådet utger en 18-månaders tidtabell, vars syfte är att ta fram nödvändiga ramar för beslutsfattning och operativa kapaciteter inför en utveckling av den gemensamma

<sup>259</sup> EU's officielle hjemmeside.

<sup>260</sup> Ibid.

<sup>261</sup> EU's officielle hjemmeside i USA.

<sup>262</sup> EU's officielle hjemmeside.

<sup>263</sup> Reimer R. Nielsen: "Den europæiske forsvarsdimension", DUPI, pp. 51-53.

<sup>264</sup> EU's officielle hjemmeside i USA.

<sup>265</sup> EU's officielle hjemmeside.

## UKLASSIFICERET

utrikes- och säkerhetspolitiken. Som ett resultat av Kosovokonflikten placeras Petersberg-suppgifterna i centrum för ESDP. Vidare omhandlar deklarationen behovet för EU att kunna agera autonomt med tillräckligt starka militära styrkor samt att unionen ska ha förmågan att utnyttja styrkorna med kort reaktionstid.<sup>266</sup>

### **December 1999 – Toppmötet i Helsingfors**

Toppmötet i Helsingfors utgör ett viktigt steg i utvecklingen av ESDP. Stats- och regeringscheferna beslutar, att omsätta ambitionerna i Amsterdamfördraget och Kölnedeklarationen till verklighet och handling. Unionen ska utveckla en militär kapacitet i form av snabbinsatsförband, i syfte att kunna hantera Petersbergsuppgifterna redan 2003. De preciserade uppgifterna om styrkornas omfattning, beredskap och uthållighet presenteras första gången i Helsingfors. Den militära kapaciteten ska kompletteras med civila krishanteringsmekanismer.<sup>267</sup>

Vidare fastställer toppmötet även att nya politiska och militära institutioner och strukturer ska etableras under kommissionen, för att unionen ska kunna leda militära operationer. Avslutningsvis identifieras behovet av konsultationer och samarbete med NATO. Dessa ska vara så transparenta att varje enskilt medlemslands behov ska kunna iaktas.<sup>268</sup>

Avslutningsvis deklarerar unionen i alla avseenden är lojal mot FN-deklarationens principer och FN:s säkerhetsråds primära roll för internationell fred och säkerhet. Syftet med unionens militära kapacitet är, att unionen ska kunna iverksätta och leda autonoma militära operationer där NATO som helhet inte är engagerat. Processen ska därmed inte medföra duplikation av kapaciteter eller ses som en utveckling mot en europeisk försvarsmakt.<sup>269</sup>

### **Juni 2000 – Toppmötet i Feira**

Europeiska rådet bekräftar sin beslutsamhet att bygga upp en ESDP-kapacitet i syfte att förstärka unionens förmåga till både militär och civil krishantering. Än en gång fastställs att detta ska ske i enlighet med FN-deklarationen.<sup>270</sup>

### **December 2000 – Toppmötet i Nice**

Under toppmötet fattas en rad beslut rörande den fortsatta utvecklingen av ESDP. Det viktigaste beslutet – vilket tydligt illustrerar den fortsatta beslutsamheten – är att unionen ska förklara sig som operativ redan 2001, om än för mindre uppgifter. Målet är fortfarande att alla målen från Helsingfors ska kunna mötas 2003. Vidare fattade toppmötet beslut om att de provisoriska strukturerna inom GUSP-området ska övergå i permanenta institutioner. Avslutningsvis fastställdes vissa principer för det fortsatta samarbetet med NATO respektive länder utanför EU.<sup>271</sup>

### **Februari 2001 – Nicefördraget**

Ett nytt fördrag kunde undertecknas den 26 februari 2001. Fördraget var produkten av toppmötet i Nice i december 2000, under det franska ordförandeskapet. Beträffande GUSP skiljer sig Nice- från Amsterdamfördraget med att utvecklingen i den mellanliggande perioden nu skrivs in i fördragsformen. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken,

---

<sup>266</sup> EU's officielle hjemmeside i USA.

<sup>267</sup> Ibid.

<sup>268</sup> Ibid.

<sup>269</sup> Ibid.

<sup>270</sup> Ibid.

<sup>271</sup> Forsvarsministeriets hjemmeside.

## UKLASSIFICERET

Petersbergsuppgifterna och de nya ledningsstrukturerna fastställs i fördraget. Fördraget är ännu inte ratificerat av alla medlemsländer.<sup>272</sup>

### **Juni 2001 – Toppmötet i Göteborg**

Ännu en gång bekräftar Europeiska rådet sin beslutsamhet respektive sin lojalitet gentemot FN. De civila sidorna av unionens krishanteringsförmåga erhåller ökad uppmärksamhet, då flera nya mål ska uppnås till 2003 med frivilliga bidrag från medlemsländerna. Vidare fastställer rådet, att besluts- och ledningsstrukturerna börjar ta form och att man nått vissa framgångar i etableringen av ett samarbete med NATO. Avslutningsvis poängteras behovet av att utveckla de konfliktförebyggande funktionerna inom ESDP.

### **December 2001 – Toppmötet i Laeken**

Toppmötet deklarerar att unionen är redo att genomföra vissa krishanteringsoperationer. Bakgrunden till uttalandet är toppmötets värdering av den fortlöpande utvecklingen av ESDP och förstärkandet av dess militära och civila kapaciteter. Vidare har det skapats lämpliga militära och politiska ledningsstrukturer. Men även resultaten från kapacitetskonferensen i Bryssel en månad tidigare underbygger uttalandet.

Vidare deklarerar toppmötet behovet av att snabbt finna fasta samarbetsformer med NATO, för att kunna gå vidare i utvecklingen av ESDP.

---

<sup>272</sup> EU's portal "EUROPA".

## Bilag 2

### EU:S STRUKTUR

#### 1. GENERELLT

EU består av av fem gemensamma institutioner: Europeiska kommissionen, Europeiska unionens råd (ministerrådet), Europaparlamentet, EG-domstolen och Europeiska revisionsrätten. Institutionernas respektive funktion och uppgifter styrs i grunden av EG-fördraget och EU-fördraget. Vidare reglerar fördragen även hur institutionerna ska interagera vid utvecklingen av unionens regelverk.<sup>273</sup>

Samverkan mellan unionens institutioner är komplex och ser olika ut beroende på ärendets art. Men ingen av institutionerna kan fatta beslut på egen hand utan att ta hänsyn till de andra institutionerna. Kommissionen utarbetar förslag, som därefter behandlas i Europaparlamentet och ministerrådet, där de också slutligen antas eller förkastas.<sup>274</sup>

#### 2. KOMMISSIONEN

Kommissionen är unionens största institution, med cirka 17 000 tjänstemän. Utöver att föreslå nya EU-regler, förvaltar den unionens tillgångar och övervakar att de gemensamma reglerna följs. Kommissionen har 20 ledamöter som väljs på en femårig mandatperiod. Den nuvarande kommissionens mandatperiod löper ut i januari 2005. Chris Patten från Storbritannien sitter på kommissionärsposten för yttre förbindelser och unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.<sup>275</sup>

#### 3. PARLAMENTET

Europaparlamentet består av 626 direktvalda ledamöter. Parlamentets ställning har stärkts i förhållande till unionens övriga institutioner. Idag är det – tillsammans med ministerrådet – beslutsfattande på flera områden. Inte minst inom budgetområdet har parlamentet en viktig beslutande roll.<sup>276</sup>

#### 4. MINISTERRÅDET

Ministerrådet – eller Europeiska unionens råd – är EU:s högsta beslutande organ. Det är i rådet som de enskilda medlemsländerna representeras. Ministerrådet består av 15 ministrar, det vill säga en från varje medlemsland. Rådet möts en eller flera gånger i veckan. Om det är jordbruk som är mötets huvudfråga, är det ländernas jordbruksministrar som möts. Om det är utbildningsfrågor som ska behandlas är det utbildningsministrarna och så vidare. Oavsett vilken minister som deltar i ett rådsmöte, representerar han eller hon sitt eget lands intressen. Ministerrådet biträds av ett generalsekretariat om cirka 2300 man under ledning av en generalsekreterare. Denne är även så kallad hög representant för unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. För närvarande innehas posten av den från NATO-sammanhang kände spanjoren Javier Solana. Vidare förbereds rådets arbete i Ständiga representanternas kommitté, även kallat Coreper. Denna består av ambassadörer för unionens medlemsländer.<sup>277</sup>

Ordförandeskapet i ministerrådet växlar mellan medlemsländerna vid varje halvårsskifte enligt ett fastställt schema. Det är ordförandelandet som utarbetar rådets dagordning och leder mötena. Detta gäller såväl ministrarnas som de 200-300 arbetsgruppernas möten.

---

<sup>273</sup> Sveriges riksdags faktablad 2 om EU: Så styrs EU.

<sup>274</sup> Ibid.

<sup>275</sup> Ibid.

<sup>276</sup> Ibid.

<sup>277</sup> Ibid.

## UKLASSIFICERET

Utrikesministern från ordförandelandet är EU:s främste företrädare gentemot andra länder.<sup>278</sup>

### 5. EUROPEISKA RÅDET

I Europeiska rådet träffas medlemsländernas regeringschefer (statsminister eller motsvarande) och vissa statschefer (Finlands och Frankrikes presidenter) samt kommissionens ordförande. Utöver dessa deltar också medlemsländernas utrikesministrar och ytterligare en medlem av kommissionen. Europeiska rådet sammanträder minst en gång per halvår och diskuterar i huvudsak de politiska riktlinjerna för EU:s samarbete och utveckling. Vidare utfärdar Europeiska rådet deklARATIONER i utrikespolitiska frågor.<sup>279</sup>

### 6. DEN SÄKERHETSPOLITISKA BESLUTSPROCESSEN

#### 6.1. Mellanstatlighet.

Eftersom unionens andra pelare är mellanstatlig, är kommissionens och Europaparlamentets roller begränsade i detta sammanhang. De viktigaste aktörerna är medlemsländerna själva. Dessa är representerade i Europeiska rådet respektive ministerrådet. Att GUSP är mellanstatligt, innebär att inga juridiskt bindande beslut kan träffas. Istället formuleras gemensamma strategier och ståndpunkter.<sup>280</sup>

#### 6.2. Europeiska rådet.

Europeiska rådet formulerar grundprinciperna och de allmänna riktlinjerna. Detta kan ta sig formen av en gemensam strategi, som exempelvis den om Medelhavsområdet i juni år 2000.<sup>281</sup>

#### 6.3. Ministerrådet.

Inom GUSP-området består ministerrådet av medlemsländernas utrikesministrar. Dessa har till uppgift att genomföra de av Europeiska rådet antagna gemensamma strategierna. Ministerrådet kan besluta om antingen gemensamma åtgärder eller gemensamma ståndpunkter.<sup>282</sup>

#### 6.4. Ordförandelandet.

Som tidigare nämnts leder ordförandelandet arbetet i ministerrådet. Ordförandelandet har även ansvar för uppföljning av fattade beslut. Vidare är det ordförandelandet som representerar unionen i olika internationella fora.<sup>283</sup>

#### 6.5. EU:s höge representant.

Den höge representanten bistår ordförandelandet i utformning och genomförande av beslut. Vidare har den höge representanten planerings- och analysuppgifter på sitt bord. Han har därmed också en förvarningsuppgift, så att EU ska kunna sätta in konfliktförebyggande åtgärder i rätt tid.<sup>284</sup>

#### 6.6. Trojkan.

Det är ordförandelandets utrikesminister som företräder unionen i internationella sammanhang. Men då ordförandeskapet roterar varje halvår, har en garanti för kontinuitet skapats. Denna samrådsgrupp – Trojkan – består av ordförandelandets utrikesminister, europa-

<sup>278</sup> Sveriges riksdags faktablad 2 om EU: Så styrs EU.

<sup>279</sup> Ibid.

<sup>280</sup> Sveriges riksdags faktablad 4 om EU: Utrikes- och säkerhetspolitik.

<sup>281</sup> Ibid.

<sup>282</sup> Ibid.

<sup>283</sup> Ibid.

<sup>284</sup> Ibid.

## UKLASSIFICERET

kommissionens ordförande och den Høge Representanten. Till denna grupp kan också vid behov kommande ordförandelands utrikesminister ansluta. Gruppen kallas för den nya trojkan.<sup>285</sup>

### 6.7. Beslut i GUSP.

Inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken finns fyra definierade begrepp. Dessa används för att markera vad unionen vill med ett fattat beslut:

En *gemensam strategi* fastställer målen för EU-samarbetet inom ett visst område, anger också tidsram samt vilka medel som unionen och medlemsländerna ska ställa till förfogande.

En *gemensam åtgärd* innebär att EU agerar gemensamt i en specifik situation, till exempel genom att mobilisera resurser (diplomatisk mission, experter, bistånd) eller besluta om sanktioner. Insatserna finansieras från ett särskilt anslag i EU:s budget.

En *gemensam ståndpunkt* beskriver rådets (EU:s) inställning i en viss fråga. En gemensam ståndpunkt i en politisk fråga ska följas av medlemsländerna så att de uppträder samordnat i internationella sammanhang, till exempel i FN.

Medlemsländerna kan också göra ett *gemensamt uttalande*, ofta till följd av en specifik händelse, men också för att tydliggöra unionens inställning i en speciell fråga.<sup>286</sup>

### 6.8. Nya former av beslut.

I och med Amsterdamfördraget kan beslut om gemensamma åtgärder eller gemensamma ståndpunkter fattas med kvalificerad majoritet. I GUSP-sammanhang är den kvalificerade majoriteten förstärkt, vilket innebär att det för beslut som tidigare krävs minst 62 av totalt 87 röster, men från minst tio medlemsländer. Men även i de fall då enhällighet krävs, har det skapats utrymme för ökad beslutsförmåga. Ett medlemsland kan välja att "konstruktivt avstå", för att på så sätt skapa utrymme för de övrigas enighet och beslutsförmåga. Vidare kan ett enskilt land motsätta sig att ett beslut fattas med kvalificerad majoritet. Då stoppas omröstningen i ministerrådet. Frågan går vidare till Europeiska rådet, där den kan avgöras med enhälligt beslut.<sup>287</sup>

---

<sup>285</sup> Spanska ordförandeskapets hemsida – The Common Foreign and Security Policy.

<sup>286</sup> Sveriges riksdags faktablad 4 om EU: Utrikes- och säkerhetspolitik.

<sup>287</sup> Ibid.



## Bilag 3

## KATALOGER OCH BRISTER

## 1. KATALOGER

Såsom diskuterat i det första kapitlet, används i första hand HFC – Helsinki Headline Goal Forces Catalogue – i denna speciale. I stora drag prövas hypotesen genom att ställa erfarenheter från genomförda operationer mot det som redan finns anmält till EU:s styrkekatalog. Men för en djupare förståelse är det lämpligt att redovisa vilka kataloger som finns och hur de förhåller sig till varandra.

I sammanhang som berör EU militära styrkor anges ofta begreppet katalog. Egentligen rör det sig om tre olika kataloger, nämligen:

- **HHC** – Helsinki Headline Goal Catalogue. Denna anger det samlade styrkebehovet till tre scenarier, nämligen separation av parter med våld, fredsbevarande operationer respektive assistans till civila.
- **HFC** – Helsinki Headline Goal Forces Catalogue. Denna ger en översikt över de av de enskilda länderna erbjudna styrkorna.
- **HPC** – Headline Goal Progress Catalogue. Denna ger en översikt över brister och behov av förbättringar.<sup>288</sup>

Det pågår ett omfattande arbete inom unionen och hos de enskilda bidragsländerna med att identifiera och åtgärda brister. Avsikten är att minska gapet mellan vad som behövs och vad som finns. Ett översiktligt sätt att förklara de tre katalogernas inbördes förhållande är följande formel:

**HHC minus HFC+project list är lika med HPC.**

Den i formeln angivna projektlistan finns representerad i den nationsvisa styrkeredovisningen från november 2001. Utöver de styrkor som redan anmälts, redovisar den enskilda nationen framtida ambitioner och planer. Dessa rör sig över ett brett fält av områden: Det kan gälla utveckling av nationella logistiska resurser eller förhöjd beredskap genom övergång från värnpliktsordning till professionellt försvar. Men även konkreta materielprojekt som ersättning av anmälda flygplanstyper till nyare generationer av system eller planerade inköp av transportkapacitet.<sup>289</sup>

EU genomför löpande uppföljning och värdering av utvecklingen. Utvecklingen från en kapabilitetskonferens till nästa, mäts för den enskilda funktionen. Kvarstående brister redovisas i en samlad utgåva för hela projektet. Detta sker i HPC. Vid den senaste kapabilitetskonferensen i november 2001, konstaterades att medlemsstaterna hade uppfyllt cirka två tredjedelar av 144 identifierade kapacitetskriterier. De kvarstående bristerna värderas därefter som avgörande eller mindre avgörande.<sup>290</sup>

EU slår vidare fast att de flesta av de identifierade bristerna också är avhandlade under NATO:s DCI-process. Unionen ser detta som en fördel, då det enskilda landet inte hamnar i en valsituation. I stort kommer vidtagna åtgärder alltså att gagna både EU och NATO.<sup>291</sup>

<sup>288</sup> Oberst Søren Lyder Jacobsens föredrag vid FAK 2002-02-01.

<sup>289</sup> Compendium des Contributions Nationales 2001.

<sup>290</sup> Capabilities Improvement Chart från EU:s kapabilitetskonferens den 19-20 november 2001.

<sup>291</sup> Ibid.

## 2. BRISTER

I november 2001 konstaterade unionen att omfattningen av anmälda styrkor i stort svarade mot kraven från Helsingfors. Vidare konstaterades att EU kommer att kunna inleda operationer beskrivna i Petersbergsuppgifterna i slutet av år 2003. Men det kvarstår fortfarande en del avgörande brister inom olika områden och på olika nivåer. På den strategiska nivån återfinns de svåraste bristerna inom luft- och sjötransportresurser, inom underrättelsesystemen respektive i ledningskapaciteten. På taktisk nivå kan unionen redan nu konkretisera de svåraste bristerna till områdena SEAD, CSAR, precisionsammunition, kryssningsmissiler och medicinska resurser.<sup>292</sup> Ett enklare sätt att presentera de identifierade bristerna är att ange att det rör sig om följande huvudområden: C<sup>2</sup>I, strategisk mobilitet respektive "force protection".<sup>293</sup>

---

<sup>292</sup> Oberst Søren Lyder Jacobsens föredrag vid FAK 2002-02-01.

<sup>293</sup> Jane's Defence Weekly, 2001-12-12: EU military capabilities.

**UKLASSIFICERET**

**Bilag 4**

**EU-LÄNDERNAS BIDRAG TILL STYRKORNA**

Följande tabell redovisar de nationsvisa bidragen, så som de redovisades i november 2001.<sup>294</sup>

<b>BELGIEN</b>		
1 MEKBRIG	Endast fredsbevarande	Land
24 F-16 stridsflyg		Luft
8 C-130 transportflyg		Luft
2 Airbus transportflyg		Luft
2 Fregatter		Sjö
6 MCM		Sjö
1 Lednings- och underhållsfartyg		Sjö
<b>Övrigt:</b> Intet att erinra.		

<b>DANMARK</b>		
<b>Övrigt:</b> På grund av de danska förbehållen från 1992 års Maastrichtavtal, bidrar inte Danmark med några styrkor.		

<b>FINLAND</b>		
1 MEKINFBAT		Land
1 INGBAT		Land
1 CIMICKOMP		Land
1 TPKOMP		Land
BRIGHKV	NORDCAPS	Land
CIMIC-enhet		Land
Militärobservatörer		Land
1 MCM lednings- och underhållsfartyg		Sjö
<b>Övrigt:</b> Totalt 2 000 man. Finland prioriterar deltagande i ett nordiskt sammanhang (NORDCAPS).		

<sup>294</sup> Compendium des Contributions Nationales 2001.

## UKLASSIFICERET

FRANKRIKE		
Satellitkommunikationssystem		Joint
Satellitunderrättelsesystem		Joint
Flygburen strategisk spaning	Mirage IV P	Joint
HKV, strategisk nivå		Joint
HKV, operativ nivå		Joint
LCC		Land
DIVHKV		Land
1 PNBRIG		Land
1 MEKBRIG		Land
1 Luftburen BRIG		Land
1 AMFBRIG		Land
ACC		Luft
75 stridsflyg		Luft
8 tankflyg		Luft
3 långräckviddiga transportflyg		Luft
24 medelräckviddiga transportflyg		Luft
2 AWACS		Luft
CSAR-helikoptrar		Luft
MCC		Sjö
1 Hangarfartyg		Sjö
22 stridsflyg		Sjö
2 AWACS		Sjö
1 nukleär attackubåt		Sjö
2 stora amfibiefartyg		Sjö
4 fregatter		Sjö
3 underhållsfartyg		Sjö
3 MPA		Sjö
<b>Övrigt:</b> Landstyrkorna omfattar 12 000 man, från en pool om 20 000.		

GREKLAND		
HKV	Troligen taktisk nivå	Land
1 BRIG	Inf, mek eller annat beroende på uppdrag	Land
1 MLRS-BAT		Land
1 AHKPKOMP		Land
1 TPHKPKOMP		Land
42 stridsflyg		Luft
4 transportflyg		Luft
1 LVBAT	Patriot	Luft
2 LVDIV	SHORAD	Luft
8 stridsfartyg		Sjö
2 amfibiefartyg		Sjö
2 underhållsfartyg		Sjö
1 MPA		Sjö
<b>Övrigt:</b> Intet att erinra.		

## UKLASSIFICERET

IRLAND		
1 lätt INFBAT		Land
40 man SF		Land
Nationellt HKV, stöd och observatörer		Land
<b>Övrigt:</b> Totalt 850 man.		

ITALIEN		
HKV, operativ nivå		Joint
LCC		Land
2 MEKBRIG	Kan ändras beroende av uppdrag	Land
1 järnvägs-INGBAT		Land
1 CIMIC-enhet		Land
SF		Land
1 NBCKOMP		Land
ACC		Luft
26 stridsflyg		Luft
6 CSAR-HKP		Luft
2 tankflyg		Luft
9 taktiska transportflyg		Luft
3 MPA		Luft
2 LV-enheter	SHORAD	Luft
4 långräckviddiga transportflyg		Luft
MCC	Sjö- eller landbaserat	Sjö
1 hangarfartyg		Sjö
6 stridsflyg		Sjö
8 hkp		Sjö
1 jagare		Sjö
3 fregatter		Sjö
4 korvetter		Sjö
1 ubåt		Sjö
4 MCM		Sjö
1 MCM lednings- och underhållsfartyg		Sjö
2 amfibiefartyg		Sjö
8 hkp	För amfibieops	Sjö
1 AMFINFBAT	SILF	Sjö
SF		Sjö
1 underhållsfartyg		Sjö
1 sjömättningsfartyg		Sjö
2 kustbevakningsbåtar		Sjö
1 hamn- och sjöfartsteam		Sjö
<b>Övrigt:</b> Landstyrkorna kan uppgå till 12 500 man, från en pool om 20 000.		

## UKLASSIFICERET

LUXEMBURG		
1 spaningskompani		Land
1 långräckviddigt transportflyg		Luft
<b>Övrigt:</b> Intet att erinra.		

NEDERLÄNDERNA		
HKV, kårnivå	Tillsammans med Tyskland för den gemensamma armékåren.	Land
1 MEKBRIG		Land
1 luftburen BRIG		Land
1 AMFBAT		Land
F-16 divisioner		Luft
Transportflyg		Luft
LV-förband	TRIAD	Luft
LV/lednings-fregatter		Sjö
Fregatter		Sjö
1 landstigningsdocka		Sjö
<b>Övrigt:</b> Nederländerna presenterar sitt bidrag som en verktygslåda. Denna innehåller landets samtliga operativa förband.		

PORTUGAL		
1 INFBRIG	Inklusive flera självständiga enheter.	Land
2 team militärobservatörer		Land
12 stridsflygplan		Luft
4 transportflygplan		Luft
12 taktiska transportflyg		Luft
3 MPA		Luft
4 medium TPHKP		Luft
2 taktiska STRIL-grupper		Luft
1 fregatt		Sjö
1 ubåt		Sjö
1 patrullbåt		Sjö
1 underhållsfartyg		Sjö
1 sjömättningsfartyg		Sjö
1 AMFBAT	I samarbete med Italien.	Sjö
<b>Övrigt:</b> Landstyrkorna omfattar 4 000 man.		

## UKLASSIFICERET

SPANIEN		
HKV, divisionsnivå		Land
HKV, brigadnivå		Land
1 MEKBRIG		Land
Bergsenheter		Land
SF		Land
Lätt infanteri		Land
24 stridsflyg		Luft
6 transportflyg		Luft
Spaningsflyg		Luft
strategiska transportflyg		Luft
Tankflyg		Luft
EW-flyg		Luft
MCC	sjöburen	Sjö
1 hangarfartyg		Sjö
2 fregatter		Sjö
1 underhållsfartyg		Sjö
1 ubåt		Sjö
4 amfibiefartyg		Sjö
1 AMFBRIG	SIAF	Sjö
1 MCM		Sjö
<b>Övrigt:</b> Intet att erinra.		

STORBRITANNIEN		
HKV, operativ nivå	PJHQ	Joint
1 MEK- eller PNBRIG		Land
1 luftburen BRIG		Land
Artilleri		Land
LV-enheter	SHORAD	Land
Attackhelikoptrar		Land
72 stridsflyg		Luft
58 långräckviddiga transportflyg		Luft
Transporthelikoptrar		Luft
1 hangarfartyg		Sjö
2 nukleära ubåtar		Sjö
4 jagare/fregatter		Sjö
Underhållsfartyg		Sjö
6 RO/RO-fartyg		Sjö
1 helikopterhangarfartyg		Sjö
1AMFBRIG		Sjö
<b>Övrigt:</b> Det brittiska bidraget kan omfatta totalt 12 500 soldater, 18 stridsfartyg och 72 stridsflygplan.		

## UKLASSIFICERET

SVERIGE		
50 stabsofficerare		Joint
60 militärobservatörer		Joint
1 MEKINFBAT		Land
1 INGKOMP		Land
1 MPKOMP		Land
4-8 spaningsflyg		Luft
4 taktiska transportflyg		Luft
2 flygbasenheter		Luft
1 EW		Luft
2 korvetter		Sjö
1 lednings- och underhållsfartyg		Sjö
1 ubåt		Sjö
2 MCM		Sjö
1 MCM lednings- och underhållsfartyg		Sjö
<b>Övrigt:</b>		

TYSKLAND		
HKV, strategisk nivå		Joint
HKV, operativ nivå		Joint
LCC		Land
DIVHKV		Land
Divisionstrupper		Land
BRIGHKV		Land
Brigadtrupper		Land
7 stridsBAT		Land
Stödresurser	Inklusive 8 fältsjukhus	Land
ACC		Luft
6 stridsflygdivisioner		Luft
8 LV-divisioner		Luft
Flygtransport		Luft
Stödresurser		Luft
MCC		Sjö
13 stridsfartyg		Sjö
1 marinflygdivision		Sjö
Stödresurser	Inklusive 1 sjöburet sjukhus	Sjö
<b>Övrigt:</b>	Landstyrkorna består av maximalt 18 000 man ur en pool om 32 000.	



## UKLASSIFICERET

ÖSTERRIKE		
1 MEKINFBAT	Främst fredsskapande ops	Land
1 lätt INFBAT	Främst fredsbevarande ops	Land
1 NBC-enhet	Även SAR i stadsmiljö	Land
1 "Humanitarian Package"	Assistans till civila	Land
1 TPHKPKOMP	Tunga och medeltunga hkp	Land
100 observatörer/expert		Land
1 CIMIC-enhet		Land
1 TPKOMP		Land
<b>Övrigt:</b> totalt 2000 man. Bidraget ska skraddarsys inför det enskilda uppdraget. Samtliga förband är självförsörjande.		

# UKLASSIFICERET

## Bilag 5

### BIDRAG FRÅN LÄNDER UTANFÖR EU

Följande tabell redovisar de nationsvisa bidragen, så som de presenterades i *Jane's Defence Weekly* i december 2001.<sup>295</sup>

BULGARIEN		
1 MEKBAT		Land
1 NBCKOMP		Land
1 SPANKOMP		Land
1 HKPSKV		Land
1 fältsjukhus		Land
1 flyktingcenter		Land
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar upp till 1 200 man.		

CYPERN		
1 TPKOMP		Land
1 luftspaningssystem		Luft
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar 176 man.		

ESTLAND		
1 INFBAT	Del av BALTBAT	Land
1 MPGRP	Del av BALTBAT	Land
INGGRP	Del av BALTBAT	Land
CIMIC-personal	Del av BALTBAT	Land
2 MCM		Sjö
1 underhållsfartyg		Sjö
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar 450 man.		

ISLAND		
Upp till 50 civilister		
<b>Övrigt:</b> Island har inga militära styrkor.		

<sup>295</sup> Jane's Defence Weekly, 2001-12-12: EU military capabilities.

## UKLASSIFICERET

LETTLAND		
1 INFKOMP	Del av BALTBAT	Land
1 INGGRP	Del av BALTBAT	Land
1 SJVGRP	Del av BALTBAT	Land
1 MPGRP	Del av BALTBAT	Land
1 MCM		Sjö
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar 85 man.		

LITAUEN		
1 MEKINFBAT	Del av BALTBAT/LITPOLBAT	Land
1 HKP	Del av BALTBAT/LITPOLBAT	Land
2 flyg		Luft
2 fartyg		Sjö
2 MCM		Sjö
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar upp till 1 500 man.		

NORGE		
3 500 man	Ospecificerad personal	
<b>Övrigt:</b> Intet att erinra.		

POLEN		
HKV, brigadnivå		Land
1 INFBAT		Land
1 INGKOMP		Land
1 MPGRP		Land
1 taktiskt transportflyg		Luft
SAR-enheter		Luft
2 MCM		Sjö
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar 500 man.		

## UKLASSIFICERET

RUMÄNIEN		
1 MEKBAT		Land
1 INGBAT		Land
1 MPKOMP		Land
1 BERGSINFKOMP		Land
4 fartyg		Sjö
1 dykgrupp		Sjö
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar 1 300 man.		

SLOVAKIEN		
1 MEKKOMP		Land
4 TPHKP		Land
1 INGGRP		Land
1 MPGRP		Land
1 fältsjukhus		Land
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar 1 000 man.		

SLOVENIEN		
1 MEKKOMP		Land
1 MPGRP		Land
1 TPHKP		Land
1 SJVGRP		Land
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar 85 man.		

TURKIET		
1 MEKBRIG		Land
24 stridsflyg		Luft
2 transportflyg		Luft
2 fregatter		Sjö
1 ubåt		Sjö
1 underhållsfartyg		Sjö
1 amfibiefartyg		Sjö
1 MCM		Sjö
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar upp till 5 000 man.		

## UKLASSIFICERET

UNGERN		
1 MEKINFBAT		Land
1 LVPLUT	SHORAD	Luft
<b>Övrigt:</b> Bidraget omfattar 640 man.		

## Bilag 6

### KRAV UDLEDT I KAPITEL 2

#### 1. GENERELT

Efterfølgende er et uddrag fra kapitel 2 indeholdende de krav, der er udledt i den sammenfattende analyse.

Kravene anvendes under analysen i kapitel 4.

##### 1.1. C<sup>2</sup>1.

De tidligere udledte krav, der omhandler C<sup>2</sup>1, koncentrerer sig om to hovedområder: Den niveaudelte C<sup>2</sup>-struktur og I-strukturen inklusive kommunikation, hvorfor denne inddeling vil blive anvendt under sammenskrivningen af kravene.

##### Krav nr. 1

Den strategiske C<sup>2</sup>-struktur skal være integreret i EU og skal give mulighed for at vurdere potentielle indsættelsesmuligheder samtidig med, at der skal kunne træffes beslutninger om iværksættelse. Det er således et ubetinget krav, at der i strukturen skal være en stor analysekapacitet.

Strukturen skal virke effektivt og skal være underbygget af et militær-strategisk hovedkvarter.

Endelig skal der være mulighed for, at strukturen kan udbygges med eksterne ressourcer, hvilket dog kun skal ske, såfremt EU's egne ressourcer er utilstrækkelige.

Strukturen skal basere sig på enkelhed og faste procedurer og skal være effektiv fra udgangen af 2003.

##### Krav nr. 2

Den operative og taktiske C<sup>2</sup>-struktur skal basere sig på mobile hovedkvarterer med et værnsmæssigt hovedkvarter i spidsen med underlagte komponenthovedkvarterer fra de tre værn.

Specifikt gælder for LCC, at landstyrker underlagt denne skal baseres på en korpsstruktur. Endelig skal der være mulighed for, at strukturen kan udbygges med eksterne ressourcer, hvilket dog kun skal ske, såfremt EU's egne ressourcer er utilstrækkelige.

Strukturen skal basere sig på enkelhed og faste procedurer og skal være effektiv fra udgangen af 2003.

##### Krav nr. 3

Efterretningsstrukturen skal findes på såvel strategisk som operativt niveau og skal råde over en stor analysekapacitet.

Indhentningskapaciteten skal være stor og skal basere sig på flere forskellige systemer, hvoraf satellitter, fly og specialstyrker kun er eksempler. Systemerne skal være vejruafhængige, og der skal specifikt rådes over højopløsningsradarer.

Derudover skal der også rådes over satellitsystemer til minimum kommunikation, battle damage assessment og stedbestemmelse i form af GPS.

Kapaciteten skal specifikt give mulighed for at opbygge et efterretningsbillede forud for, at en mission overvejes, endsige iværksættes.

Endelig skal der være mulighed for, at strukturen kan udbygges med eksterne ressourcer, hvilket dog kun skal ske, såfremt EU's egne ressourcer er utilstrækkelige.

Strukturen skal basere sig på enkelhed og faste procedurer og skal være effektiv fra udgangen af 2003.

## **1.2. Uddannelse.**

De tidligere udledte krav, der omhandler uddannelse, koncentrerer sig om to hovedområder: C<sup>2</sup>I-strukturen og styrkestrukturen, hvorfor denne inddeling vil blive anvendt under sammenskrivningen af kravene.

### **Krav nr. 4**

C<sup>2</sup>I-strukturen skal ikke mindst i kraft af sin multinationale karakter være både veluddannet og vel sammenarbejdet og skal herunder evalueres løbende, ligesom den skal have kapacitet til at evaluere underlagte niveauer.

Det er således nødvendigt, at procedurerne er afprøvet og indøvet indenfor den rådige struktur.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 5**

Styrkestrukturen skal være veluddannet i rammen af kamporganisationen, således at styrken umiddelbart er krigsbrugbar. Af samme årsag bør styrken udelukkende bestå af professionelle soldater.

Styrken skal have samvirket og være sammenarbejdet forud for, at en indsættelse bliver aktuel, og ordren om deployering gives. Uddannelsesniveaueet skal løbende evalueres.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

## **1.3. Styrkesammensætning.**

De tidligere udledte krav, der omhandler styrkesammensætning, koncentrerer sig om fem forskellige hovedområder: "Jointe" forhold, land-, fly- og flådestyrker samt logistik, hvorfor denne inddeling vil blive anvendt under sammenskrivningen af kravene.

### **Krav nr. 6**

Generelt for styrken gælder, at den skal kunne opretholdes i mindst et år med mulighed for at rotere hvert halve år, ligesom den skal være sammensat af både land-, fly- og flådestyrker.

Der skal i styrken være kapacitet til at planlægge og gennemføre såvel informations operationer som PSYOPS, der skal rådes over flere forskellige efterretningsindhentningsmidler, herunder specielt højopløsningsradarer, og endelig skal der kunne trækkes på GPS, satellitkommunikation og specielt UAV i stort omfang. Styrken skal i den forbindelse råde over en stor kapacitet til at analysere og planlægge for målbekæmpelse, ligesom Force Protection skal prioriteres.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

Styrken skal kun suppleres med eksterne ressourcer i det omfang, at EU's egne kapaciteter ikke slår til. Supplementet skal derfor søges holdt på et absolut minimum og fra så få nationer som muligt af hensyn til interoperabiliteten.

### **Krav nr. 7**

Landstyrken skal bestå af minimum 60.000 mand med yderligere mindst 60.000 til afløsning efter et halvt år.

Styrken skal have et højt teknologi- og force protection niveau, herunder mørkekampudstyr og pansring, ligesom den skal have en høj grad af mobilitet i form af helikoptere og terrængående køretøjer.

Styrken skal være bredt sammensat med efterretningsindhentningsmidler i form af UAV, JSTARS og specialstyrker, ligesom den skal råde over specialuddannede enheder såsom

## UKLASSIFICERET

luftbårne enheder og marineinfanteri. Tilsvarende skal den råde over væsentlige ildstøtte-midler såsom kamphelikoptere og MLRS.

Der skal i styrken indgå en luftmobil fortrop med en væsentlig kampkraft med et højere be-redskab end hovedstyrken.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 8**

Flystyrken skal have en størrelse, der er tilpasset den enkelte mission, herunder landstyr-kens størrelse, med mulighed for at rotere personellet mindst hvert halve år.

Styrken skal være bredt sammensat med mulighed for at gennemføre såvel offensive som defensive luftoperationer. Specifikt skal der kunne sammensættes COMAO-pakker med SEAD, EW, lufttankningskapacitet og AWACS, idet der skal være kapacitet til konstant at holde AWACS i luften m.h.p. overvågning og kontrol af de enkelte missioner.

For tankning gælder specielt, at der bør tilstræbes et forhold på 1:3 mellem tankfly og øv-rige flytyper.

Der skal i styrken være en overvægt af altvejrjagere med kapacitet til at aflevere PGM, som sammen med krydsermissiler bør være den primære ammunitionstype. Samtidig skal der i styrken indgå landbaserede luftforsvarssystemer.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 9**

Flådestyrken skal have en størrelse, der er tilpasset den enkelte mission, herunder land-styrkens størrelse, med mulighed for rotation mindst hvert halve år.

Styrken skal være bredt sammensat med kapacitet indenfor alle tre dimensioner, idet der specifikt skal indgå mindst et hangarskib, ligesom der skal være minerydningskapacitet til rådighed.

Der bør i flåden primært indgå krydsermissilbevæbnede skibe.

Endelig skal flåden råde over varslings-, førings- og luftrumskontrolkapacitet, ligesom der bør rådes over UAV.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 10**

Logistikken skal kunne opretholdes uden brug af Host Nation Support, og der bør af hen-syn til varslingsstiden oplægges materiel til umiddelbar deployering.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **1.4. Deployering.**

De tidligere udledte krav, der omhandler deployering, koncentrerer sig om tre forskellige hovedområder: Tids- og afstandskrav, deployeringsmåde samt ressourcer, hvorfor denne inddeling vil blive anvendt under sammenskrivningen af kravene.

### **Krav nr. 11**

EU-styrken skal som minimum kunne deployeres til et indsættelsesområde på eller i til-knytning til det europæiske fastland, idet en deployering på mindst 4.000 km bør kunne gennemføres og understøttes. Deployeringen skal kunne gennemføres til et område tæt på eller i selve indsættelsesområdet.

Deployeringen skal være afsluttet efter 60 dage, og ovennævnte krav skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.



## UKLASSIFICERET

### **Krav nr. 12**

EU-styrken skal basere sin deployering på luft- og søtransport, idet den indledningsvise deployering skal kunne foregå ved lufttransport, mens den efterfølgende deployering primært baseres på søtransport.

Deployering bør kunne ske uden anvendelse af eksisterende infrastruktur, og ovennævnte krav skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.

### **Krav nr. 13**

Der skal rådes over flystyrker på højt beredskab m.h.p. deployering af fortropper, mens den efterfølgende transport primært skal kunne gennemføres med RO/RO-skibe. Der skal herudover rådes over tankskibskapacitet.

Eksterne ressourcer skal søges anvendt i mindst mulig omfang, men såfremt deployeringen skal baseres på sådanne ressourcer, bør aftaler om anvendelse, herunder chartering af civile fly og skibe, være indgået på forhånd.

Der bør rådes over transportfly, der kan transportere tungt materiel, herunder kampvogne, ligesom der bør anvendes pre-positionerede skibe med tungt, militært materiel til støtte for de deciderede kampstyrker i fortroppen.

Ovennævnte skal være opfyldt senest ved udgangen af 2003.